

WIE OREN HEEFT OM TE HOREN ...

**DE ZEVEN BRIEVEN IN
OPENBARING VAN JOHANNES**

Door ds. A. Vergunst

1926 – 1981

**Predikant van de Gereformeerde
Gemeenten**

**Uitgegeven door kerkenraad van de
Netherlands Reformed Congregations
Calgary, Alberta**

Stichting de Gihonbron

Middelburg

2019

INHOUD

In memoriam ds. A. Vergunst

1. De brief aan Eféze

Openbaring van Johannes 2, de verzen 1 tot en met 7.

2. De brief aan Smyrna

Openbaring van Johannes, het tweede hoofdstuk, de verzen 8 tot en met 11.

3. De brief aan Pérgamus

Openbaring van Johannes 2, de verzen 12 tot en met 17.

4. De brief aan Thyatire

Openbaring van Johannes, het tweede hoofdstuk, de verzen 19 en 20.

5. De brief aan Sardis

Openbaring van Johannes 3, vers 1 tot en met 6.

6. De brief aan Filadelfia

Openbaring van Johannes 3, de verzen 7 tot en met 13.

7. De brief aan Laodicéa

Openbaring van Johannes, het 3de hoofdstuk, het 14de tot en met het 22ste vers.

In Memoriam Ds. A. Vergunst 1926 - 1981

Gepubliceerd op: 3 december 1981

In memoriam - ter herinnering aan - ter nagedachtenis van iemand schrijven. Hoe onwezenlijk is dit nu als het gaat over Ds. Arie Vergunst. Onwezenlijk betekent letterlijk: in werkelijkheid niet bestaande. En toch is het werkelijkheid en waarheid, de Heere heeft onze geliefde broeder ingehaald en thuisgebracht in de hemel, om daar eeuwig te rusten van de arbeid: Schrijf, zalig zijn de doden, die in de Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen met hen. (Openb. 14 : 13). Dit geldt ook van Ds. Vergunst met al zijn activiteiten, zijn begaafdheden, zijn gedrevenheid om bezig te zijn in de dingen van Gods Koninkrijk, ook Ds. Vergunst met zijn feilen en falen waarover hij soms zo hartinnemend kon spreken, zodat de rimpels in de persoonlijke verhouding weer geheel glad gestreken werden.

In memoriam, het moet nog geheel ingeleefd worden. We zien hem nog staan op de preekstoel in het kerkgebouw Rotterdam-Centrum toen hij afscheid preekte, bediend door de Heilige Geest. In de Saambinder van 29 jan. j.l. schreef hij in "Een afscheid": „Nu ik mag terugzien op een leven in dienst van de gemeenten in ons land zovele jaren en in zo goede gezondheid past ons ootmoedige dank jegens Hem, Die ons daartoe riep en bekrachtigde. Een nieuwe taak roept mij, de Heere geve moed en kracht. Ik heb op woensdag 7 jan. in Rotterdam van het werk aan de Theologische School en van de zendingsdeputaten afscheid mogen nemen. De bede van Mozes uit Psalm 90 gaf mij rijkelijk stof tot overdenking: „Laat - ^ Uw werk aan Uw knechten gezien worden en Uw heerlijkheid over hun kinderen. En de liefelijkheid des Heeren onzes Gods zij over ons: en bevestig Gij het werk onzer handen over ons, ja, het werk onzer handen, bevestig dat". Met deze bede van Mozes leg ik alle mij opgedragen taken in de kring onzer gemeenten in de handen des Heeren."

Ds. Vergunst. We zien hem nog bedrijvig rondlopen toen wij in een kleine kring op Schiphol waren om afscheid van hem te nemen, groetend toen hij met zijn vrouw en kinderen door de douane ging, vol energie en vol plannen om ook in Amerika zijn nieuwe taak te mogen beginnen. Want toen eenmaal de beslissing gevallen was en voor hem de weg des hemels duidelijk was, verlangde hij ernaar om zijn arbeid in Amerika te mogen aanvangen nl. om ook daar studenten op te leiden tot de dienst van Woord en sacramenten, om de " gemeente van Kalamazoo te dienen met de andere gemeenten in de States en in Canada. Hij heeft daar zijn werk mogen doen, maar korter dan hij zelf en wij allen dachten.

Wat zullen wij zeggen? De vragen kunnen zich vermenigvuldigen. Maar de Heere heeft gezegd: Het is genoeg, komt nu in waar de troon van God en van het Lam is en Zijn dienstknechten Hem zullen dienen; waar geen nacht zal zijn, waar geen kaars noch licht der zon van node is, want de Heere God verlicht hen, en zij zullen als koningen heersen in alle eeuwigheid (Openb. 22:3-5).

Het deel van een getrouwe dienstknecht heeft Ds. Vergunst nu mogen ontvangen, omdat al zijn zonden, persoonlijke en ambtszonden, vergeven en gereinigd zijn in het verse en levende bloed van het Lam. Voor hem is sterven eeuwig erven geworden. Hoe diep smartelijk zijn

gemis onder ons dan ook wordt gevoeld, in het bijzonder denken wij daarbij aan zijn vrouw en kinderen, zullen wij hem deze eeu-" wige rust en vrede dan misgunnen? Laat ons gebed tot de Koning van de kerk vermenigvuldigd worden opdat Hij andere mannen zal geven die de dienst in Zijn Koninkrijk mogen voortzetten, mannen met genade van hoofd en hart.

In 1926 werd Ds. Vergunst in Leiden geboren in een gezin waar genade en godsvrucht gevonden werden. Hoe dankbaar was hij steeds voor alles wat hij in zijn ouderlijke woning heeft mogen ontvangen. Maar de schriftuurlijke-bevindelijke waarheid werd in zijn hart geheiligd onder de prediking van Ds. L. Rijksen, toen predikant in de Geref Gemeente Leiden. De kracht der genade kreeg heerschappij in zijn hart en leven, en de Heere riep hem ook tot de bediening van Woord en sacramenten. Het werd zijn leven het lied van de Koning te zingen met een tong als een pen eens vaardigen schrijvers. De liefde en de schoonheid van de Koning, maar ook zoals Hij zich verheerlijkt door Zijn bedieningen in de harten van Zijn kinderen. De Erskines hebben een grote stempel gezet op zijn prediking. Hoe bewogen was hij steeds met onbekeerde hoorders, die hij als met tranen wilde bewegen om van koning te veranderen.

Op 20-jarige leeftijd werd hij toegelaten tot de Theologische School te Rotterdam om onder-" wijs van Ds. G. H. Kersten en Dr. C. Steenblok te ontvangen.

Aanvankelijk zou hij uitgezonden worden als legerpredikant naar Indonesië om de jongens van de Geref. Gemeenten, die daar waren, bij" te staan en te dienen, maar toen dit om verschillende redenen niet kon doorgaan, werd, hij in 1950 door Ds. L. Rijksen bevestigd in de Geref. Gemeente van Zeist. In 1954 vertrok; hij naar Corsica (U.S.A.), maar hij keerde weer; terug naar Holland in 1957, toen hij het beroep aannam naar Rotterdam-Centrum. Deze grote gemeente heeft hij 15 jaar gediend.

In deze periode kwam hij tot zijn grote arbeidskracht in de Geref. Gemeenten en daarbuiten. Vanaf zijn jeugd was hij bij het jeugdwerk van onze gemeenten betrokken en steeds " heeft hij zich daarvoor ook gegeven als er een beroep op hem werd gedaan. Hij schreef in Daniël, maar ook in de Saambinder, waarvan hij niet alleen een hooggewaardeerde medewerker werd, maar ook veel publiceerde. Alles wat bij de Gereformeerde Gemeenten behoorde had zijn aandacht en belangstelling, en daarvoor wilde hij zich inzetten met al zijn gaven en grote werkkraft. In vele deputaatschappen kreeg hij zitting, maar vooral als zendingsdeputaat verzette hij als secretaris zeer veel werk. Hij zei het wel eens: De mensen behoeven mij niet te prijzen, maar ze moesten eens weten hoeveel tijd ik daarvoor moet vrijmaken. Ook als deputaat deed hij visitatiebezoeken in de zendingsgebieden. Bij dit alles preekte hij nog in de week en deed zijn pastorale arbeid in de grote stadsgemeente van Rotterdam. En te midden van al zijn bedrijvigheid en gedrevenheid voor de kring der gemeenten die hem lief waren was hij ook bezig in de kring van het onderwijs. Vele jaren was hij bestuurslid en een korte tijd voorzitter van de Vereniging voor Geref. Onderwijs; was hij voorzitter van de Scholengemeenschap Guido de Brés in Rotterdam, verder hoofdbestuurslid van de Staatkundig Geref. Partij en voorzitter van de Raad van Toezicht van de Stichting Reformatorische Publicatie.

En of dit alles nog niet genoeg was, in deze Rotterdamse tijd deed hij examen oude talen en ging hij theologie studeren aan de Universiteit te Utrecht en legde in vrij korte tijd zijn doctoraal examen af

Inmiddels was hij in 1968 benoemd als docent aan de Theol. School te Rotterdam en gaf hij les in de vakken Oude Testament, kerkgeschiedenis en bijzonder in de geschiedenis van de Nadere Reformatie, zijn hoofdvak voor het doctoraal examen en zijn grote liefde.

Zo werden wij op bijzondere wijze bij elkaar gebracht. Aanvankelijk, wat onze persoonlijke verhouding betreft, nog in het stadium van verkenning. Vanwege een leeftijdsverschil van ruim 10 jaar, grote karakterverschillen, beide met een andere kerkelijke achtergrond als afkomst, deed ons dit ons zeer voorzichtig beginnen, maar we leerden elkaar kennen, waarden en liefhebben, en zo ontstond een band die steeds nauwer werd. We konden elkaar „de waarheid zeggen“, wilden door elkaar gecorrigeerd worden en van elkaar ook leren, maar elkaar ook helpen-waar dit nodig was. Zo zal ik aan mijn vriend en mededocent blijven denken als een goede tijd waarin we samen mochten dienstbaar zijn voor de opleiding van de studenten. Het één zijn in de liefde voor de leer der Reformatie en de Nadere Reformatie gaf een zeer nauwe band. Ds. Arie Vergunst was een wereld op zichzelf

Ds. Arie Vergunst was een wereld op zichzelf. Wat reeds geschreven is over de onstuimigheid van Ds. Vergunst is juist. Maar wat kon Ds. Vergunst ook bij tijden eerlijk en klein zijn voor God en mensen. Door zijn gesproken en geschreven preken had hij een plaats in de harten van Gods kinderen en bij de eenvoudigen in den lande; en op de Generale Synode werd hij vijfmaal tot praeses gekozen (1962, 1968, 1971, 1974, 1977) en voorzal zijn slotwoorden die hij dan sprak maakten indruk en getuigden van dankbaarheid aan de Heere en van zijn grote liefde voor onze gemeenten. Hij had het talent ontvangen om zaken die vastgelopen waren, weer op gang te brengen; en de ene keer ging dat meer elegant dan de andere. Zeer snel kon hij formuleren, ook over zaken die niet zo gemakkelijk waren. Als anderen er nog over dachten, stond het voor hem reeds op papier. In de laatste jaren van zijn verblijf in de gemeente van Veen (1972-1981) kwam in de persoonlijke gesprekken steeds meer naar voren zijn betrokkenheid op de Amerikaanse gemeenten.

Lang tevoren zei hij het eens: Ik ben bang daarheen nog eens terug te moeten, om daar nog arbeid te moeten doen. Maar toen wij vorig jaar samen op de Generale Synode in Grand Rapids waren, en het Curatorium voor de opleiding van de predikanten hem verzocht naar Amerika te komen om de opleiding op zich te nemen, wilde hij dat ik bij dit gesprek aanwezig zou zijn, als getuige dat hij zelf deze zaak niet had opgeworpen. Door het beroep dat hij daarna van de gemeente Kalamazoo ontving, zag hij zijn nieuwe taak bevestigd. Wij willen nu als Gereformeerde Gemeenten in dankbaarheid gedenken wat de Heere in Ds. Vergunst vele jaren ons heeft gegeven. Vele ta- -ken die hij heeft waargenomen zijn nu weer door anderen overgenomen. Ook al neemt de Heere Zijn dienstknechten weg, de Koning blijft *Die beloofd heeft: Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld.* (Matth. 28 : 20). Dit geldt ook voor de gemeente van Kalamazoo die een korte tijd Ds. Vergunst mocht bezitten. In het bijzonder geldt dit ook wat betreft de opleiding der studenten in Amerika. De Heere moge ook daar Zijn hulp en bij stand schenken en Zijn wonderdaden heerlijk maken.

De Heere moge Zelf mevrouw Vergunst en de kinderen sterken en vertroosten in dit zeer smartelijk verlies. Moge hen de troost en kracht gegeven worden van de getrouwe Zaligmaker Jezus Christus, waarover hun man en vader zovele jaren heeft mogen preken, en waaruit hij zelf zo menigmaal in donkere dagen en in moeilijke tijden zijn troost en sterkte heeft mogen ontvangen.

Ds. K. de Gier

1. De brief aan Éfeze

Gemeente, wij willen met u overdenken de brief die geschreven is aan de gemeente van Éfeze. U kunt deze vinden in Openbaring 2, de verzen 1 tot en met 7.

Daar lezen wij Gods Woord als volgt:

Schrijf aan den engel der gemeente van Éfeze: Dit zegt Hij, Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, Die in het midden der zeven gouden kandelaren wandelt:

Ik weet uw werken, en uw arbeid, en uw lijdzaamheid, en dat gij de kwaden niet kunt dragen; en dat gij beproefd hebt degenen die uitgeven, dat zij apostelen zijn, en zij zijn het niet, en hebt hen leugenaars bevonden;

En gij hebt verdragen en hebt geduld, en gij hebt om Mijns Naams wil gearbeid, en zijt niet moede geworden.

Maar, Ik heb tegen u, dat gij uw eerste liefde hebt verlaten.

Gedenk dan, waarvan gij uitgevallen zijt, en bekeer u, en doe de eerste werken; en zo niet, Ik zal u haastelijk bijkomen, en zal uw kandelaar van zijn plaats weren, indien gij u niet bekeert.

Maar dit hebt gij, dat gij de werken der Nikolaiëten haat, welke Ik ook haat.

Die oren heeft, die hare wat de Geest tot de gemeenten zegt. Die overwint, Ik zal hem geven te eten van den Boom des levens, die in het midden van het paradijs Gods is.

Gemeente, wij overdenken vandaag de brief aan de gemeente van Éfeze en staan dan stil bij:

(1) Wat de Heere in deze gemeente prijst

(2) Wat Hij in deze gemeente laakt

(3) Waartoe Hij deze gemeente opwekt

(1) Wat de Heere in deze gemeente prijst

De brieven waarvan wij in dit gedeelte van het boek Openbaring lezen, worden wel brieven uit de hemel genoemd.

Immers, het zijn brieven die door de grote Koning van de Kerk zelf zijn gedicteerd aan Zijn dienstknecht Johannes, die op het eiland Patmos was. Johannes was daar om het getuigenis van Jezus Christus en om het Woord Gods. Men had deze oude apostel losgescheurd van zijn gemeente die hij had gediend en in het midden waarvan hij een grote en zegenrijke plaats had ingenomen. Het scheen een overwinning van de vijanden des Heeren te zijn toen zij Johannes naar het eiland Patmos konden verbannen. Door de Raad des Heeren is die verbanning echter tot zegen van de Kerk des Heeren geweest. Het was tot onderwijs van de gemeenten. Niet alleen voor de gemeenten die in Klein-Azië zijn, maar ook tot zegen van al de gemeenten die de Heere al de eeuwen door heeft vergaderd. Want als wij deze brieven met u overdenken, moet het ons duidelijk zijn dat het in deze brieven niet alleen gaat om de geadresseerde gemeenten zoals Smyrna, Pérgamus of Thyatire. De Heere spreekt in deze brieven Zijn ganse Kerk aan. In die brieven geeft Hij Zijn Kerk onderwijs. Hij vermaant, vertroost, bedreigt, straft en wekt op. Dat geldt niet slechts de gemeenten in haar geheel, maar ook elke gelovige afzonderlijk. U zult in deze brieven niet alleen een beeld vinden van de Kerk, maar ook van het leven van de gelovigen afzonderlijk. Dáárom zijn deze brieven uit de hemel van zo grote betekenis in het leven van de Kerk des Heeren. Het is dan ook nodig, dat de gemeenten in alles achtgeven op wat de Heere in die brieven te zeggen heeft. Als wij de brief aan de

gemeente van Éfeze lezen, valt ons in de eerste plaats op dat hij geschreven is aan de engel der gemeente, de voorganger. In hem, de voorganger, is heel de gemeente vertegenwoordigd.

De aanhef van de brief die de Heere aan de Éfeziërs schrijft luidt: ‘dit zegt Hij, Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt en Die in het midden van de zeven gouden kandelaren wandelt’.

U weet dat, als Johannes op de dag des Heeren aan de oever van de zee staat, hij plotseling een wonderlijk gezicht ontvangt. Hij hoort een stem als van vele wateren. Als hij zich omkeert, ziet hij Hem, Welke de Zoon des mensen gelijk is. Hij ziet Hem wandelen met zeven sterren in Zijn rechterhand te midden van de zeven gouden kandelaren. De kandelaar was in het bijzonder onder het Oude Testament het beeld van de gemeente des Heeren. Op de kandelaar werd het licht ontstoken. U weet dat in het oude heiligdom de gouden kandelaar een heilig voorwerp was. In opdracht van de Heere werd dat licht altijd aangehouden. Deze altijd brandende kandelaar is het beeld van de gemeente. De Heere Zelf heeft het licht in Zijn gemeente, afgebeeld door de kandelaar, ontstoken. Die kandelaar heeft geen licht van zichzelf, maar alleen omdat de Heere het in haar ontstoken heeft, Ook de gemeente moet een licht zijn. Als een kandelaar moet zij haar licht in de wereld verspreiden. Zo moest Israël tot verlichting van de volkeren dienen. De Heere zegt van Zijn Kerk: Gij zijt het licht der wereld en gij zijt het zout der aarde. Ook de gemeente zou door haar hoge roeping licht in de wereld moeten uitstralen: het licht dat de Heere in haar ontstoken heeft. Dat geldt niet alleen de gemeente in zijn geheel, maar dat geldt ook iedereen van de gemeente afzonderlijk. Als de Heere Zijn licht ontsteekt, zegt Hij: ‘laat uw licht also schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader Die in de hemelen is, verheerlijken’.

Welnu, de Heere zegt dat Hij het is Die in het midden van de zeven gouden kandelaren wandelt, want die kandelaren hebben verzorging nodig. Er moest altijd olie in de kandelaar zijn en de vlam van de kandelaar moest zó worden onderhouden dat het werkelijk een lichtgevende vlam zou zijn. Degene, die daarmee belast was had er altijd werk aan. Er staat dat, als Johannes Christus ziet, dat Hij daar wandelde, gekleed, de lendenen omgord. Juist zoals de priesters in het heiligdom werkzaam waren. Zo is ook de Koning van de Kerk in het midden van de gouden kandelaren werkzaam, om voor Zijn Gemeente te zorgen. Daar is Hij altijd mee bezig. Wat is dat een voortreffelijk beeld van de zorg die de Heere voor Zijn Kerk heeft. Die zorg blijkt verder daaruit dat Hij de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, zoals u kunt lezen in het eerste vers. Aan het einde van het eerste hoofdstuk staat dat die zeven sterren de engelen van de zeven gemeenten zijn. De Heere onderhoudt Zelf de ambten in Zijn Kerk. De Heere heeft dat aan Zijn gemeente beloofd. Hij zal voor Zijn kerk blijven zorgen, wat er ook geschieden zal. Hij blijft zorgen, hoe het er op de wereld ook uit zal zien en wat er ook aan afval in het midden van de gemeenten openbaar zal worden. Hij is het Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt en in het midden van de zeven gouden kandelaren wandelt. Hij zal ook nooit ophouden met het zorgen voor Zijn Kerk. Wat is het een wonderlijk rijke boodschap, waardoor wij mogen weten dat, wat er ook in de wereld zal gebeuren, hoe ernstig het verval van de Kerk ook zal zijn, Christus de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt. Ja, Hij wandelt in het midden van de zeven gouden kandelaren. Hij zorgt voor Zijn gemeente.

Maar Hij Die voor Zijn gemeente zorgt, is ook Degene Die nauwkeurig acht op haar geeft. Hij weet hoe het met de gemeente is. Hij kent niet alleen haar leven en zorgen, maar ook haar

gebreken en haar falen. Hij weet ook van de strijd in haar midden en welke genade aan haar verheerlijkt is. Wel, zo zegt Hij, Ik weet uw werken.

Éfeze was een grote vermaarde handelsstad, gelegen aan de kust van de Aegeïsche zee. Als men van het eiland Patmos komt om de gemeenten van Klein-Azië te bezoeken, komt men aan land in Éfeze, zodat het begrijpelijk is dat de eerste brief aan de gemeente van Éfeze wordt gericht.

De Heere zegt: 'Ik weet uw werken'. Nee, Hij is daarover niet in twijfel. Hij vraagt niet hoe het er mee is, want Hij ziet het en slaat het gade. Er is niets van die gemeente voor Hem verborgen. Hij kent haar leven, haar uiterlijke openbaring en haar innerlijke gesteldheid. Hij ziet het alles en spreekt er over zoals het werkelijk is. Al weet de Heere die werken en wat haar door genade ten deel gevallen was, en al roemt Hij haar arbeid, toch klinkt het: 'Ik weet uw werken en uw arbeid'. Een woord dat eigenlijk wil zeggen: 'uw inspanning, uw moeite'. Ik weet daarvan zegt de Heere. Dan heeft dat betrekking op de waarheid die in de gemeente van Éfeze is aangevochten. Ook op de strijd welke men in de gemeente heeft gekend. Men heeft gestreden om de waarheid Gods te mogen bewaren. De Heere zegt: 'Ik weet uw werken en uw arbeid en uw lijdzaamheid en dat gij de kwaden niet kunt verdragen en dat gij beproefd hebt degenen die uitgeven dat zij apostelen zijn en zij zijn het niet; en hebt hen leugenaars bevonden'.

Er zijn in de gemeente mensen gekomen die de naam hadden apostelen te zijn en die in die naam hebben gepredikt. Zij hebben een boodschap gebracht die een kwade boodschap was. Een boodschap die niet met de leer van Christus in overeenstemming was. Een valse leer dus. Zo wordt de gemeente altijd door valse leringen bedreigd. In die strijd heeft de Kerk altijd te bedenken dat de Heere haar opdraagt de waarheid te bewaren zoals deze haar door de apostelen en profeten is overgeleverd. Aan deze leer moeten ook alle leringen getoetst worden. De Heere zegt: 'Ik weet uw werken en uw arbeid en uw lijdzaamheid en dat gij de kwaden niet kunt dragen'. Hen die deze valse leer hebben voorgesteld hebt u niet kunnen verdragen. U hebt hen, die voorgaven apostelen te zijn en die ongetwijfeld de nodige aanhang hebben gekregen, beproefd naar de regel van het Woord. U hebt hen leugenaars bevonden. U hebt hen uit uw midden weggedaan. Ik weet met welke inspanning, moeite en strijd dat alles gepaard is gegaan. Er staat in vers 3: 'En gij hebt verdragen en hebt geduld; en gij hebt om Mijns Naams wil gearbeid en zijt niet moede geworden'.

Wat is het een voorrecht als de Heere zulk een getuigenis van een gemeente mag geven. Dat Hij kan zeggen dat zij de waarheid Gods liefhebben. Dat zij alle valse leringen haten en alle leringen gedurig toetsen aan de regel van Gods Woord, zoals Hij heeft bevolen. Dat zij het Woord des Heeren hoogachten en daarvan niet willen wijken. Hij weet van hun werk, hun lijden, beproeving en al wat daaraan verbonden is. Maar gemeente, dan volgt er iets ernstigs. Dan zegt de Heere: 'Maar Ik heb tegen u, dat gij uw eerste liefde hebt verlaten'. Daarop letten wij in onze tweede gedachte:

(2) Wat Hij in deze gemeente laakt

Als wij de brief aan de gemeente van Éfeze lezen, horen wij in zeker opzicht allerlei goeds. Allerelei strijd voor de leer en de eer des Heeren. Toch klinkt het: 'Maar Ik heb tegen u, dat gij uw eerste liefde hebt verlaten'.

Dat is niet direct aan de buitenkant te zien. De Heere zegt: ‘Gij hebt gearbeid, geduld en kunt de kwaden niet verdragen’. Maar onder die uiterlijke ijver brandt niet langer het vuur van de eerste liefde. De Heere ziet dat het in de gemeente van Éfeze in uiterlijke zin nog in overeenstemming is met wat het moet zijn, maar dat de innerlijke gloed van het vuur van de zuivere liefde ontbreekt.

Gemeente, wat is dat een ontzaglijke beschuldiging die de Heere uitsprekt. De liefde waarvan u aanvankelijk blijk hebt gegeven, ontbreekt! Die liefde was gewekt door de prediking van Gods Woord. Deze heeft in uw midden een innerlijk verlangen ontstoken om Hem te vrezen, om in Zijn wegen te wandelen en de waarheid te betrachten. U hebt zo van harte de genietingen van de zonde prijsgegeven. U hebt met vreugde gekozen liever in het spoor des Heeren te gaan, dan de weg van de zonde te bewandelen. Toen hebt u tot alle zondige lusten gezegd: ‘henen uit’, omdat u van harte hebt begeerd de Heere te dienen en in Zijn waarheid te wandelen. Maar, wat is die eerste gloed toch haastig uitgedoofd! Er is nog wel het betrachten van de waarheid. Er is trouw aan Zijn dienst en strijd tegen allerlei valse leringen. Men houdt in het uiterlijke nog wel vast aan hetgeen naar de leer des Heeren is, maar er ontbreekt iets. Ja, er ontbreekt in die gemeente nu juist waar de Heere het meest op let; op het vuur en de gloed van de hartelijke en innige liefde. Wat is het waar wat de Heere tot de gemeente van Éfeze zegt: ‘Ik heb tegen u dat gij uw eerste liefde hebt verlaten’.

Wat zien wij soms in het leven van de Kerk des Heeren, na een aanvankelijke liefde voor de Heere, al spoedig een inzakken en een uitdoven van dat vuur van de eerste liefde. De brief aan de gemeente van Éfeze is niet slechts een brief aan één gemeente. Het is een brief gericht aan de Kerk van alle eeuwen en tot iedere gelovige persoonlijk. Wat geldt deze beschuldiging van de Heere voor velen die op het erf van de gemeente Gods verkeren. Voor hen die een tijd in hun leven kenden dat er een hartelijke liefde in hun ziel tot God was. Een liefde die hen tot de Heere deed uitgaan. Een liefde die hen van harte deed zoeken de dingen die boven zijn. Een liefde die gepaard ging met een innerlijke droefheid over de zonde en een hartelijke droefheid over het kwaad waarmee zij God hadden vertoornd en Zijn Naam hadden onteerd. Een liefde die hen aan de Heere verbond met een oprechte betrekking en een innerlijk verlangen. Een liefde die hen heeft doen lijden om de Naam en de zaak des Heeren. Zij hebben uitgeroepen: U kiest mijn hart, mijn oog blijft op U staren.

Volk des Heeren, denk eens terug aan de tijd waarin het Woord des Heeren in uw leven heerschappij kreeg en dat Woord u bij dagen en bij nachten bezette. Aan die tijd dat u de Heere zocht met een innerlijk verlangen. Het was een tijd dat u de omgang met de vromen zocht en begeerde. In die tijd wandelde u met ootmoed en lag uw hele leven onder het beslag van het Woord des Heeren. Wat had u er niet voor over en hoe was u er innerlijk mee bezet. Uw leven getuigde er van en er was sprake van afzondering in de weg van het gebed. U hebt oprechte tranen voor God geschreid. Maar u werd toen ook uit Zijn Woord onderwezen. U heeft zich mogen verlustigen in de Goddelijke ontfermingen die in Christus Jezus zijn. Wat een wonderlijk zoete tijd van eerste liefde was dat. U leefde slechts voor één zaak en met één ding was u slechts bezet. Overdenk vandaag eens waarvan u toen gesproken hebt en waarmee u toen bezig was. Wat de liefde van uw hart was en wat de uitgangen van uw leven waren. Ach, wat had de wereld toen weinig waarde voor u en wat ging u weinig op in al het zien- en zinlijke, omdat u het lege er van had gezien en ervaren. Hoe lief kreeg u Zijn huis en

instellingen.

Nu zegt de Heere dat u wel liefde voor de waarheid hebt getoond en dat u niet kunt verdragen degenen die zeggen dat zij apostelen zijn, maar die het niet zijn. U hebt hen getoetst naar de regel van de Schrift en hen leugenaars bevonden. Maar door dat alles heen zie Ik toch dat u innerlijk van Mij bent afgeweken. U hebt uw eerste liefde verlaten. Gedenk dan, waarvan u uitgevallen bent.

De Heere roept op te overdenken hoe het was: ‘Gedenkt dan waarvan gij uitgevallen zijt’. Overweeg nog eens wat u toen hebt uitgesproken voor de Heere. Als de Heere Zijn Kerk en de gemeente indachtig maakt met welk een liefde voor de waarheid zij in vorige tijden vervuld waren, zullen zij moeten bekennen hoe toepasselijk dit woord van de Heere is: ‘Gij hebt uw eerste liefde verlaten’. Helaas moeten wij zeggen, dat wij in veel gemeenten verschijnselen aantreffen, waarvan de Heere moet zeggen, net als hier van Éfeze: ‘Gij hebt uw eerste liefde verlaten’. Dan is het uiterlijk wellicht nog wel zoals het moet zijn en wordt er nog vastgehouden aan wat wij geloven en onder ons bewaard moet blijven. Dan onderkennen wij nog wel dat er een valse leer gebracht wordt. Wij wijzen deze predikers als leugenaars aan, maar niettemin kwijnen veel gemeenten.

Wat is er weinig van die hartelijke en innige liefde waar te nemen. Een liefde die als een vuur brandt en van het leven getuigt. O, wat is het nodig dat de Kerk het opmerkt en overdenkt. Wat is het ook nodig dat degenen in wiens leven dat eerste vuur is geweest, met dit woord des Heeren tot zichzelf inkeren en gedenken waarvan zij zijn uitgevallen. Dat een ieder onzer toch zou denken aan de tijd die er in ons leven is geweest, toen wij de Heere niet konden loslaten. Misschien was dat wel in de dagen van uw jeugd. Misschien zitten hier ouderen die, als zij dit horen en terugdenken aan de dagen van hun jeugd, bedenken waarvan zij zoal zijn uitgevallen. Hoe zij in de dagen van hun geestelijke omkering met de dingen des Heeren bezet waren en hoe het Woord van God in hun leven heerschappij had. Toen zij in het verborgene de Heere aanriepen en zij zich voor God hebben verootmoedigd. Kom, gedenk eens waarvan gij uitgevallen zijt. U klaagt misschien wel over uw dodigheid en de leegheid van uw hart. U klaagt er misschien wel over dat het veelal maar uiterlijke vormen zijn die u in uw leven onderhoudt. Dat de gloed van de liefde in uw leven ontbreekt of er in zekere zin niet meer te vinden is. Hoe komt dat nu, dat de Heere u en de gemeente van Éfeze met zulk een bestraffend woord moet aanspreken? Het komt veelal omdat wij aan het uiterlijke genoeg hebben. Kom, gedenkt waarvan gij uitgevallen zijt, bekeert u en doe de eerste werken.

Wij zijn met al de weldaden van de Heere afgeweken. Als kerk zijn wij, ondanks al onze zegeningen van God, van Hem afgegaan. Wij hebben Hem aan Zijn plaats kunnen laten. Ook Gods kinderen zijn met de weldaden van de Heere afgeweken en ook zij hebben God aan Zijn plaats kunnen laten. Nadat zij soms enige kennis van Goddelijke zaken hadden ontvangen, ging de tere omgang met God ontbreken. Als dat in ons leven ontbreekt, vallen wij met onze kennis en wetenschap van de Heere af. Dan hebben wij aan onze belijdenis genoeg. Dan laten wij de God van onze belijdenis aan Zijn plaats en dooft snel het vuur van de eerste liefde. Bekeert u, zegt de Heere. Laat Zijn Woord voor u vandaag een boodschap zijn, waarmee u biddend aan Zijn voeten terecht komt. Smee: trek mij door Uw Woord en Geest. Maak Uw weldaden wonderbaar; verheerlijk toch Uw genade.

Bekeer u, zegt de Heere tot de gemeente van Éfeze. Hij legt dat woord ook in ons midden. Daar kunnen wij ons niet zomaar van afmaken met een 'ja maar'. Wij hebben vaak zoveel verontschuldigen waarmee wij dat Woord naast ons neer willen leggen. Als u nu verlegen wordt met dit Woord waarmee de Heere zich nu tot u richt en als dit Woord u op dit ogenblik aanspreekt, wel, vlucht er dan mee naar de Heere en zeg: U beveelt mij dat ik mij tot U bekeer, maar ach, bekeert U mij, dan zal ik bekeerd zijn. Dat Woord en dat bevel moet ons steeds tot de Heere uitdrijven, opdat wij Hem leren kennen.

'En doet de eerste werken'. O, zegt de Heere, dat er van de Kerk toch eens iets goeds zou uitgaan. Dat het gehoord en gezien zou worden. Maar bovenal, dat Ik, de Heere, het zou zien. Want wij kunnen voor de wereld in veel opzichten enkel trouw en waarheid zijn, maar toch van de Heere zijn afgeweken. Afgeweken van het rechte spoor waarop wij moeten gaan. 'Doe de eerste werken', zegt de Heere. Dat deed u aanvankelijk toen u die hartelijke keuze voor de Heere maakte en in Zijn wegen wandelde. Toen u de Heere in het verborgene zocht en gedurig aan Zijn voeten werd gevonden. Maar als u nu nalatig bent geworden zegt de Heere: 'Doe de eerste werken en zo niet, Ik zal u haastelijk bijkomen en zal uw kandelaar van zijn plaats weren, indien gij u niet bekeert'.

Wat een boodschap, als de Heere zo tot Zijn Kerk spreekt. Hij zegt: dan kom Ik en Ik zal de kandelaar van zijn plaats weren. Als er slechts uiterlijke waarheidszin overblijft zoals in Éfeze, waarin de innerlijke beleving ontbreekt, dan kom Ik haastelijk om de kandelaar weg te nemen. Dat wil zeggen, om het Woord en het Evangelie weg te nemen. Een Kerk die verstarde is in uiterlijke waarheidszin, en waaraan de gloed van de liefde en innige Godsvrucht ontbreekt, is nabij de verdwijning. Ik kom en Ik zal de kandelaar van zijn plaats weren. De Heere maakt dat waar. De gemeente van Éfeze is daar het sprekende bewijs van. Wij kunnen die gemeente niet meer terugvinden. Als wij op zoek gaan om te zien wat er van overgebleven is, moeten wij constateren dat zij in duisternis ten onder is gegaan. Welk een oordeel spreekt God hier uit; ook over de Kerk van Nederland. Bekeert u en doe de eerste werken en zo niet, dan zal God die kandelaar weren. Dan zal God ook deze streken prijsgeven aan de duisternis van het ongeloof of aan de valse religies die in opkomst zijn. Het is het oordeel dat vanwege de onbekeerlijkheid van de gemeenten, aan haar voltrokken zal worden. Wij zijn zo geneigd om de oorzaak van allerlei afwijkingen en afval overal in de wereld buiten ons te zoeken. Maar de Heere zegt, als *gij* u niet bekeert, met de nadruk op *gij*, dan zal Ik de kandelaar van zijn plaats weren en die elders plaatsen. Zo *gij* u niet bekeert, dan geef Ik u aan de duisternis prijs.

O mijn hoorders, wat is het nodig dat de gemeente op zulk een terechtwijzing van de Heere acht geeft. Dat geldt ook een ieder van ons: 'zo *gij* u niet bekeert'. Wanneer de gloed van de liefde bij ons gaat ontbreken, wanneer slechts uiterlijke waarheidszin overblijft waarin de innige godsvrucht niet meer gevonden wordt, dan zullen ook wij overgegeven worden aan de duisternis. Wat zien wij soms een verval in de geslachten. Ouders waarvan men weet dat vader de Heere vreesde en dat moeder van het werk Gods in haar persoonlijk leven sprak. De kinderen houden nog wel vast aan de leer die zij van vader of moeder hebben gehoord, maar het is nog slechts in uiterlijke zin. Want dat innerlijke vuur dat in vorige geslachten brandde, is verdwenen. Dan ziet u mijn hoorders, hoe soms de volgende geslachten aan de duisternis van het ongeloof worden prijsgegeven. Dan ziet u dat de nageslachten van hen die God kenden en vreesden, van de Heere afwijken. Dat heeft nu alles te maken met wat hier staat: 'de eerste liefde verlaten'.

Als er slechts een uiterlijke schors over blijft en de kern van de zaak ontbreekt, zien wij het verval in de families en huisgezinnen openbaar komen. Dan gaan de kinderen niet meer in het spoor van vader en moeder. Ach, het was toch maar iets uiterlijks. Zij hebben thuis niet de warmte van de waarachtige en tere vreze Gods waargenomen. Natuurlijk was er nog wel allerlei uiterlijke plichtsbetrachting, maar de innerlijke liefde ontbrak. Wanneer dit zo is zegt de Heere: 'Ik zal u haastelijk bijkomen en zal uw kandelaar van zijn plaats weren, indien gij u niet bekeert'. Dan zien wij dat geslachten aan de duisternis worden prijsgegeven en in totale godsverlating wegzinken. O, hoe nodig is het dat wij dit woord niet in de wind slaan. Hij zegt: 'dan zal Ik u haastelijk bijkomen'. Dan kan de Heere met een oordeel van donkerheid en duisternis ook over uw kinderen komen. Hen als het ware prijsgeven aan de duisternis waarin zij wandelen.

O zeker, Hij zal Zijn werk onderhouden. God zal het werk van Zijn handen nooit prijsgeven. Er is in de gemeente van Éfeze nog veel dat de Heere prijst, wanneer Hij in vers zes van ons teksthooftstuk zegt: 'Maar dit hebt gij, dat gij de werken der Nikolaiëten haat, welke Ik ook haat'. Een zonde die in de gemeente van Éfeze gevonden werd, was het volgen van de leer der Nikolaiëten. Deze brachten in de gemeenten van Klein-Azië een valse leer. In Éfeze keerden men zich tegen die valse leer. Toch roept de Heere die gemeente hartelijk en ernstig tot waarachtige bekering en betuigt met grote nadruk: 'Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de gemeenten zegt'.

Dan staat hier 'die oren heeft'. Al hoort u het dan maar met één oor, wat de Geest tot de gemeente zegt, hoor dan toch. Want God heeft u, gemeente, daar iets mee te zeggen. U, hoorders van het Woord van God, bekeert u en doet de eerste werken en zo niet, dan komt de Heere met dit oordeel, dat Hij ons aan de duisternis van de totale verderving en ondergang prijsgeeft. Maar anderzijds wil Hij de gemeente bemoedigen. Daar letten wij op in onze derde gedachte:

(3) Waartoe Hij deze gemeente opwekt

'Die overwint, Ik zal hem geven te eten van de Boom des Levens', lezen we in vers 7.

'Die overwinnende is', staat er eigenlijk, of die in de strijd, strijdt. Niet alleen in Éfeze is er strijd, maar in het leven van de Kerk is er altijd strijd. Een strijd tegen een driehoofdige vijand. Gods Kerk zal altijd moeten strijden. Betrokken in die strijd, zullen zij niet van eigen overwinning kunnen roemen, maar ondersteund door Hem die satan overwonnen heeft, mogen zij met de apostel zeggen: 'ik heb de goede strijd gestreden en het geloof behouden'. Die overwint, heeft in die strijd gestreden tegen: lauwheid, geesteloosheid en ingezonkenheid. Gestreden tegen het kwaad dat de Kerk aantast en verderft. Die ziet er in die strijd gedurig naar uit of de vlam van liefde door de HEERE Heere wordt ontstoken. Zij zien er gedurig naar uit of de Heere Zelf door Zijn Geest het vuur van liefde doet opvlammen.

'Die overwint' Het is een strijdend volk dat in de mogendheid des Heeren overwint. Dat volk heeft toekomst. De wereld en een kerk die in de duisternis van ongelof, lauwheid en ingezonkenheid verzinkt, heeft ook een toekomst; de eeuwige duisternis. Maar de strijdende Kerk, die met haar nood naar de Heere vlucht, zal de Heere te eten geven van de Boom des Levens.

In het paradijs stond de Boom des Levens, waarvan de vruchten de onderpanden van het eeuwige leven waren. In dat paradijs hebben wij ooit verkeerd, maar daar zijn wij vanwege onze zonde uit verdreven. Er is echter een nieuw paradijs, dat de Heere Zijn Kerk in het vooruitzicht heeft gesteld. Daar zal de strijder die overwint door de kracht van die grote Strijder, eten van de Boom des Levens die in het midden van dat paradijs Gods is. Dat is niet meer dat oude paradijs, maar het nieuwe en eeuwige paradijs dat God voor Zijn Kerk heeft bereid, in die plaats, waar geen zondaar meer zal zeggen: 'ik ben ziek'. Daar zullen zij de vruchten van de Boom des Levens eten. Die Boom des Levens is Christus, de grote Strijder en Overwinnaar, in Wiens heil zij zich eeuwig zullen verblijden. Hier mogen zij reeds overwinnen, ja, gedurig overwinnen, door Hem Die voor hen strijdt. Het is één van de vruchten van die Boom des Levens. O mijn hoorders, wat een heerlijke toezeggingen zijn er voor dat strijdende volk, dat in de strijd steeds zijn toevlucht neemt tot de Heere. Dat is een volk dat aan het uiterlijke niet genoeg heeft en het met een uiterlijke belijdenis waaraan het innerlijke leven ontbreekt, niet kan stellen. De gedurige strijd is of de Heere in hun harten wil verwekken een tere vreze voor Zijn heilige Naam, zodat de lof des Heeren op hun lippen is en hun wandel in oprechte vroomheid. Daarvan willen wij samen eerst nog zingen uit Psalm 95 het 4de en het 5de vers.

TOEPASSING

'Verhardt u niet', hebben wij gezongen, 'neemt Zijn genâ ootmoedig aan, laat Meriba, laat Massa u ten afschrik wezen'. Wij zouden ook kunnen zeggen: laat Éfeze u ten afschrik wezen. Verhardt u niet! Éfeze heeft zich verhard. De bedreiging: 'Ik zal u haastelijk bijkomen en zal uw kandelaar van zijn plaats weren', is uitgevoerd en werkelijkheid geworden, omdat al wat Zijn almacht wrocht, hen niet bewoog om Hem te vrezen. Wat kan een kerk, een gemeente, een familie of een mens, waarin de levende God het licht van de waarheid heeft doen schijnen, in diep verval geraken en aan de duisternis van onkunde en onwetendheid worden overgegeven. Wij hebben er het voorbeeld van in de gemeente van Éfeze. We kunnen lezen hoe het daar begon. Er was in die gemeente nog ijver voor de waarheid, maar het vuur van de waarachtige, tere liefde ontbrak. Dan is er wel ijver. Men zet zich in voor de waarheid. Valse leringen worden onderkend en verworpen. Dat is goed. Ik weet uw werk, hoe u gearbeid hebt, uw geduld en dat u de kwaden niet kunt verdragen maar, Ik heb tegen u, dat gij uw eerste liefde hebt verlaten.

Wat een boodschap voor de Kerk en de gemeente. Vooral wanneer men lauwheid, traagheid, ingezonkenheid, geestelijke dorheid en dodigheid waarneemt. Dat is er ook in onze gemeente, lauwheid en traagheid. Zeker, de waarheid willen wij nog wel vasthouden. Wij willen ons voor de waarheid inzetten. Maar wat gaat aan de ene zijde veel van deze ijver gepaard met een geestelijke traagheid, lauwheid en verdorring. Aan de andere kant is er weinig sprake van de oprechte, vurige liefde. De Heere zegt van de gemeente van Éfeze en van ons: 'Ik heb tegen u dat gij uw eerste liefde hebt verlaten'. Die eerste liefde, met die gloed en dat vuur van de hartelijke verbondenheid die eertijds uit het leven van de gemeente sprak. Dit is het begin van een afval die naar een totale verduistering voert.

Och, dat toch een ieder van ons, in het licht van deze woorden, zijn eigen hart eens zou onderzoeken. Dat dit onderzoeken zou gebeuren in onze gezinnen en in familieverband.

Misschien weet u zich te herinneren uit vorige tijden, als u eens denkt aan uw vrome moeder, of uw godvrezende vader, hoe er thuis over gesproken werd. Hoe de kinderen er bij werden betrokken. Hoe in gebed en smekingen de Heere werd gezocht. Wat een liefde bloeide er op, maar wat is er van over? In uw huis en in het mijne? Wat is er in onze geslachten nog over van de eenvoud van de ware Godsvreze? Horen we nog van het getuigenis van de kinderen Gods en van hun verborgen omgang met God?

Wél waarheidszin en kerkgang. Dat is goed gemeente. Dat willen wij gaarne benadrukken. Laat uw plaats niet leeg en wees niet traag in het benaastigen. Het is goed als wij in het onderhouden van het één en ander niet achterblijven, maar gaat het nu alleen maar om het uiterlijke? Hebben wij de gedaante van godzaligheid overgehouden, maar de kracht daarvan verloochend? Moet de Heere ook van onze gemeente en onze huisgezinnen zeggen: ‘gedenk dan waarvan gij uitgevallen zijt?’ Overdenk dat eens als u straks thuis komt en praat er dan eens over. Praat thuis nog eens met uw kinderen over de preek en onderzoek samen nog eens het Woord. Vraag elkaar eens over wat u hebt gehoord. Gedenk wat u is toegeroepen: Gedenkt, waar gij uitgevallen zijt. Wijdt er deze dag eens aan. Dat u de middelen ter hand zou nemen, en dat dit tot een waarachtige reformatie in het leven van onze huisgezinnen zou mogen dienen. Gedenk waar gij uitgevallen zijt en bekeert u, zegt de Heere hier. Dat kunt u niet zomaar naast u neerleggen en met een ‘ja maar’, proberen de kracht van dit Goddelijk roepen terzijde te leggen. Moet u zeggen: o God, dat kan ik niet! Ga dan met dit woord op uw knieën en zeg: Heere, bekeer mij en trek mij naar U toe. Och, mocht U dat liefdevuur in ons willen ontsteken waarvan U Zelf gesproken hebt. Bekeer u, opdat u de eerste werken doet. Daar zal ook een getuigenis van uitgaan. De gloed van de liefde en de warmte van de waarachtige Godsvrucht zal uit uw leven spreken en vergezeld gaan van ootmoed en nederigheid. Want alleen dan zult u een goede reuk van Christus zijn. De Heere zegt dat degenen die strijden, zullen overwinnen door de overwinning van Hem, Die als Enige overwonnen heeft. Ik zal hem geven te eten van de Boom des Levens. Hier ten dele, als hij de gezegende vruchten van Die uitnemende Levensboom uit het paradijs Gods ontvangt en straks in volkomenheid. Daar, waar de overwinnaar zich eeuwig verlustigt in de overwinning, wanneer hij aan het einde van het strijdperk gekomen is. De Heere zegene de overdenking van deze uit de hemel geschreven brief ook aan onze gemeente, opdat die vruchtbaar zij tot waarachtige wederkeer en vernieuwing des levens.

AMEN

2. De brief aan Smyrna

Gemeente, wij wensen in dit uur uw aandacht te bepalen bij de brief aan de gemeente van Smyrna. Een brief die de Heere Zelf geschreven heeft. U kunt deze opgetekend vinden in de Openbaring van Johannes, het tweede hoofdstuk. Wij lezen u daarvan de verzen 8 tot en met 11.

En schrijf aan den engel der Gemeente van die van Smyrna: Dit zegt de Eerste en de Laatste, Die dood geweest is, en weder levend is geworden:

Ik weet uw werken, en verdrukking, en armoede (doch gij zijt rijk), en de lastering dergenen die zeggen, dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar zijn een synagoge des satans.

Vrees geen der dingen, die gij lijden zult. Ziet, de duivel zal enigen van ulieden in de gevangenis werpen, opdat gij verzocht wordt; en gij zult een verdrukking hebben van tien dagen. Zijt getrouw tot den dood, en Ik zal u geven de kroon des levens.

Die oren heeft, die hare wat de Geest tot de Gemeenten zegt. Die overwint, zal van den tweeden dood niet beschadigd worden.

Gemeente, wij overdenken vandaag de brief aan de gemeente van Smyrna. Daarin zien wij:

- (1) Hoe de Heere in haar tegenwoordig lijden deelt**
- (2) Hoe Hij haar op meerdere verzoeken voorbereidt**
- (3) Hoe Hij haar tot volharding aanspoort**
- (4) Hoe Hij haar met een belofte versterkt**

(1) Hoe de Heere in haar tegenwoordig lijden deelt

Smyrna was evenals Éfeze een havenstad. Smyrna had een belangrijke functie in het vervoer van allerlei goederen die in die streek werden vervaardigd. Via deze havenstad vonden deze goederen hun weg naar verschillende delen van het grote Romeinse Rijk. Hoe de christelijke gemeente in Smyrna is ontstaan lezen wij in het Woord van God niet. Wij lezen dat wel van de gemeente van Éfeze, die door de arbeid van de apostel Paulus is ontstaan. Maar van deze gemeente weten wij de oorsprong niet. Het heeft de Heere niet goed gedacht ons dat in Zijn Woord op te laten tekenen. Wel mogen wij van deze gemeente weten dat zij door Gods genade bloeide. Het was een gemeente waarin de Heere op wonderlijke wijze de heerlijkheid van Zijn genade openbaarde, ook in wegen van grote verdrukking. Juist de gemeente van Smyrna werd geroepen tot bijzonder lijden.

De naam Smyrna schijnt verband te houden met mirre. U weet, dat men van mirre welriekende olie maakte, die ook in de offerdienst van het oude Israël een belangrijke plaats innam. Het was een belangrijk onderdeel van het liefelijke reukoffer dat elke avond in het heiligdom werd ontstoken en voor Gods aangezicht opsteeg. Nu is het, alsof de Heere deze woorden Smyrna en mirre, met elkaar in verband brengt, om ons zo te doen denken aan een gemeente waar een welriekende reuk vanuit gaat. Want van deze gemeente gaat inderdaad een liefelijke geur uit. Een geur van genade en van liefde, die de Heere in haar midden verspreidt. Als wij deze brief vergelijken met de andere brieven, zal het zeker onze aandacht verdienen, dat men in deze brief tevergeefs een vermaning zoekt, zoals die in de meeste andere brieven te vinden is. Ook niet de vermaning: 'bekeert u'.

In de brief aan de gemeente van Éfeze leest u dat de Heere zegt: ‘bekeer u, en doe de eerste werken; en zo niet, Ik zal u haastelijk bijkomen, en zal uw kandelaar van zijn plaats weren, indien gij u niet bekeert’. Want de gemeente van Éfeze was uiterlijk een bloeiende gemeente, maar het bleek dat zij innerlijk van de Heere was afgeweken. De Heere sprak: ‘Dit heb Ik tegen u, dat gij uw eerste liefde hebt verlaten’. In deze brief leest u dat niet. Hier leest u van de genade Gods die in haar midden bloeide en dat in een weg van lijden en verdrukking. Wij hopen dat zo dadelijk met elkaar te overdenken. In een weg van zware strijd en ongetwijfeld van bittere tegenspoed, komt nu juist de heerlijkheid van Gods genade openbaar. O, dat is zo dikwijls de weg van God met de heiligen op aarde. In tegenspoed en beproeving openbaart de Heere de uitnemende kracht van Zijn Goddelijke genade. Hij zegent sommigen met een kruis, dat tot hun eeuwig behoud dient. Hij legt op sommige mensen een zodanige druk, dat zij tot Hem uitgedreven worden en zij dicht bij de Heere gehouden worden. Daardoor dient een kruis, door de genade Gods, niet alleen de heerlijkheid des Heeren, maar krijgt het ook in het leven van de Zijnen zulk een rijke betekenis. Dat is nu juist wat wij in het leven van de gemeente van Smyrna opmerken. In dit verband maakt de Heere Zich direct aan hen bekend, als Degene Die ook Zelf in strijd en verdrukking is geweest. Als wij op het opschrift boven deze brief letten, treft het ons dat de Heere in het lijden van deze gemeente ook Zelf deelt. ‘Dit zegt de Eerste en de Laatste, Die dood geweest is en weer levend is geworden’. Hoort u, wat de Heere ons daarin zegt? De Eerste, Die dus het begin is van alle dingen, Die ook was vóór alle dingen waren. Want alle dingen zijn door Zijn handen voortgebracht. Maar Hij zal ook de Laatste zijn, want Hij is tot in alle eeuwigheid. De Eerste, ook in het omzien naar de Zijnen, welke Hij liefgehad heeft met een eeuwige liefde en die Hij in de tijd met kracht heeft geroepen. ‘De Eerste’.

Bij herhaling lezen wij in het boek Openbaring van: de Eerste, het Begin, de Alpha, alsof de Heere wil zeggen: het is alles van Mij uitgegaan. Ik ben het Die Mijn handen naar u uitstrek, maar Ik ben ook het Einde, de Laatste, de Omega. Ook het laatste woord komt Hem toe. Het is alsof de Heere het tot deze gemeente in het bijzonder wil zeggen: Gemeente van Smyrna, Ik ben het Die als de Eerste tot u kwam, maar Ik ben ook de Laatste, Die het werk van Mijn handen zal volvoeren. Ja, heerlijk zal volvoeren, tot roem van Mijn Naam. Ik ben de Eerste en de Laatste. Daarom zal uw tegenstander, de satan, het laatste woord niet hebben. Hij is het die u tegenstaat en zijn geweld tegen u ontketent. Hij brengt veel vijanden samen die u lasteren en verdrukken. Maar die hebben het laatste woord niet. Want ook het laatste woord zal Hem toekomen, Die overwonnen heeft en Die het werk dat Hij op aarde begonnen is te verheerlijken, ook zal voleindigen.

Hij zegt: ‘Die dood geweest is en weder levend is geworden’. Als Hij spreekt over: ‘Die dood geweest is’, dan wijst Hij naar Zijn eigen lijden en Zijn eigen lijdensweg. Naar Zijn verdrukking, vernedering en versmaadheid. Maar door die weg van verdrukking en versmaadheid heen, is Hij gegaan tot de heerlijkheid en de eer die Hem alleen maar toekomt. Hij, Die de doornenkroon droeg en aan het kruis werd geslagen, draagt nu de kroon van de eeuwige heerlijkheid. Hem is een Naam gegeven, die boven alle Naam is. Dwars door die lijdensweg heen, ging het naar de heerlijkheid en de overwinning. Zo gaat het nu ook met Mijn Kerk, zegt Hij. De dienstknechten zijn niet meerder dan hun heer. Mijn gemeente op aarde en Mijn volk op de wereld, zullen Mijn voetstappen drukken en met Mij in kruis en verdrukking hun weg gaan. Maar door het kruis en verdrukking heen gaat het naar de heerlijkheid van de overwinning. Zo spreekt de Heere tot die gemeente, welke midden in de

verdrukking is.

Hoor maar: 'Ik weet uw werken'. Zo zegt Hij dat tot al de gemeenten. Niets is voor Christus verborgen. Voor Hem zijn alle dingen naakt en geopend. Ik weet ook alles van u, gemeente van Smyrna; uw verdrukking en uw armoede. Die gemeente is aan bijzondere verdrukking onderhevig: lastering, tegenstand, kruiswegen en armoedige omstandigheden. Nee, in de gemeente van Smyrna vindt u niet vele rijken, niet vele edelen en niet vele machtigen. Er staat: 'Ik weet uw armoede'. Zij verkeren in omstandigheden waarin geen aardse eer of heerlijkheid hun deel is. Zij zijn bespot en vervolgd. Kruis en druk is hun deel. De Heere zegt: het is voor Mij niet verborgen wat uw weg is. Maar Hij zegt ook: 'Doch gij zijt rijk!' Wat is dat wonderlijk, gemeente. 'Ik weet uw armoede, doch gij zijt rijk'. Van Laodicéa lezen wij, dat zij menen rijk en verrijkt te zijn, doch zij weten niet dat zij zijn ellendig en arm. Blind waren zij in Laodicéa. Maar van deze gemeente, die een liefelijke reuk voor het aangezicht des Heeren is, staat: 'Ik weet uw armoede'. En nu betrekken wij die armoede niet alleen op uiterlijke omstandigheden. In de weg van verdrukking gaat de gemeente in nederigheid haar weg. Niettemin zegt de Heere: 'Gij zijt rijk'. Rijk in de Heere. O, het is een gezegend volk dat God in deze gemeente heeft bijeengebracht. Daarvan mag Hij verklaren: 'Gij zijt rijk'. Met alles wat er dan ook wezen mag, toch rijk. De wereld ziet dat niet en acht dat volk niet. De wereld spot met hen en staat hen tegen. De wereld hoont en smaadt. Ach, wat kan ook een kind van God in veel druk en moeite moeten leven, zodat de wereld er geen begeerlijks in ziet als zij de wateren der verdrukking over hen zien gaan. Het hoeven niet alleen verdrukkingen te zijn ten gevolge van bespottung. Het kunnen ook bijzondere kruisen zijn die God mensen oplegt. Want er zijn kruiswegen van allerlei aard, zoals ziekten en beproevingen, waardoor het lichaam wordt afgebroken. Het kan zijn dat van ons weggenomen wordt wat onze glans en glorie scheen. Daarin drukt God ons neer en neemt al die heerlijkheid van ons weg. Dan kan de wereld met deernis over zulke mensen vervuld zijn. Maar de Heere zegt: 'Ik weet uw verdrukking'. Die is er niet buiten Mijn opzicht en leiding. 'Ik weet uw armoede, doch gij zijt rijk'.

En waar zou dat volk in Smyrna nu rijk in zijn? Dat was niet alleen rijk omdat God van hen wist, maar omdat de Heere hen met geloof en liefde, met lijdzaamheid en onderwerping, heeft gezegend. Hij heeft hen geoefend om achter de Heere aan te komen. 'Doch gij zijt rijk'. De Heere legt een heel andere maatstaf aan dan de wereld. God gaat veelal met de Zijnen een heel andere weg dan wij zouden denken. Want als de Heere zegt: Ik weet uw armoede en verdrukking en nochtans acht Ik u rijk, dan werpt dit een ander licht op wat er op volgt. Daar gaat het over 'de lastering van hen die zeggen dat zij Joden zijn en zij zijn het niet, maar zij zijn een synagoge des satans'. Wij weten dat in het bijzonder door de aanwezigheid van de synagoge des satans, de verdrukkingen zijn ontstaan. De stad Smyrna is er altijd om bekend geweest dat er veel Joden woonden. De Joodse vestiging in die stad was van zulk een omvang, dat zij een zeer groot deel van de bevolking heeft uitgemaakt.

Nu is er in Smyrna een christelijke gemeente ontstaan. Deze heeft in het bijzonder de laster van de Joden ondergaan. De lastering dergenen die zeggen dat zij Joden zijn; die zeggen dat zij het volk zijn dat de Heere toebehoort. Die zeggen dat zij uit Abraham zijn voortgekomen en delen in de beloften die aan Abraham gedaan zijn. Daarmee bedoelt de Heere dat een Jood iemand is die naar de naam van Juda is genoemd. Juda is de naam die Lea haar zoon gaf. Zij zei: 'ditmaal zal ik God loven'. Daarom dient iemand, die de naam Jood draagt, eigenlijk

iemand te zijn die God looft, die God verheerlijkt. Welnu, van de Joden in Smyrna, die de naam hebben van godlover, zegt de Heere: 'zij zijn het niet'. Zij zijn niet het volk dat naar Mijn Naam is genoemd. Hoezeer zij zich ook op het uiterlijke voorrecht, eenmaal aan het Jodendom geschonken, laten voorstaan, toch zijn zij slechts een synagoge des satans. Het is een vergadering waarin de satan regeert. Zij hebben Hem gesmaad Die het leven is; zij lasteren het volk dat naar de Naam van de Zoon van God is genoemd. Zij doen niet anders dan tegenstaan. Zij haten en vervolgen ten dode toe. De Heere zegt dat Hij er van weet. Ik weet uw werken. Ik hoor ook de lastertaal waarmee zij u lasteren. Ik zie ook de vijandschap die zich tegen u keert en welke benauwdheid zij u aandoen.

De Heere zegt: 'Vreest geen der dingen, die gij lijden zult'. God doet Zijn volk de eer aan om voor Zijn Naam smaadheid te mogen dragen. De Schrift zegt dat het een eer is als wij om Zijn Naam smaadheid moeten dragen. Paulus schrijft in zijn brief aan de gemeente van Filippi:

'Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden'. Wij vinden dat van nature een twijfelachtige eer, maar in het Koninkrijk van God is het een eer, die de Heere de Zijnen schenkt, als Hij hen verwaardigt om voor Zijn Naam verdrukt te worden. En er komen nog meer verdrukkingen. Daar letten wij op in onze tweede gedachte, als wij zien:

(2) Hoe Hij haar op meerdere verzoeken voorbereidt

De Heere toont van de toekomst van de gemeente in Smyrna te weten, als Hij zegt dat er nog meer lijden zal komen en dat nog meer verdrukking hun deel zal zijn. U zou misschien de druk wel willen afwerpen, want het vlees onderwerpt zich der wet Gods niet. Dat zal ook in Smyrna het geval zijn geweest, want wij willen zulke wegen niet; zulke kruiswegen waarin ons vlees verdrukking en versmaadheid moet dragen. En toch, de Heere weet van die weg. Sommigen van Zijn kinderen gaan zulke wegen. Zie nu eens in deze brief, hoe gezegend zulke wegen blijken te zijn in de gemeente van Smyrna. De Heere zegt van haar: Gij zijt rijk. Rijk, omdat de druk die op u is gelegd, u uitdrijft tot de Heere. Dat maakt dat u uw armoede bij de voortduur bij God brengt, om zo uw nood aan God te klagen. Uw gebrek waarmee u te worstelen hebt, drijft u veel uit tot Hem Die uw gebrek alleen vervullen kan. 'Vreest nu geen der dingen die gij lijden zult'. Er komt nog meer. Er is nog een zwaardere beproeving voor u weggelegd. Er is nog meer strijd te verwachten. Maar, zegt de Heere, 'vreest niet, want Ik ben dood geweest en Ik leef, en Ik ben levend tot in alle eeuwigheid'.

Als Paulus Timótheüs inscherpt: 'Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt', dan zegt hij als het ware: als u bij die Overwinnaar wordt gebracht, dan kunt u de strijd aan. Nu laat de Heere de aanhef van deze brief als het ware in heel de brief doorklinken, wanneer Hij zegt: 'Dit zegt de Eerste en de Laatste, Die dood geweest is, en weer levend is geworden,... vrees geen der dingen die gij lijden zult'. Laat de hel zich tegen u keren en de duivel zijn vijandschap tegen u richten, er is er echter Eén die overwonnen heeft. Ach, Ik weet wel dat u in uzelf arm bent. Dat u zich niet kunt verlaten op uzelf, maar dat is juist uw voorrecht. Zwak zijnde in uzelf, zult u machtig zijn in Hem Die overwonnen heeft. 'Vrees geen der dingen'. Niet omdat u niet vreesachtig bent. Niet omdat u in uzelf krachtig bent om al datgene te dragen wat u wordt opgelegd. Zie echter op Mij, Die dood is geweest en weer levend is geworden.

Het is alsof de Heere hier wil zeggen: zoek nu in het lijden dat komt en in de verdrukking die aanstaande is, uw sterkte in Mij. Niet in uzelf of bij anderen. Niet in de genade die u ten deel

is gevallen, maar in Mij Die de Eerste en de Laatste is. Vrees dan geen ding, wat voor een lijden en beproeving het ook zijn zal, want weet dat de strijd gestreden is. Dan wordt het voor het volk van God zo waar, dat het mag leven uit de overwinning van Éen, Die reeds overwonnen heeft. Wat is het een gelukkige zaak als het de Heere behaagt, in de gangen van het leven, de Zijnen te oefenen, opdat het hen bij de overwinning van de grote Overwinnaar brengt. Het is om hen te doen zien dat, welk geweld de duivel ook over hen brengt, hij nooit verder kan gaan dan de Heere hem toelaat. Om hen niet te ontmoedigen, spoort Hij haar aan te volharden. Dat is onze derde gedachte.

(3) Hoe Hij haar aanspoort tot volharding

‘Ziet de duivel zal enigen van ulieden in de gevangenis werpen opdat gij verzocht wordt en gij zult een verdrukking hebben van tien dagen’. De Heere voorzegt wat er weggelegd is voor de gemeente van Smyrna. Hij zegt dat de duivel werkzaam is in al het woeden van de vijanden en in de lastertaal van degenen die tegenstaan. Hij zal enigen in de gevangenis werpen. Hoort u, de duivel zal proberen u van de Heere af te trekken en u de Naam van God te doen verloochenen; om u aan God te doen twijfelen. De duivel staat God in Smyrna tegen in Zijn heilig werk. Hij wil zijn boze en bittere vijandschap tegen u uitleven. Maar zegt de Heere: ‘Het is maar een verdrukking van tien dagen’. Hij kan nooit verder gaan dan de Heere toelaat en goed acht. Laat de Kerk bedenken, dat de Heere satan net zo ver laat gaan als Hij voor Zijn volk nodig vindt. Het is maar een verdrukking van tien dagen. Dat woordje *tien* is een woord dat op een zekere volheid wijst. Maar toch, in dit verband staat er niet een verdrukking van tien jaar of tien maanden, maar het is een verdrukking van tien dagen. Het is een zekere volheid, maar dan toch ook een zeer korte en zeer lichte verdrukking. Als u bedenkt welk een uitnemend gewicht van eeuwige heerlijkheid er voor u is weggelegd, is het maar een verdrukking van tien dagen.

Paulus spreekt daar in een ander geval op dezelfde wijze over. Hij heeft het dan over ‘onze zeer lichte verdrukking’. Hij zegt er bij: ‘die zeer haast voorbijgaat’. Maar onderschat deze lichte verdrukking aan de andere kant niet. Wat kan de Kerk in de wereld toch vervolgd en benauwd worden. Ook het persoonlijke leven van Gods kinderen staat in het teken van verdrukking. Uiterlijke kruisen, soms bittere vijandschap. Eens mans huisgenoten kunnen soms zijn vijanden zijn, zoals de vrouw van Job, die het werk van God in haar man tegenstond. O mijn hoorders, wat moeten sommigen van Gods liefste kinderen soms zware verdrukkingen ondervinden. Toch zegt Paulus ook van de zwaarste verdrukking: ‘onze zeer lichte verdrukking’.

Volk des Heeren, de strijd tegen de driehoofdige vijand en tegen de aanvechtingen van satan, gaat spoedig voorbij. Hoort het ook hier, in de woorden des Heeren: ‘het is een verdrukking van tien dagen’. Langer zal het niet duren. Langer zal de Heere het niet toestaan. Hij zal zo dadelijk uw verdrukker verbrijzelen en nooit toestaan dat u verzocht wordt boven vermogen. Hij Die Zelf in allerlei verdrukking is geweest, is in uw benauwdheden mede benauwd. Hij heeft, als de grote Hogepriester over het huis Gods, mede deel aan uw verdrukkingen. De Heere spoort Zijn gemeente hier aan om, ondanks verdrukking, Hem trouw te blijven: ‘Zijt getrouw tot de dood’.

Mijn hoorders, wij zien hier, dat aan het belijden van de Naam des Heeren vervolging verbonden is geweest, ja soms tot in de dood. ‘Zijt getrouw tot den dood’. Dat is in de

gemeente van Smyrna bevestigd, want, is niet aan deze gemeente de naam van Polycarpus verbonden? Polycarpus was bisschop van deze gemeente en heeft in het jaar 155 na Christus deze woorden met zijn dood bezegeld. Hij was een voortreffelijk getuige van de waarheid en getrouw tot in de dood. Misschien, hoewel dat niet zeker is, was hij de engel der gemeente die in de brief door de Heere is aangesproken: 'Zijt getrouw tot den dood'. Dat zegt de Heere. Hij spoort Zijn Kerk aan tot getrouwheid.

Wij leven nu gelukkig niet in tijden waarin zulke verdrukkingen in ons land plaatsvinden als waarmee de gemeente van Smyrna te maken had. Wij weten echter niet hoe lang dit nog zal zijn. Wij leven in tijden waarin allerlei ontwikkelingen in de wereld, ons altijd weer moeten doen bedenken, dat zulke verdrukkingen de gemeente Gods over de gehele wereld kunnen overkomen. Wie weet hoe dichtbij de tijd is, dat aan de belijdenis van Gods Naam, het dragen van smaadheid, ja het lijden tot de dood toe verbonden kan zijn? Toch, al leven wij in een andere tijd, toch hebben wij, gemeente, de wereld nooit mee. De wereld staat God op allerlei wijzen tegen. 'Zijt getrouw'. Getrouw, zowel in het leven van de gemeente als in de verzaking van de wereld. Ook in het dragen van de smaad en de hoon terwille van Zijn Naam. Getrouw in het strijden van de strijd. Daartoe roept en wekt ons de Heere op. Dat geldt ook voor het gewone leven waarin God ons plaatst. Midden in de omgeving waarin Zijn Naam wordt gelasterd en Zijn dienst wordt tegengestaan. Het betekent in alle eenvoud en waarheid te wandelen in de wegen die de Heere heeft aangewezen. 'Zijt getrouw', want wij zijn van nature niet anders dan godverlaters en godvergeters. Maar alleen genade brengt de Kerk tot de goede keuze. O, verschrikkelijk, als de druk en de moeite niet gezegend worden om ons nader aan de Heere te verbinden en inniger op God te doen hopen en op de Heere te doen wachten. 'Zijt getrouw'. Daaraan verbindt God een toezegging, als Hij zegt: 'Ik zal u geven de kroon des levens'. Op deze toezegging letten wij in onze laatste gedachte, als we zien:

(4) Hoe Hij haar met een belofte versterkt

O, welk een heerlijkheid is er voor de Kerk weggelegd. Een eeuwige kroon! Daar zal geen verdrukker meer zijn. Daar zullen geen vurige vliegende pijlen onze zielen meer kunnen verwonden. Daar kunnen geen zonden ons meer van de Heere aftrekken. Geen duivel kan ons meer tegenstaan. Daar zal God Zijn volk met eeuwige vreugde verzadigen. Hij heeft hun een kroon des levens bereid. Daar zullen zij altijd voor Gods aangezicht zijn. Nu gaat het met hen door de verdrukking, de armoede, de strijd en de dood heen, toch af op de kroon der overwinning. 'Want die overwint', zo eindigt elke brief. Dat houdt voor de Kerk in haar geheel en ook voor elk lid afzonderlijk, een belofte in. De roem voor deze overwinning komt ons niet toe. Maar degenen die overwinnen zijn zij, die in de goede strijd gedurig op Hem worden geworpen, Die overwonnen heeft. Zij zijn het die het met de apostel leren: 'Ik heb het geloof behouden'. Die zullen ook van de tweede dood niet beschadigd worden.

Beseft dat u wel door de vijand op de brandstapel kan worden gebracht of voor de wilde dieren kan worden geworpen. Men kan wel het lichaam doden, maar die overwint zal van de tweede dood niet beschadigd worden. Dat wil zeggen dat zij, van de eeuwige ondergang en van de staat van eeuwig verderf, verlost worden. 'Die overwint'. Dat is dat volk, dat door Gods genade in de strijd van het leven, op die eeuwige Overwinnaar geworpen wordt. Zie wat een liefelijk beeld de Heere ons van deze gemeente tekent. Onder zware druk en vervolging, vuile laster en smadelijke armoede, wordt er toch een liefelijke geur van Christus verspreid. Verwikkeld in de strijd, wordt hier door de Heere voorzgd dat het nog zwaarder wordt; dat

de weg door nog zwaarder lijden zal gaan. Vreest echter niet voor die dingen, want Ik heb overwonnen en daarmee de ganse Kerk. Zoekt het nooit in u zelf, want dan komt u in vertwijfeling en wanhoop om. Daarom werpt God Zijn kinderen juist door de strijd heen op die grote Overwinnaar. Door de branding van allerlei beproeving heen zet Hij hen op die Rotssteen die eeuwig vast staat. ‘Die overwint, zal van de tweede dood niet beschadigd worden’.

Dat is nu weggelegd voor de Kerk, voor het volk van God. Zij zullen altijd met de Heere zijn. Wat de wereld u ontnemt en wat de duivel ook aan geweld tegen u ontketent, welke druk en smaad de Heere u op uw levenspad ook doet ontmoeten, houd moed! Gelukkig is dat volk dat Hem alleen mag overhouden. Hem, Die de Zijnen kocht door Zijn lijden en de Zijnen bewaart door de overwinning die Hij behaald heeft. Hij zal hen zo dadelijk glorieus kronen. Zij zullen de zegen verkrijgen waarvan hier wordt gesproken. Hij bemoedigt Zijn gemeente zodanig, dat zij in hun bangste noden en beproevingen mogen zingen, wat wij samen zullen doen uit Psalm 27:7.

TOEPASSING

Gemeente, wat is het een wonderlijke brief die wij samen hebben overdacht. Een gemeente in bange strijd en onder zware druk. Daar zegt de Heere tegen: Ik weet van uw werken, van uw verdrukking. Ik weet er van. Ook van uwe armoede, maar gij zijt rijk.

Laten wij dat nog eens samenvatten, dat rijke beeld van het volk dat in grote verdrukking zijn weg gaat. Rijk is het dat God naar hen heeft omgezien. Rijk omdat dit volk door genade aan God verbonden is, omdat zij in die verdrukking geoefend zijn om er mee tot God te vluchten. Dat volk geeft liever de schatten van Egypte prijs en verkiest liever met het volk dat de Heere toebehoort, de weg van verdrukking te gaan. Het is alsof de brief, die ons door de dienst van Johannes is overgeleverd, ons het geluk van dat volk van God wil laten zien. Zelfs in hun bangste noden en zelfs in hun bitterste verdrukking is het een gelukkig volk. En toch gemeente, als wij zien wat het volk van God soms mee en door moet maken, dan deinken wij daarvoor terug. Niettemin staat er: ‘doch Gij zijt rijk’.

Dat is van oneindig grotere waardij, dan al wat de wereld biedt aan eer, voorspoed en vreugde. Bedenk dat mijn hoorders. Misschien zit u hier met uw moeite, druk en verdriet. Misschien wordt uw levensweg gestempeld door het kruis dat God u oplegt, maar waar u niet aan wilt. Maar de Heere acht dit nu net nodig voor u, teneinde u daar te brengen waar Hij u wil hebben. God slaat soms wegen in die dwars tegen vlees en bloed ingaan, om ons deze rijkdom, die Hij ons hier van Smyrna voorstelt, deelachtig te maken. Mijn hoorders, dan moeten wij zeggen: wat is dat volk eeuwig en onuitsprekelijk gelukkig, al zijn het wegen tegen vlees en bloed in. ‘Doch gij zijt rijk’. Al is de vervolging en de druk zwaar, toch geldt: ‘gij zijt rijk’.

Ach, dat u vandaag eens met deze gedachte naar huis ging. Bedenk dan dat het volk dat de Heere verkoos, zelfs in de bangste verdrukkingen, gelukkiger is te achten dan de wereld. Gelukkiger dan de wereld met haar vrede en voorspoed, rijkdom, eer en vermaak. Neem dat mee en laat dat toch in uw hart leven. Gaat God met u de kruisweg op, bid het kruis niet af, maar vraag om onderwerping. Bedel de Heere om heiliging en zeg: Heere gebruik het toch.

Maak mijn onwillig hart gewillig en mijn vijandig gemoed zó, dat Uw Naam geheiligd wordt en Uw Naam door mij beleden wordt. Dat moet voorop gaan, ook wanneer u in wegen van kruis en moeite wordt geleid, vanwege de Naam des Heeren. Smeek dat het mag zijn tot de eer van Zijn Naam. Dat Zijn Koninkrijk mag komen. Dat u zich zó aan Hem geheel en al mag onderwerpen. Dat Zijn wil in uw leven volbracht worde. Ja, dat Gods wil geschiede in de hemel en ook op de aarde. De Heere verwaardige ons daar toe.

Volk des Heeren, de gemeente van Smyrna was een liefelijk voorbeeld van levenswandel in tijden van kruis en druk. Misschien innerlijk gekweld vanwege de duisternissen en donkerheden en door het geweld van de duivel. Is uw leven getekend door kruis en druk, door de aanvechtingen die gedurig uw deel zijn, door de macht van hem, die u bespringt? De mirre verspreidde een liefelijke geur in Smyrna. De mirre werd met een stamper bereid. Zo doet God met Zijn volk. Hij maakt er een liefelijk reukoffer van, doordat Hij hen verbrijzelt zoals de mirre wordt verbrijzeld. Smyrna en mirre; een geur van Christus, doordat de genade Gods in haar verdrukking rijkelijk vloeide. God geve dat u geen der dingen vreest die gij lijden moet. Het kan zijn dat veel lijden voor u is weggelegd op uw verdere levensweg. Dat u dan maar gedurig uitgedreven mocht worden tot Hem Die gezegd heeft: 'Ik ben de Eerste en de Laatste'. U houdt het niet vol en u houdt het niet vast, maar Hij Die Zijn volk leidt, Hij Die de Eerste was en ook de Laatste is, staat in voor een gezegende uitkomst. De duivel zal het nimmer winnen, maar de eer, de heerlijkheid, de lof en de dankzegging zullen toekomen aan Hem Die dood is geweest en Die weder levend is geworden. Ja, Die leeft tot in alle eeuwigheid. 'Die overwint zal van de tweede dood niet beschadigd worden'.

AMEN

3. De brief aan Pérgamus

Gemeente, wij willen met u overdenken de brief aan de gemeente van Pérgamus. Daartoe bepalen wij uw aandacht bij Openbaring 2, de verzen 12 tot en met 17, waar wij Gods Woord aldus lezen:

En schrijf aan de engel der gemeente, die in Pérgamus is: Dit zegt Hij, Die het tweesnijdend scherp zwaard heeft:

Ik weet uw werken, en waar gij woont; namelijk daar de troon des satans is, en gij houdt Mijn Naam, en hebt Mijn geloof niet verloochend, ook in de dagen, in welke Antipas, Mijn getrouwe getuige was, welke gedood is bij ulieden, daar de satan woont.

Maar Ik heb enige weinige dingen tegen u, dat gij aldaar hebt, die de lering van Balaäm houden, die Balak leerde, de kinderen Israëls een aanstoot voor te werpen, opdat zij zouden afgodenoffer eten en hoereren.

Alzo hebt ook gij, die de lering der Nikolaiëten houden; hetwelk Ik haat.

Bekeer u; en zo niet, Ik zal u haastelijk bijkomen, en zal tegen hen krijg voeren met het zwaard Mijns monds.

Die oren heeft, die hore, wat de Geest tot de gemeenten zegt. Die overwint, Ik zal hem geven te eten van het Manna, Dat verborgen is, en Ik zal hem geven een witte keursteen, en op de keursteen een nieuwe naam geschreven, welke niemand kent, dan die hem ontvangt.

Gemeente, wij overdenken vandaag de brief aan de gemeente van Pérgamus en staan dan stil bij:

- (1) Wat de Heere zegt van haar woonplaats**
- (2) Wat de Heere zegt van haar geloofsmoed**
- (3) Wat de Heere zegt van haar smetten**
- (4) Wat de Heere belooft als zegen na bekering**

(1) Wat de Heere zegt van haar woonplaats

In de brief aan de gemeente van Pérgamus worden wij in de eerste plaats bepaald bij de plaats van haar woning.

In de eerste brief, de brief aan Éfeze, spreekt de Heere over veel goede dingen die er in die gemeente waren. Hij klaagt die gemeente echter ook aan, als Hij zegt: ‘Dit heb Ik tegen u, dat gij uw eerste liefde hebt verlaten’. De gloed van liefde die er aanvankelijk in het leven van die gemeente was, is als het ware gedoofd. De eerste liefde heeft men verzaakt en innerlijk kwijnt de gemeente van Éfeze. Toch mocht de Heere van haar zeggen: ‘Maar dit hebt gij, dat gij de werken der Nikolaiëten haat, die Ik ook haat’. De leer van de Nikolaiëten, waarop wij vandaag nog wat nader zullen ingaan, werd in de gemeente van Éfeze niet geduld.

Van Pérgamus moet de Heere echter zeggen dat zij de valse leringen van de Nikolaiëten wel duldden. Daardoor werd afgeweken van de rechte wegen des Heeren. Het bedroefde hen niet meer. Zij zijn toegeeflijk geworden ten aanzien van de zonde. Wanneer zij in die toegeeflijkheid ten aanzien van de zonde en de ongerechtigheid voortgaan, kunnen zij er van verzekerd zijn, dat God haastelijk bij hen zal komen en tegen hen zal strijden met het zwaard van Zijn mond. Zo kondigt de Heere Zich aan. Deze brief wordt dus duidelijk gesteld in het

licht van de prediking van het oordeel. Zo zij zich niet bekeren volgt het oordeel, want dit wordt gezegd door Hem, Die het tweesnijdend scherp zwaard heeft. Zo immers maakt de Heere Zich aan de gemeente van Pérgamus bekend. In het twaalfde vers lezen wij: ‘Dit zegt Hij die het tweesnijdend scherp zwaard heeft’. Als Hij daarop wijst is het om de gemeente te doordringen van het oordeel en Hij onderstreept het met een bedreiging door te zeggen: weet en bedenkt dat dit zwaard in Mijn hand is. Een zwaard, waarmee Ik gericht oefen. Het is in het bijzonder een teken van Zijn toorn als Hij spreekt van het oordeel. Het is alsof Hij wil zeggen: Leg toch de ernstige boodschap en de getrouwe verkondiging die tot u komt, niet naast u neer, alsof die boodschap u niet aangaat. Want Hij, Die dat tweesnijdende zwaard heeft, laat dit Woord tot u komen en deze boodschap u brengen. Hij zal de schuldige geenszins onschuldig houden en aan de ontering van Zijn Naam niet straffeloos voorbijgaan. Zo begint deze ernstige brief.

De Heere gaat voort en zegt: ‘Ik weet uw werken’. Dit staat in al de brieven; ook de twee voorgaande: ‘Ik weet uw werken’. De Heere zegt: Ik weet van al uw levensomstandigheden. Voor Mij zijn al uw werken en noden niet verborgen: Ik weet uw werken. Hij spreekt in al de brieven als de Alwetende. Dat doet Hij zowel tot de gemeente van Smyrna, van wie wij dat liefelijke beeld getekend zagen, als tot een gemeente die niet in de vreze des Heeren wandelt. Smyrna was allerlei geweld onderworpen vanwege de vijand die het op haar ondergang had gemunt. Maar de Heere zegt: ‘Ik ben de Eerste en de Laatste, Die dood geweest is en weder levend is geworden: Vrees geen der dingen die gij lijden zult’. Daar wijst Hij op Zijn heerlijke overwinning. Ik heb het laatste woord. Welke macht zich ook tegen u kant en met welk een geweld de vorst der duisternis zich ook tegen u keert, aan Mij is het laatste woord. Ik ben de Eerste, maar ook de Laatste. Daarin ligt zowel de zaligheid van Mijn gemeente als haar bewaring en verlossing.

Maar Pérgamus, hoor wat Hij zegt, Die tot u spreekt: ‘Dit zegt Hij, Die het tweesnijdend scherp zwaard heeft: Ik weet uw werken’. Hij, Die het zwaard in Zijn hand heeft, weet ook waar u woont. Hij weet dat deze gemeente, in de stad Pérgamus, in bijzonder moeilijke omstandigheden verkeert. Pérgamus lag niet ver van Éfeze. Als u een kaart van Klein-Azië voor u zou hebben, zou u zien hoe de hier genoemde gemeenten ten opzichte van elkaar liggen. Het is alsof de Heere een rondgang maakt langs deze zeven gemeenten. In de hoofdstad Pérgamus zetelde het Romeinse bestuur. Het was een stad waar geweldige tempels aan een afgod waren gewijd. Duizenden en tienduizenden uit de omgeving werden er door aangetrokken. Het leven van deze hele stad werd er door beïnvloed. Het heidendom was er dan ook oppermachtig en liet zich op een geweldige wijze gelden. De satan oefende er zijn heerschappij op een bijzondere wijze. Daarom zegt de Heere: ‘Ik weet waar gij woont, namelijk daar de troon des satans is’.

Dat is voor de gemeente van Pérgamus dan ook van ingrijpende betekenis. Deze gemeente verkeert in een omgeving waar het geweld van de duivel, de macht van de zonde, het ontzaglijke van alles dat zich tegen de Heere keert, zich in het bijzonder laat gelden. Dit is het wat de Heere hier zegt: Ik weet dat gij daar moet verkeren. Daar waar de satan als het ware oppermachtig is en zijn heerschappij over vele mensen uitstrekt, daar moet u leven. Midden in zo’n omgeving. Ach, de Heere weet waar Zijn gemeente is. Want deze gemeente is midden in een omgeving waar de zonde en de wereld zich laten gelden. Maar bevindt de Kerk zich niet altijd in een omgeving waar de satan oppermachtig schijnt, hoewel dit van tijd en plaats kan

verschillen? Is het leven in de wereld waarin wij verkeren niet zodanig onder zijn macht en heerschappij, dat de ontzaglijke gevolgen van de zonde daarin openbaar komen? De profeet Jesaja moest in zijn dagen klagen over Juda en Jeruzalem: 'Zo niet de Heere ons een klein overblijfsel gelaten had, als Sodom en Gomorra zouden wij geworden zijn'. Is dat ook niet het beeld van de wereld waarin wij leven? Als wij dagelijks rondom ons zien hoe allerlei goddeloosheid, ook in het openbare leven, openlijk wordt toegestaan en bevorderd? Het schijnt of men aan de zonden die mensen bedrijven en waarin men zich uit wil leven, ruim baan wil geven. Ja, al wat enigermate tot intoming van de verdorven lust van de mens kan dienen, moet uit de weg geruimd worden, opdat de mens zich maar uit zou kunnen leven. Ach, zou het leven in de stad Pérgamus, waar God zich eerder een gemeente vergaderde, nu zoveel verschillen van het leven dat wij rondom ons zien? Afgezien van het feit dat men in Pérgamus met de ontzaglijke gevolgen van de vervolging van de gemeente te maken had? De Heere zegt: 'Ik weet waar gij woont'.

De Heere wist waar de gemeente van Pérgamus woonde, namelijk daar waar de troon des satans is. Hij ziet echter ook de kerk van nu. Hij weet dat wij in een wereld leven waarin als het ware de poorten van de hel wijd openstaan.

Maar in de brief wordt ons ook het beeld getekend van een gemeente welke door genade trouw gebleven is onder de zwaarste beproevingen. Ook toen de vervolging met zich bracht dat men zijn leven kon verliezen om de Naam en de zaak des Heeren. Ook dat heeft de Heere gezien. Letten wij daar op in onze tweede gedachte.

(2) Wat de Heere zegt van haar geloofsmoed

Wat is het bemoedigend als Hij zegt dat Hij weet waar de gemeente van Pérgamus woont en welke strijd zij te strijden heeft. Het is of Hij in dat woord zegt: laat de gemeente in de strijd, die gestreden moet worden, haar hulp alleen van de Heere verwachten. Tot Hem opzien, Die haar nooit zal beschamen. 'Ik weet waar gij woont, daar waar de troon des satans is'.

De Heere weet echter ook van haar geloof. Hij zegt: 'gij houdt Mijn Naam en hebt Mijn geloof niet verloochend'.

Wat is het een genade als van deze gemeente gezegd mag worden: gij houdt Mijn Naam, ondanks alles wat er tegen op komt. Zij hebben Zijn Naam beleden, Zijn Woord voor waarachtig gehouden en, zo staat er, zij hebben het geloof niet verloochend. Zij zijn de leer des Heeren niet ontrouw geworden. Zelfs niet toen Antipas, de getrouwe getuige, gedood is. Wij weten niet wie die Antipas is geweest, want het Woord Gods zwijgt er over. Ook in alle andere kerkelijke overleveringen komt de naam van Antipas niet voor. Dit in tegenstelling tot de naam van Polycarpus, van de gemeente van Smyrna, waarvan wij weten dat hij de leer des Heeren met zijn bloed heeft moeten bezegelen. Wij weten echter uit het Woord van God, dat de Heere van Antipas zegt, dat hij een getrouwe getuige was, welke gedood is en de leer des Heeren met zijn leven heeft moeten bekrachtigen. Er is over die gemeente een ontzaglijke golf van vervolging gekomen en te midden daarvan zijn zij bewaard. Zij mochten staande blijven, zij hebben zijn Naam niet verloochend.

Dat is wat gemeente, als u onder de druk van de vervolging, als het op uw leven is gemunt, mag volharden in de waarheid die naar de Schrift is. 'Gij hebt Mijn geloof niet verloochend'.

Dat is genade! Het is alleen het werk des Heeren en dat kwam openbaar in deze gemeente. Maar al is er in die gemeente in dit opzicht grote zegen, toch staat deze brief veel meer in het teken van de aanklacht en de bestraffing. De Heere heeft iets ernstigs tegen die gemeente te zeggen. Al houden zij nog vast aan Zijn Woord en waarheid, toch is er een zondige toegeeflijkheid ten aanzien van de zonde en ten aanzien van de vreemde leringen, waartegen de Heere Zich in deze brief keert. Hij zegt: 'Bekeer u; en zo niet, Ik zal u haastelijk bijkomen'.

Bekeren? Waarvan? Wel, dat gij het boze uit uw midden wegdoet: 'en zo niet, Ik zal u haastelijk bijkomen en tegen u krijg voeren met het zwaard van Mijn mond'.

Wat is er dan? Kan er in een gemeente, waar men onder de druk van de vervolging, in zware beproeving en in tegenspoed, de Naam des Heeren belijdt, een kwaad zijn dat Gods ongenoegen en de dreiging van Zijn oordeel oproept? Ja zeker. Ik heb enige weinige dingen tegen u. Wat heeft de Heere dan tegen de gemeente? 'Dat gij aldaar enigen hebt die de lering van Balaâm houden, die Balak leerde de kinderen Israëls een aanstoot voor te werpen, dat zij zouden afgodenoffer eten en hoereren'. Dat is dezelfde leer die wij in de gemeente van Éfeze hebben aangetroffen. De Heere zei van de Éfeziërs: 'Maar dit hebt gij, dat gij de werken der Nikolaiëten haat, welke Ik ook haat'.

Maar van Pérgamus zegt de Heere: Gij hebt enigen bij u, die de lering van Balaâm leren. Balaâm is dezelfde als Bileam. Uit het boek Numeri is u die ontzaglijke geschiedenis van Bileam voorgelezen. Bileam was de ziener van de gezichten Gods. Balak had hem geroepen om een vloek over Israël uit te spreken. Maar de man wien de ogen geopend waren en die de redenen Gods hoorde en die het gezicht des Almachtigen zag, kon niet anders dan zegen over dat door de Heere gezegende volk spreken. Toen hij vanaf de hoogte waarop hij stond de woningen van Jakob zag, dreef de Geest des Heeren hem aan om de heerlijkheid van Israël te beschrijven. Toen moest zijn mond het zeggen, dat de Heere de ongerechtigheid in Jakob niet schouwt en de boosheid in Zijn Israël niet ziet, want het geklank des Konings is bij hem. Dit moest Bileam spreken toen de Geest van God hem dreef. Het doel van Balak, die het volk wilde laten vervloeken, is mislukt. Bileam zegende tegen wil en dank, hoezeer het goud van Balak zijn hart ook had ingenomen. Hij moest dat volk zegenen; dat volk waarmee hij wél wenste te sterven, maar waar hij niet mee wenste te leven. Hij gaf Balak de raad om Israël een aanstoot voor te werpen, dat wil zeggen, een feest aan te richten dicht bij Israël. Een werelds feest. Laat de kinderen van Israël op Moabs feest worden genodigd, opdat het met Moab feest zal vieren en zij zodoende in de zonde verstrikt raken en Gods oordeel over zich inroepen. Wat een duivelse list en wat een snode raad zijn in die woorden van Bileam te vinden. Span Israël een strik en hoe? Bereid Israël een werelds feest, opdat Israëls zonen en dochters in uw strik verstrikt raken en van de Heere afgetrokken worden. Kijk, dat is de wereld naast de gemeente. Dit is nu ook het geval in Pérgamus zegt de Heere. Mensen die de zonde klein achten en die de zonde geen zonde willen noemen. Want denkt u, dat, toen men Israëls zonen en dochters op Moabs feest nodigde en hen zo een strik bereidde, er toen van zonde is gesproken? Men mag toch wel gaan kijken wat er in Moab gebeurt? Wij hoeven ons toch niet zo ontzettend af te sluiten van alles wat rondom ons is? Je kunt toch ook niet wereldvreemd door het leven gaan? Je moet toch ook weten wat er zo hier en daar gebeurt en te zien is? Wij moeten in dit opzicht toch niet al te strikt zijn en de lijnen al te strak spannen? Dan maak je het de mensen zo moeilijk.

Dit zijn de smetten die de Heere de gemeente van Pérgamus toont. Daarbij willen wij nog wat nader stilstaan in onze derde gedachte.

(3) Wat de Heere zegt van haar smetten

Toegeeflijkheid. Een weinig toegeven. Maar zegt Gods Woord niet: ‘Eén dode vlieg doet de zalf des apothekers stinken?’ Dat is als het ware datgene wat u hier aantreft. Een klein beetje meedoen met de zonde. Dat was de helse list, door Bileam als raad aan Balak gegeven. Probeer Israël, dat van de wereld afgezonderd moet zijn, zó met Moab, met de wereld te laten samengaan, dat Israël door Moab ten onder gaat. Dat is, mijn hoorders, de zonde van Pérgamus. Dat is nu de zonde van een Kerk die de zonde verontschuldigt; die niet krachtig waarschuwt tegen de zonde en die de ongerechtigheid in haar midden verdraagt. Dat is tegelijk haar ondergang. Listige verontschuldigen en het kwade goed praten, het is de tactiek die Bileam Balak aanraade. Want wij zijn er altijd op uit alles goed te praten. Wij hebben altijd wel één of andere verontschuldiging, waarmee wij dit of dat voor ons zelf, of voor onze kinderen, trachten te rechtvaardigen. Dat begint al in de gezinnen. Maar, mijn hoorders, de Heere zegt: ‘Dit zijn enige weinige dingen die Ik tegen u heb’.

Als u de zonde in zijn wereldse uiting in uw midden verdraagt, dan krijgt u hetzelfde als in Pérgamus. Ach, dat beeld van Pérgamus verschilt niet zoveel van datgene dat wij vandaag zien. U ziet het rondom u op allerlei manier. De zonde dringt zich op allerlei wijze aan u op. Misschien zegt u: moeten wij dan tegen alles ‘nee’ zeggen? Je moet toch wel iets kunnen verdragen; wat toegeeflijk zijn en hier en daar wat dulden? Nee! Hier is het voorbeeld van een gemeente die door de Heere gewaarschuwd wordt: gij hebt, die de lering van de Nikolaiëten houden.

De Nikolaiëten wilden niet met alles breken. Die zeiden, je moet er ook eens kennis van nemen, dan weet je wat er aan de hand is. Ze wilden niet in elk opzicht met de zonde breken. Wij gaan nu niet al te diep op de aard van de zonde van Pérgamus in. Het komt er op neer dat men de gedachtegang huldigde dat men de zonde niet hoefde te doden. De Heere zegt daarvan: ‘die Ik haat’.

U kunt niet de Heere dienen en tegelijkertijd de wereld aan de hand houden. Dat duldt de Heere niet. Net als Israël ten tijde van Elia. Hoe lang hinkt gij op twee gedachten? Is Baäl God, dient hem; is de Heere God, dient Hem. Niet het één én het ander. Niet God wat én de wereld wat. O, wat is dat een kwaad dat ook in onze gemeenten doordringt! Ook in onze gezinnen. God wat en de wereld ook wat. Wat zetten sommigen hun huizen voor de wereld open. Nee, wij willen niet met de gemeente breken. Wij willen niet met de waarheid breken. Wij willen met de leer van de Heilige Schrift niet breken. Weest er van verzekerd dat wij wel weten hoe ver dat wij kunnen gaan. O dwaze mens! Denkt u niet dat de zonen en dochters van Israël, toen zij naar het feest in Moab gingen, gezegd hebben: Wij zijn er zelf bij en weten wel hoe ver wij gaan kunnen? Wij weten wel wanneer wij niet verder kunnen meedoen. Ach, welk een oordeel heeft zich destijds over het leger van Israël voltrokken, omdat het op die weg een weinig is meegegaan. Pérgamus! Bileams geschiedenis en Israëls onheil moeten u afschrikken!

Nee, niet een beetje meedoen. Onderschat toch de macht van de zonde niet en overschat uzelf en uw eigen hart niet. Dat hart zegt: ik ben er zelf bij. Maar de zonde is een macht.

Onderschat de duivel niet; hij heeft een grote macht en kracht. De Heere zegt: Pérgamus, u hebt er in uw midden die de leer der Nikolaïeten houden, welke Ik haat. Daarom: 'Bekeert u!' Pérgamus, bekeer u van deze halfslachtigheid. De God van de hemel toornst tegen de zonde in de gemeente van Pérgamus. Bekeert u!

Is Baäl god, dient hem dan; gaat dan op de wegen van de zonde en breekt met God en Zijn dienst. Maar weet, dat God u om al deze dingen zal doen komen in het gericht. Maar is de Heere God, houdt dan Baäl niet aan de hand en bekeert u van die halfslachtigheid. Hoort eens jongens en meisjes. Niet de wereld wat en de Heere wat. Dat haat God. Vaders, moeders, niet de Heere wat en de wereld wat. U kunt zich niet verontschuldigen en toegeven, met de gedachte dat u toch niet tegen alles nee kunt zeggen. U kunt zich niet beroepen op het feit dat wij nu eenmaal in een andere tijd leven en daarom wel mee moeten gaan. Wij leven niet in een andere tijd dan waarin Henoch en Noach leefden. Wij leven ook niet in een andere tijd dan waarin de gemeente van Pérgamus leefde. Die gemeente woonde daar waar de troon des satans was. In alle tijden zijn er mensen geweest die met de Heere gewandeld hebben. Henoch wandelde met God; niet de wereld wat en God wat. En Noach wandelde met God. Ook in Pérgamus zullen er zulke mensen geweest zijn. Wellicht een klein overblijfsel, zoals er in de verschillende gemeenten van Klein-Azië geweest zal zijn.

Bekeert u, is de boodschap voor de gemeente en voor de opzieners van de gemeente. Bekeert u en laat de zonde niet in het midden van de gemeente vernachten. De opdracht die de Heere aan Zijn knechten en aan de opzieners van de gemeente geeft, is om tegen de zonde te waarschuwen, ze niet te dulden. Deze terechtwijzingen moeten ook ter harte worden genomen. Het is de roeping van de kerkenraad om de zonde in het midden van de gemeente niet te dulden, maar te bestraffen en het boze dat volhardt, uit haar midden weg te doen. Dat is Gods boodschap: Bekeert u en zo niet, zo gij in de zonde van halfslachtigheid volhardt en de lering der Nikolaïeten bij u houdt, Ik zal haastelijk bij u komen en zal tegen u krijg voeren met het zwaard van Mijn mond. Als de gemeente halfslachtig is en de waarheid ontrouw wordt en de wereld gaat dienen, dan komt God om tegen haar krijg te voeren. Hij zegt niet alleen de oordelen aan, maar Hij voert ze ook uit. Hoe die gerichten Gods zullen zijn, hoeven wij niet te weten. Maar Hij zegt: Ik zal met het zwaard van Mijn mond, dat is met Mijn Woord, oordelen tegen u spreken en tegen u strijd voeren. Wat is het nodig zulke brieven te overdenken. Niet alleen als gemeente. Maar ook in ons persoonlijk leven, in ons huiselijk en kerkelijk leven is dat zo nodig. De Heere heeft ons daarin iets te zeggen, ook voor de tijd waarin wij leven. Wij kunnen, ook in het midden van onze gemeenten, zoveel van de gemeente van Pérgamus waarnemen.

Ach, wat nemen wij soms veel van de wereld mee. Wat dulden wij in ons leven veel van de wereld. Daarom: bekeert u. Jongens, meisjes, haat de zonde, omdat God ze haat. Vliedt de zonde en de gelegenheden tot de zonde en de plaatsen van de ongerechtigheid. Vaders en moeders, volhardt in uw gezinnen niet in uw halfslachtigheid, waardoor u een oordeel over uw kinderen brengt. Indien u zich niet bekeert, zo het Woord tevergeefs tot u komt, dan zal God tegen u komen en tegen u strijdvoeren. Maar: 'die oren heeft om te horen, die hore wat de Geest tot de gemeente zegt'.

O laten er onder ons nog mogen zijn die horen wat de Geest tot ons spreekt, want hierin is een boodschap Gods tot de gemeente. Het is niet mijn woord, het woord van een mens, maar het

Woord van de Koning, Die het tweesnijdend scherp zwaard heeft.

Maar, de Heere dreigt niet alleen, roept niet alleen op tot bekering, maar belooft ook een zegen na bekering. Daarop letten wij in onze vierde gedachte.

(4) Wat de Heere belooft als zegen na bekering

‘Die overwint, Ik zal hem te eten geven van het Manna dat verborgen is’.

Die overwint. Dat spreekt van strijd. Een geestelijke strijd. Er is een volk dat hier in de strijd verwickeld raakt. Als de brieven ons spreken van overwinning, is het nooit een overwinning die de mens in eigen kracht en vermogen behaalt. Dan worden er nooit overwinningen geboekt die op onze rekening staan, want wij lijden slechts nederlagen in die geestelijke strijd. Er is een volk dat dit weet en dat in die strijd tegen de zonde, geworpen wordt op Hem Die overwonnen heeft. Paulus spreekt van de goede strijd. De Schrift spreekt van strijd, omdat het leven van de Kerk in de strijd geleefd wordt.

Wij hebben stilgestaan bij de brief aan Pérgamus en bij de zonde die daarin wordt aangewezen. Dat is een zonde die ook in ons aller hart leeft. O, die Kanaäniet, die wij in ons leven zo dulden. ‘Gij hebt nog tot den bloede toe niet tegengestaan, strijdende tegen de zonde’, zo lezen wij in de brief aan de Hebreëen. Wat is ook in het leven van Gods kind nog veel van de zonde overgebleven. Wat dragen wij veel van allerlei wereldse zonden in ons mee. Wat is ons leven bezet met de dingen van de wereld. De strijd tegen de zonde, is die er? Leven wij zo, dat ons leven iets laat zien van de vreze des Heeren? Als die in ons leven heerschappij heeft gekregen, is er strijd. Dan zal die strijd zich ook richten tegen wat er van de wereld in mijn leven is. Maar ach, dan wordt dit de nood in mijn leven: ik ellendig mens, ik kan met de zonde geen vrede hebben. Met de zonde die zich in mijn leven op allerlei wijze doet gelden. Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods. Och, als iets uit deze brief naar voren komt, waarvan Gods volk kennis draagt en waartoe de Heere opwekt, dan is dat wel de strijd tegen de zonde. Dat is dan ook de strijd waartoe de gemeente Gods altijd moet worden opgewekt. Wij staan er niet boven; wij kunnen niet zeggen: u en u, maar wij moeten zeggen: wij, u en ik. Dat kwaad van Pérgamus, dat dulden van de zonde, ach, wat is dat herkenbaar. Wat sluiten wij soms een wapenstilstand met de zonde in ons leven.

Ook in het leven van Gods kinderen wordt zo weinig strijd gevonden. Wat strijden wij weinig tegen onszelf; tegen de zonden die zich in ons bestaan laten gelden. Wat zou een ieder moeten strijden tegen allerlei zonden in zijn eigen leven. Let er op, overdenk dit. Ga eens na wat uw zonden zijn. Maar die nu de goede strijd strijden, in het erkennen van eigen onmacht, worden geworpen op die grote Overwinnaar. Voor hen geldt: ‘die overwint’. Dat is nu een volk dat in de strijd altijd bij de Heere terecht komt. Bij Hem, die gezegd heeft dat Hij streed en overwonnen heeft.

Hij heeft gezegd: ‘die overwint Ik zal hem geven te eten van het Manna, dat verborgen is’.

Deze heilige toezegging biedt ons als zodanig wel stof tot uitvoeriger overdenkingen, maar wij moeten kort zijn. Manna was de spijs waarmee God Israël voedde in de woestijn. Nu zegt de Heere, dat er ook een verborgen Manna is. Wat bedoelt de Heere daarmee? Wel, dat is nu

die wonderlijke hemelse spijs. Dat is Zijn dierbaar Woord, waarmee de Heere Zijn volk wil voeden. Dat strijdende volk wordt in die strijd geworpen op Christus, omdat zij door de onmacht die zij in zich waarnemen, zich gedurig zien neergeworpen. Maar die op Hem betrouwen zullen uit het hemels Heiligdom in hun strijd ondersteund worden. 'Ik zal hem geven te eten van het Manna dat verborgen is'. De Heere onderhoudt Zijn strijdend en vaak nederlagen lijdend volk, dat anderzijds, door het geloof, in een Ander mag roemen. Dat volk onderhoudt Hij op een verborgen wijze, door de prediking van Zijn Woord. Midden in strijd, moeite en aanvechting doet Hij hen ervaren Wie de Heere voor hen is. Hij troost hen in het lijden, bemoedigt hen in de verdrukking en zegent hen met de zegeningen die in Christus zijn. Dat volk in Pérgamus heeft dat ook zo ervaren. Het was alleen onderhoudende genade die hen staande hield. Mijn hoorders, de oprechten komen daar nooit bovenuit, maar keren er mee tot zichzelf in en moeten zichzelf veroordelen vanwege de zonde aan hun kant. Zij moeten zichzelf beschuldigen en een vonnis over hun leven vellen. Dat volk, dat het vonnis over zijn eigen leven velt en zich voor God moet afkeuren, dat wordt hier nu bemoedigd. Dat zijn die overwinnaars, die in de geestelijke strijd nederlagen lijdten en daarmee aan de voeten des Heeren komen. Ook in de weg van de veroordeling. Er staat: 'Ik zal hen een witte keursteen geven'. Dat is een beeld, ontleend aan de oude rechtspraak. De beschuldigde kwam dan voor de rechter. Als er een vonnis werd geveld, waarbij de beschuldigde ter dood werd verwezen, dan kreeg hij een zwarte keursteen. Maar als er na een gevoerd proces een vonnis werd geveld waarin de rechter de beklagde vrijsprak, dan werd een witte steen gegeven, tot een teken en getuigenis van vrijspraak. De Heere gebruikt dit beeld en zegt tegen de apostel Johannes, dat hij aan de engel der gemeente te Pérgamus moet schrijven, dat Hij een witte keursteen zal geven aan hen die mogen eten van het Manna Dat verborgen is. Wie zijn dat? Het staat hier. Die overwinnen zijn zij die in zichzelf veroordeeld zijn en zich een zwarte keursteen waardig keuren. Zij hebben op een zwarte steen gerekend en het vonnis over zichzelf geveld. Zij hebben niet anders verwacht, maar God zal hun de witte keursteen geven. God spreekt hier van het eeuwige wonder van de genade, die Hij verheerlijkt, in de openbaring van Zijn Zoon. Deze heeft Zich voor zulke overtreders in de dood overgegeven. Voor hen is Hij gedaald in vernedering en schande. Alleen in Hem en om Zijn gerechtigheid is er sprake van die witte keursteen.

Het Woord zegt: 'En met een naam die niemand kent dan die hem ontvangt'.

Dat is de naam, waarmee God Zijn volk noemt en in welke naam het gehele leven met al de verborgen ondervindingen is getekend. Een nieuwe naam, waarin de geestelijke levensondervinding is beschreven. Een naam die niemand kent dan die dat leven kent. Die naam houdt de belofte in dat God Zich zal ontfermen over dat strijdende volk, dat onder de last van zonde en slagen gebogen gaat. Ja, zij zullen de erfgenamen van het eeuwige leven zijn. Zij hebben de goede strijd gestreden en door genade ook getriomfeerd, maar dan in die Ander. Dat volk ontvangt nu die witte keursteen met daarop die nieuwe naam. Met die naam verzekert de Heere hen dat zij, die eerst kinderen des toorns en des verderfs waren, nu tot kinderen van God en tot erfgenamen van het eeuwige leven zijn gesteld, zoals de kanttekeningen dat verklaren. Dat is het volk dat zich in God en in hun volkomen zaligheid zal verblijden. Kom, is ons beeld hierin getekend? Voelden wij bij het overdenken van deze brief iets van verwantschap met de gemeente van Pérgamus? Mochten we instemmen met: 'en hebt Mijn geloof niet verloochend', of moesten wij bekennen dat we de lering van Bileam houden?

Voordat wij daar op ingaan zingen wij eerst uit de 73ste Psalm het 13e en 14e vers.

TOEPASSING

Er is feest in Moab. Niet zo ver bij Israël vandaan. Men kan er vanuit het leger van Israël kennis van nemen. Het is ongetwijfeld een vrolijk feest. Het is een feest waar Israëls kinderen welkom zijn. Maar, Israël moet alleen wonen. Israël moet naar Gods Woord niet op Moabs feest zijn. Maar zie nu Israëls zonen en dochters gaan. De Schrift laat ons de gevolgen zien.

Hebt u gehoord wat de Schrift ons daarvan zegt. Wat de Heere tegen de gemeente van Pérgamus heeft gezegd en wat de Heere hiermede tot ons wil zeggen? Want ik zie Moabs feesten zo dichtbij ons. We weten dat ze er zijn, maar Israël moet alleen wonen.

Pérgamus, Ik heb enige weinige dingen tegen u. Daar zijn veel goede dingen in de gemeente. Men heeft de waarheid niet verloochend, ook niet onder de druk van vervolging en vijandschap, toen Antipas Mijn getrouwe getuige was. Er waren kinderen Gods die voor de Naam en de zaak Gods het leven lieten. Toch, men leeft zo dicht bij, ja, midden in de wereld. Pérgamus, midden in de wereld. Ook wij, vandaag, gemeente. Wij zijn hier niet op een eiland. Wij zitten midden in een goddeloze wereld, vol van ongerechtigheid en rumoer. Een wereld vol feest en vrolijkheid. In een wereld waar men eet en drinkt, koopt en verkoopt, ten huwelijk geeft en neemt. Waar de zonde van het geweld, boze lusten en hebzucht worden waargenomen. Waar het onrecht door bedrog en onwaarheid, allerwegen gezien wordt. Wij leven in die wereld en kunnen er niet uit. Wij moeten er door met onze kinderen. Wij proberen hen hier en daar van weg te houden, maar wij moeten er door. Wij willen niet af van de rechtzinnige leer die ons is geleerd en voorgehouden. Maar wij zien ook op welke wijze de mens, ook onder ons, zich met veel omzichtigheid verontschuldigt. Ach, het begint niet met grote, maar met kleine dingen. Maar dat is tevens de dreigende ondergang van de gemeente. De Heere zegt: Bekeert u. Niet halfslachtig, maar breek met de zonde in uw huis en doe uit uw leven weg wat niet naar het Woord van God is. Dat roept mij het Woord van God toe. Niet wat verbeteren, maar geheel breken met de zonde. Wij kunnen er niet genoeg de nadruk op leggen, ook in onze huisgezinnen. De Heere zegt het u: ‘En zo niet, Ik zal tegen u strijd voeren met het zwaard van Mijn mond’. Gemeente, dan komt God in de weg van Zijn oordelen. Dan is het oordeel Gods nabij. O, als het zout smakeloos is geworden, dan deugt het nergens meer toe, dan om weggeworpen en van de mensen vertreden te worden. Dan wordt de wereld rijp voor het gericht van de God van hemel en aarde. Laat dit bestraffende Woord u opwekken om met de zonde te breken. Leg het in uw hart en ga er mee naar huis. Spreek er eens over en overdenk het eens in de eenzaamheid. Overdenk het wanneer u uw knieën buigt. Bedenk dat Góð het is Die dit woord tot u spreekt. Dat het te maken heeft met uw persoonlijke en huiselijke leven. ‘Bekeer u; en zo niet, Ik zal u haastelijk bijkomen en zal tegen u krijg voeren met het zwaard van Mijn mond’.

‘Die overwint’. Hoort u, het zijn strijders. Zoals wij gezegd hebben en wij eindigen er mee, het zijn niet de mensen die zichzelf hoog hebben staan en die laag neerzien op anderen. Maar dat zijn de mensen die dat Pérgamus in hun eigen hart vinden. Die al de zonden van die stad en die gemeente in hun eigen leven tegenkomen. Dat zijn zij die de zonde de grootste last vinden. Bekeer mij, die een Kanaäniet ben. O Heere bekeer mij. Mijne hoorders, is dat nu ook

uw grootste last? Na ontvangen genade, ach, wat wordt de zonde dan een last. Hoe meer wij nu van God leren in ons leven, hoe meer wij de strijd met ons zelf te voeren hebben. Een strijd met ons boze hart en met ons onrein, vleselijk bestaan. Dat er dan plaats zou zijn voor de bediening van Hem, Die dat verborgen Manna aan die strijders uitdeelt. Dat is dat volk dat de zonde belijdt, betreurt, beweent en zich voor God moet veroordelen. Zij ontvangen die witte keursteen, met die nieuwe naam. Dat zijn de strijders die overwinnen. Zij ontvangen de kroon die hen door genade in het vooruitzicht is gesteld. Welnu, de Heere geve dat wij met de waarheid die Hij Zelf aan Zijn Kerk gaf en die wij overdachten, werkzaam mogen zijn; in de gemeente, in ons hart, in ons huis en dat er een leven mag zijn tot roem van Zijn genade, ons tot heil en bekering.

AMEN

4. De brief aan Thyatire

Gemeente, wij willen met u overdenken de brief aan de gemeente van Thyatire, welke u beschreven vindt in de Openbaring van Johannes, het tweede hoofdstuk. Daarvan lezen wij u slechts de verzen 19 en 20. Wij lezen daar:

Ik weet uw werken, en liefde, en dienst, en geloof, en uw lijdzaamheid, en uw werken, en dat de laatste meer zijn dan de eerste.

Maar Ik heb enige weinige dingen tegen u, dat gij de vrouw Izébel, die zichzelf zegt een profetes te zijn, laat leren, en Mijn dienstknechten verleiden, dat zij hoereren en afgodenoffer eten.

Gemeente, bij het overdenken van de brief aan de gemeente van Thyatire staan wij stil bij:

- (1) Haar genade**
- (2) Haar verzoeking**
- (3) Oordeel en bemoediging**
- (4) De belofte, waarmee de Heere de getrouwen vertroost**

(1) Haar genade

Een zevental brieven heeft de Heere, door de dienst van zijn verbannen knecht Johannes, die op het eiland Patmos was, laten schrijven aan de zeven gemeenten in Klein-Azië. Vandaag willen wij met de hulp des Heeren de brief aan de gemeente van Thyatire overdenken.

Thyatire was een plaats die op een betrekkelijk geringe afstand van Pérgamus lag. Pérgamus was ook één van de zeven gemeenten. Aan Thyatire heeft de Heere dus ook gedacht, want Hij liet daar een gemeente ontstaan. Hoe, dat weten wij niet, dat vermeldt de Schrift ons niet. Maar wij weten uit deze brief, dat ook daar een gemeente was. Thyatire lag in de landstreek Lydië. Lydia, de purperverkoopster, was ook afkomstig uit Thyatire. Zij kwam in Filippi onder het gehoor van de apostel Paulus. Toen opende de Heere haar hart, zodat zij acht nam op hetgeen door Paulus gesproken werd. Maar wij lezen niets over het ontstaan van die gemeente. Ook niet of de gemeente gediend werd door één van de apostelen. Doordat de Heere een brief aan deze gemeente richt, weten wij echter dat er een gemeente was.

De Heere kondigt Zichzelf aan, zoals u in het opschrift van deze brief kunt lezen, als: 'Dit zegt de Zoon van God, Die Zijn ogen heeft als een vlam vuurs, en Zijn voeten zijn blinkend koper gelijk'. Elke brief heeft een ander opschrift. In dat opschrift is iets te lezen over de bijzondere omstandigheden waarin de gemeente zich bevindt. We kunnen er ook uit lezen op welke bijzonderheden de Heere in deze gemeente ziet. 'Dit zegt de Zone Gods'! O Thyatire, het is maar niet een brief van een mens die u naast u neer kunt leggen, of waarvan u zich niets zou hoeven aan te trekken, maar de Zone Gods spreekt tot u! Hij zegt dat Zijn ogen zijn als een vlam van vuur. Als de Heere op deze wijze over Zichzelf spreekt, dan wil Hij daarmee aanduiden, hoe Hij alle dingen ziet. Dat voor Hem niets verborgen is. Hij is, zoals ook in deze brief staat, Degene Die de harten en de nieren doorzoekt. Wij kunnen voor mensen veel verbergen en een bepaalde schijn ophouden, maar de Heere doorzoekt ons hart en doorgrondt ons leven. Hij is de Alwetende, de God Die alles ziet, Die alle dingen in het leven gadeslaat. Hij zal ook alles in het gericht brengen. Ook alles wat verborgen is voor de mensen, hetzij

goed, hetzij kwaad. Daarom wijst de Heere er zo nadrukkelijk op, dat Hij niet alleen Degene is Die alle dingen ziet, maar ook de God Die alles oordeelt naar Zijn Goddelijke gerechtigheid. Zijn oordeel kan niet dan vreselijk zijn.

Hoor hoe Hij het zegt: ‘En Zijn voeten zijn blinkend koper gelijk’. Toen Johannes op het eiland Patmos de Heere zag, zag hij dat Zijn voeten als blinkend koper waren; ze gloeiden als in een oven. Dat wijst op het gericht. De Heere is de God van het gericht. In Zijn gerichten openbaart Hij Zijn heiligheid. Hij bezoekt de zonden en doet een rechtvaardig oordeel over de zondaar komen. Hij zegt: Ik zie alle dingen, want Mijn ogen zijn als een vlam van vuur. Daar is niets voor Mij verborgen. Mijn voeten gloeien als blinkend koper, ten teken van de Majesteit van Mijn oordeel en de hitte van Mijn gerichten.

Wat zegt Hij tot die gemeente? ‘Ik weet uw werken, en liefde, en dienst, en geloof en uw lijdzaamheid, en uw werken en dat de laatste meer zijn dan de eerste’.

Wat een liefelijk en uitnemend getuigenis: ‘Ik weet uw werken’. Dat kunnen wij ook in de andere brieven lezen. En wat zegt nu de Heere van al die werken die Hij in Thyatire bemerkt? ‘Ik weet uw liefde’.

Van Éfeze heeft Hij gezegd: ‘Gij hebt uw eerste liefde verlaten’. Dat staat hier van Thyatire niet, maar integendeel: ‘Ik weet uw liefde’. Er is in de gemeente van Thyatire een volk waarin de liefde van God is uitgestort. Dat volk heeft de Heere hartelijk lief. Die liefde heeft Hij Zelf in hen verwekt, door de kracht van Zijn Goddelijke genade. Het is wederliefde die openbaar komt! ‘Ik weet uw liefde en uw dienst’. Want de dienst waartoe dat volk in Thyatire is geroepen, is een dienst der liefde. Er zijn er in die gemeente waarvan Hij zeggen kan dat zij door de liefde dienen. Die hebben de woorden van de dichter uit Psalm 119 tot de hunne gemaakt:

*Wat vreê heeft elk, die Uwe wet bemint!
Zij zullen aan geen hinderpaal zich stoten.
Ik, HEER, die al mijn blijdschap in U vind,
Hoop op Uw heil, met al Uw gunstgenoten;
’k Doe Uw geboôn oprecht, en welgezind;
Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten.*

‘Ik weet uw liefde en uw dienst’. Als het hart van een mens door de Heere is ingenomen, brengt de genade tot die liefdedienst. Die dienst der liefde wordt gevoed uit het waarachtige geloof, want het is het geloof dat door de liefde werkt. Daarom zegt de Heere: Ik weet van uw geloof.

Wat een voorrecht, mijn hoorders, als u mag weten dat de Heere het geloof in u gewerkt heeft. Als Hij getuigenis geeft aan Zijn eigen werk. Als Hij zegt: ‘Uw geloof’. Dat is dat waarachtige geloof, dat door Zijn Heilige Geest is gewerkt en waardoor zij op de Heere leren zien. Ja, waardoor zij Hem zijn ingelijfd. Het is een geloof, zoals dat omschreven is in onze Heidelbergse Catechismus. Dat betekent dat men in verdrukkingen en tegenspoeden geduldig is; aan de Heere onderworpen. In moeite en in verdriet mag men achter Hem aankomen. Dan is er ook lijdzaamheid, waar Hij van af weet.

Er is rijke genade in de gemeente van Thyatire; dat komt openbaar. ‘En uw werken, en dat de laatste meer zijn dan de eerste’. Er is in de gemeente van Thyatire geestelijke wasdom openbaar gekomen. Daar duidt de Heere hier op. Hoort u: ‘uw laatste zijn meer dan de eerste’. Er is een voortgang in het leven van sommigen. Dat komt duidelijk openbaar. Wat is het een voortreffelijk getuigenis dat de Heere van deze gemeente mag geven. Hij, Wiens ogen als vuurvlammen zijn, Die alle dingen doorzoekt, mag van Thyatire zeggen: ‘Ik weet uw werken, en liefde, en dienst, en geloof’, en hoort u, ‘en uw lijdzaamheid en uw werken, en dat de laatste meer zijn dan de eerste’.

Welk een tegenstelling tot de gemeente van Éfeze. Daarvan moest God zeggen: ‘Gij hebt uw eerste liefde verlaten’. Maar hier staat: uw laatste werken zijn meer dan de eerste. Dat wil zeggen dat er in de omgang met de Heere wasdom is in de kennis en vreze Gods.

Maar, de Heere moet ook tegen Thyatire zeggen: ‘Ik heb enige weinige dingen tegen u’. Er is in de gemeente van Thyatire echter ook iets anders, waarvan de Heere moet zeggen: ‘Ik heb enige’, en dan staat er zo nadrukkelijk bij: ‘weinig dingen tegen u’. Wij willen daar in onze tweede gedachte uw aandacht bij bepalen, als wij stilstaan bij de verzoeking die ook in de gemeente van Thyatire aanwezig blijft en die zulke grote gevaren voor die gemeente met zich meebrengt.

(2) Haar verzoeking

‘Maar Ik heb enige weinige dingen tegen u, dat gij de vrouw Izébel, die zichzelf zegt een profetes te zijn, laat leren, en Mijn dienstknechten verleiden, dat zij hoereren en afgodenoffer eten’.

Er is hier sprake van een ontzaglijke en krachtige verzoeking, die de gemeente van Thyatire bedreigt. Wat dat voor een verzoeking is geweest wordt ons niet uitvoerig beschreven. Maar er is een vrouw in de gemeente, welke met de naam Izébel wordt aangeduid. Dat zal wel niet haar werkelijke naam zijn, maar een naam waarmee de Heere haar noemt. Hij wijst daarmee op het voorbeeld van de vrouw Izébel uit het Oude Testament. Dat was de vrouw van koning Achab. Deze leefde in de dagen van de profeet Elia, welke door God tot Israël was gezonden. Deze Izébel was een vrouw die tot een ontzaglijke verzoeking is geworden. Zij heeft de Baäldienst in het leven van Israël een plaats gegeven en heeft zo een oordeel over het volk van God ingeroepen. Welnu, met deze vrouw Izébel vergelijkt de Heere een vrouw, die in de gemeente van Thyatire leeft. Een vrouw die van zichzelf zegt een profetes te zijn. Zij werd ongetwijfeld ook door anderen daarvoor gehouden en aangezien als een bijzonder iemand. Zij had inderdaad iets bijzonders, maar dan in haar goddeloosheid. Zo was zij voor anderen een verzoeking. Ze heeft een strik gespannen en tot lichamelijke en geestelijke hoererij gebracht. Ze heeft schandelijke zaken in de gemeente van Thyatire bedreven en anderen in haar zonde betrokken. De Heere zegt tegen de gemeente: Ik heb tegen u dat u dat duldt.

Wij kunnen ook van andere gemeenten lezen dat er dwalingen waren, zoals bijvoorbeeld in Pérgamus. Daar waren sommigen die de leer van Balaäm leerden. En in de gemeente van Éfeze, waarvan de Heere zei dat zij de leer der Nikolaiëten aanhingen. Dat waren soortgelijke dwalingen. De Heere duldt dat niet. Wij dienen met kracht op te treden tegen de zonde, die

zich in de gemeente Gods kan openbaren. Wanneer de zonde in haar midden voortwoekert, moet men het boze uit het midden van de gemeente wegdoen. Dat boze kan zo'n grote verzoeking voor de gemeente betekenen. Zie maar hier, in de persoon van een vrouw, een goddeloze vrouw, die goddeloos handelt en de gemeente Gods tot een aanstoot wordt. Daarover gaat de Heere een ontzaglijk oordeel uitspreken. Maar gemeente, zo is de kerk altijd in gevaar. Zelfs al heeft de Heere van de gemeente gesproken zoals Hij dat deed van Thyatire. De gemeente is dan in gevaar van afgetrokken te worden van de vreze Gods. Dat geldt ook voor het volk waarin de Heere Zijn genade heeft verheerlijkt. Bijvoorbeeld van Thyatire, waarvan geschreven staat: 'Ik weet uw werken, en liefde, en dienst, en geloof, en uw lijdzaamheid en uw werken en dat de laatste meer zijn dan de eerste'.

Zelfs in het leven van hen die de Heere vrezen, kan de zonde op de één of andere wijze toch ingang krijgen. Als de zonde geduld wordt, zal deze ons van God en van de vreze Gods aftrekken. In het leven van de Kerk kunnen er tijden van grote verzoeking zijn. Ook in het midden van onze gemeente. Verzoeking die ons de strik van de zonde spannen en die ons van God en van het leven in de vreze des Heeren zoeken af te trekken. Verzoeking, die zelfs onder de schijn van vreze des Heeren, allerlei goddeloosheid, op een listige wijze voorstellen. Deze Izébel, waarvan hier sprake is, wordt een profetes genoemd. De Heere zegt van deze vrouw: 'Ik heb haar tijd gegeven, opdat zij zich zou bekeren van haar hoererij en zij heeft zich niet bekeerd'. God heeft lankmoedig met haar gehandeld. De Heere liet haar aanspreken en vermanen, opdat zij op de weg van de zonde niet zou voortgaan. De Heere liet haar met kracht en ernst waarschuwen, opdat zij met haar goddeloosheid zou breken, haar betuigende dat het oordeel zeker over haar zou komen. Zo zegt de Heere de vrouw Izébel het oordeel aan, maar tevens bemoedigt Hij de gemeente van Thyatire. Dat is onze derde gedachte:

(3) Oordeel en bemoediging

‘En Ik heb haar tijd gegeven, opdat zij zich zou bekeren van haar hoererij, en zij heeft zich niet bekeerd’. Tijd gekregen en zich niet bekeerd! O, ook als een mens de zonde openlijk of verborgen aan de hand houdt, is God nog zo geduldig. Zijn lankmoedigheid is zo groot! Gemeente, God laat ook u de zonden voorhouden. De zonden, die zo machtig kunnen zijn. Hij laat u voorhouden de ongerechtigheid, die als een strik is die telkens gespannen wordt. God laat u nog een tijd der bekering. Hij laat u nog waarschuwen. Hij laat u nog toeroepen: ‘wendt u naar Mij toe en wordt behouden’. Hij laat u het oordeel over de zonde aanzeggen. Hij laat u toeroepen dat het ontzaglijk zal zijn te vallen in de handen van de levende God, opdat u de toekomende toorn toch zou ontvlieden. Hij laat u liefelijk nodigen tot het heil. Hij laat u weten dat de zonde niets dan eeuwige bitterheid en jammer zal brengen.

Van deze vrouw Izébel moet de Heere zeggen: ‘Zij heeft zich niet bekeerd’.

Ziet, een ontuchtige vrouw in die gemeente, die bovendien Gods werk wederstaat. Ze wordt in Thyatire verdragen, maar ze zal tot een sprekend voorbeeld van het Goddelijk gericht gesteld worden. De Heere zegt van haar: ‘Zie, Ik werp haar te bed en die met haar overspel bedrijven in grote verdrukking’.

Het bed was de plaats van haar ontucht. Dat zal de plaats worden waar God op een sprekende wijze haar goddeloosheid zal bezoeken. Er staat: ‘Zie, Ik werp haar te bed... in grote verdrukking’. God zal die vrouw met zo’n oordeel bezoeken, dat ieder die er van hoort zal vrezén, vanwege de Majesteit van Gods gericht. Niemand zal kunnen zeggen dat de Heere de schuldige onschuldig houdt. ‘Ik werp haar te bed’. God zal dat op zo’n wijze doen, dat het verband tussen de zonde en de straf daarover opgemerkt zal worden. Het zal een aansprekende waarschuwing zijn in de gemeente. Tot een waarschuwing voor allen die met haar die zondige weg hebben bewandeld. Zie ook wat er volgt op de bedreiging aan deze vrouw: ‘en die met haar overspel bedrijven, in grote verdrukking, zo zij zich niet bekeren van hun werken, en haar kinderen zal Ik door de dood ombrengen’.

O mijn hoorders, hier spreekt God! De Heere zegt: ‘haar kinderen zal Ik door de dood ombrengen’. Dat is geen natuurlijke dood. Nee, maar op een sprekende wijze zal God ze uit het leven wegnemen! Dat wil niet zeggen dat de kinderen altijd in het oordeel van de ouders zullen delen. Dat hoeft niet. Denk maar aan Jerobeam. God nam zijn kind weg. Enerzijds moet dit als een oordeel over Jerobeams huis gezien worden. Maar anderzijds staat er ook, dat de Heere in dat kind nog wat goeds had gevonden.

‘Haar kinderen zal Ik door de dood ombrengen’. God zal op een majesteitlijke wijze in de gemeente van Thyatire spreken. Mijn hoorders, als God gaat spreken, op een wijze zoals hier wordt gezegd, dan doet Hij dat zó, dat niemand onwetend zal zijn dat God dit heeft gedaan. Als Hij zegt: ‘Haar kinderen zal Ik door de dood ombrengen’, dan is dat zeker gebeurd. Wij weten niets van de omstandigheden waaronder het is geschied, maar het is gebeurd. God bezoekt de zonde soms op een zodanige wijze, dat iedereen weet, dat God het in Zijn toorn en gramschap heeft gedaan.

Want er staat: ‘En al de gemeenten zullen weten dat Ik het ben, Die nieren en harten onderzoek. En Ik zal ulieden geven een iegelijk naar uw werken’. Hoort u, dat is de

boodschap die de Heere brengt. Hij, Die Zichzelf heeft aangekondigd als Degene Wiens ogen vlammen vuurs zijn en Wiens voeten blinkend koper gelijk zijn, zegt: 'Al de gemeenten zullen weten, dat Ik het ben, Die nieren en harten onderzoek'. Dat wil zeggen, Die in het verborgene ziet. Er kunnen dingen voor de mensen verborgen zijn. God betoont echter het te weten en openbaart dat in de weg van Zijn oordelen en gericht. Al de gemeenten zullen het weten'. Er zal sprake van dit Godsgericht uitgaan, wanneer Hij in Thyatire de zonden bezoekt. Dan zal dat een prediking zijn, niet alleen voor de gemeente van Thyatire, maar voor al de gemeenten van Klein-Azië. Ja, een prediking voor de gehele Kerk, de eeuwen door, zodat men zal weten dat wij te doen hebben met een God Die de goddeloosheid bezoekt, hoewel Hij groot van lankmoedigheid is. De Heere kan lang geduld hebben, ontzaglijk lang, terwijl Hij dikwijls tot ons spreekt, ons vermaant, ons in liefde waarschuwt, ja, ons met roepstemmen omringt. Dán in een ziekbed, dán weer in bijzondere zegeningen of in een woord dat tot ons komt. Maar er staat geschreven dat Thyatire en al de gemeenten Gods het zullen weten. Gods Woord zegt dat de zondaar, die dikwijls vermaand is en zijn nek verhardt, schielijk verbroken zal worden.

O mijn hoorders, laat dat toch eens tot u doordringen. God roept, door wat in Thyatire is gebeurd, ook onze gemeente op, te bedenken dat God de zonde haat en bezoekt. Ook de zonden in onze gemeenten zal Hij weten te bezoeken. Daardoor zullen de gemeenten weten dat Hij de God is Die de harten en de nieren doorzoekt. Hij zal een iegelijk geven naar zijn werken.

Kom, keer met deze wetenschap tot u zelf in, in het besef dat God iedereen zal geven naar zijn werken. Och, dat u, nu het nog het heden der genade is, de roepstemmen waarmee de Heere tot u komt toch niet naast u neer zou leggen, maar dat u zou beseffen dat Hij de zonde bezoekt. Dat u zich niet zou verharden door af te wijken van Zijn wegen, maar dat u zich zou bekeren van uw boze werken. Ja, dat u zich zou afwenden van uw goddeloze wegen en u zich zou haasten om de Heere te zoeken, terwijl Hij nog te vinden is, Hem aan te roepen terwijl Hij nabij is. De Heere spreekt tot de goddelozen in Thyatire door Zijn oordeel.

Er is echter ook een volk dat door de Heere bemoedigd wordt: 'Doch Ik zeg ulieden en de anderen die te Thyatire zijn, zovelen als er deze leer niet hebben en die de diepten des satans niet gekend hebben, gelijk zij zeggen: Ik zal u geen andere last opleggen'. Door die vrouw Izébel en door hen die met haar gehoereerd hebben, werd gezegd, dat zij op deze wijze de diepten des satans leerden kennen. Dat is een levensopvatting waarbij de mens geringschattend over de zonde spreekt. Het is een zondige leer. Men leert dat men niet beter kan doen dan te zondigen, opdat men zo het vlees zou gaan haten en daardoor de ziel behouden zou worden. Dat is een goddeloze leer. Het is een gruwel, de diepten des satans en de zonde te leren kennen door ze te doen. Ja, wij zullen die wel moeten leren kennen. Echter niet door de zonde te bedrijven. In de spiegel van de Heilige Wet Gods en in het licht van Gods volmaaktheid, zullen wij de gruwel van de zonde gewaar moeten worden. Eerst dan zullen wij het ontzaglijke van de afval van de levende God leren betreuren! Dan zullen wij ook de diepten des satans leren kennen. Dat zal ons doen vrezen voor het gericht en doen vluchten tot de genade Gods.

Dan zegt de Heere tot hen die deze leer niet kennen: 'Ik zal u geen andere last opleggen', namelijk geen andere last dan de Heere de gemeenten heeft opgelegd. Toen de apostelen in

Jeruzalem bijeen waren hebben zij, op grond van wat door de profeten geleerd was en wat de Heilige Geest had bekend gemaakt, gezegd dat de gelovigen uit de heidenen zich zouden onthouden van de dingen die door de afgoden besmet zijn en van hoererij en van het verstikte en van bloed. Kortom, dat men de wereld moet verzaken en een leven moet leiden waarin de Heere verheerlijkt wordt. Ook andere lasten? Nee, die legt de Heere niet op. Maar er waren sommigen in Thyatire, waarvan de Heere mocht zeggen: 'Ik weet uw werken, en liefde, en dienst, en geloof, en uw lijdzaamheid en uw werken, en dat de laatste meer zijn dan de eerste'. Wel, die zal Ik geen andere last opleggen, dan dat zij in het spoor van de liefde en tere vreze Gods wandelen. Die leg Ik geen andere last op. Daar heb Ik geen andere boodschap voor, 'maar hetgeen gij hebt, houdt dat, totdat Ik zal komen'.

O gemeente, dat dit toch ook uw leven mag zijn. Dit deel van de gemeente van Thyatire wordt hier bemoedigend aangesproken. Anderzijds zal het oordeel over de goddeloosheid in de gemeente van Thyatire gezien worden. Er zal dus dwars door de gemeente een scheiding getrokken worden. Door het Goddelijk handelen, zal als het ware de scheidslijn dwars door de gemeente gaan. Dan zal gezien worden dat God met de goddelozen afrekenet, ook al leven zij in de kerk van Thyatire, ook al hebben zij soms een naam bij degenen die buiten zijn, ook al worden zij als een profeet of profetes geëerd. God, Die de harten en nieren doorzoekt, zal afrekenen. Maar dat deel dat de gezonde leer kent en in de vreze des Heeren wandelt, zal geen andere last opgelegd worden. Wat u hebt, wat u door genade deelachtig bent geworden en wat uw levenskeus is, houdt dat. Het is wat u van God geleerd hebt toen u zich als een totaal verlorene hebt leren kennen. Toen hebt u het geheim van Zijn Goddelijke ontferming in de openbaring van Zijn genade leren verstaan. Hij, Die de liefde in uw hart voor de Heere heeft ontstoken, zodat u zich in Zijn dienst hebt mogen stellen en deze werken mocht betrachten, zegt: wat u nu hebt, houdt dat, wandelt daarin, volhardt daarin en betracht dat. O, dat in uw leven maar gedurig gezien mag worden waarmee de brief verder gaat: 'Die overwint en die Mijn werken tot het einde toe bewaart'. Hoor u: 'Mijn werk'. De Heere heeft in het begin van deze brief gezegd: 'Ik weet uw werken', maar nu zegt Hij: dat zijn Mijn werken. Die liefde en lijdzaamheid en dat geloof, dat zijn Mijn werken. Dat is Mijn werk in u, dat u door genade deelachtig mocht worden. Welnu, Hij zegt: 'die Mijn werken tot het einde toe bewaart'. Hoor u, Gods Woord spoort ons aan tot volharding. Volharden tot het einde.

O, mijn hoorders, hoe nodig is die vermaning tot de gemeente om te volharden tot het einde; om voort te gaan in de vreze Gods. Er kunnen in het leven dikwijls sprekende veranderingen zijn, dingen waar ook anderen het over hebben, maar die niet genoeg zijn. Zegt Gods Woord het ons zelf niet in de brief aan de Hebreëen: 'Want het is onmogelijk, degenen, die eens verlicht geweest zijn, en de hemelse gave gesmaakt hebben, en des Heiligen Geestes deelachtig geworden zijn, en gesmaakt hebben het goede woord Gods en de krachten der toekomstige eeuw en afvallig worden, die, zeg ik, wederom te vernieuwen tot bekering'. O, hoe verschrikkelijk aan de algemene werkingen van de Geest genoeg te hebben en vreemdeling te zijn van de zaligmakende bediening van Gods Geest. Er is zoveel dat er op kan lijken. Denk maar aan het tijdgeloof. Er kan veel schijn van waarheid zijn, terwijl toch het waarachtige wezen van de genade Gods gemist wordt. Het kan zo nabij komen en voor een tijd een schone schijn hebben. Maar dat ware werk Gods deelt nu ook in de volharding. 'Maar hetgeen gij hebt, houdt dat, totdat Ik zal komen'.

'En die overwint, (niet in zichzelf, maar in die Ander) en die Mijn werken tot het einde toe

bewaart, Ik zal hem macht geven over de heidenen; En hij zal hen hoeden met een ijzeren staf; zij zullen als pottenbakkersvaten vermorzeld worden’.

De Heere gebruikt hier een woord uit de Psalm die wij hebben gezongen. De tweede Psalm, waarin Christus wordt gepredikt als Degene Die met Zijn ijzeren scepter de heidenen zal verbreken als een pottenbakkersvat. Die Zijn Koninklijke macht daarin zal tonen, dat Hij Zijn vijanden ter neer werpt. Hij zegt, dat zal nu ook het voorrecht van Mijn volk zijn. Dat zal triomferen over de heidenen in de gemeente. Ook over de heidenen, waarmee zij in hun eigen leven altijd te strijden hadden. O, zij zullen nu zo volkomen triomferen over die heidenen, dat zij als gezegend door Mijn milde hand, hen mogen hoeden als met een ijzeren staf. Hij zegt, zoals Ik nu macht van Mijn Vader gekregen heb om de vijanden voor eeuwig ter neer te werpen, zo zullen nu ook de oprechten die hier zo dikwijls zuchtend hun weg moeten gaan, die vijanden voor eeuwig onder zien gaan. Dan staat er: ‘Ik zal hem de morgenster geven’. Daar staan wij bij stil in de vierde plaats.

(4) De belofte waarmee de Heere de getrouwen vertroost

De morgenster is de ster die ons het aanbreken van de nieuwe dag meldt. Dan gaat de duisternis wijken. De morgenster, dat is de ster die ons de komst van de dageraad meldt. Petrus heeft gezegd: ‘En wij hebben het profetisch Woord, dat zeer vast is, en gij doet wel dat gij daarop acht hebt, als op een licht schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte en de morgenster opga in uw harten’.

Dat roept de Heere u hier bemoedigend toe, tot uw troost. U, dat is dat strijdende volk dat vaak in duisternissen verkeert, vanwege de macht van de vijand die hen belaagt. Hoe donker het ook mag wezen, Ik zal hen de morgenster geven. Er komt een ogenblik dat de morgenster opgaat in uw harten, dat het heil des Heeren uw deel zal zijn en het waar wordt: ‘Uw heilzon is aan het dagen’. Dan zullen uw vijanden voor eeuwig verbroken worden. Dan zal uw strijd voor altijd ten einde zijn. Dan zal uw duisternis wijken en zal het licht opgaan, zoals de zon zal opklimmen tot de middaghoogte. Dan zult u zich voor eeuwig in de Heere verblijden. O dan zult u niet alleen gesterkt zijn door Zijn hand, maar ook verlost zijn door Zijn kracht. Dan gaat de wereld voorbij en de vijand zal ten onder zijn gebracht. Dat geldt niet alleen voor Thyatire, maar ook het volk dat de geestelijke strijd kent. Zij zullen de Heere volgen.

O gemeente, wat heeft de Heere ook ons, in het voorbeeld van Thyatire, veel te zeggen. Dan lezen wij aan het eind van deze brief, dat het door God bemoedigde volk, een volk is dat in de strijd verkeert. Dat is nu een volk dat een strijd heeft met zichzelf en in zichzelf, met de zonde en de wereld. Dat is een volk dat niet over de zonde heen kan stappen. De Heere zegt, Ik weet uw werken. U zult zodadelijk triomferen wanneer de morgenster der verlossing over u zal opgaan; als Gods dageraad u voor eeuwig zal verlichten. De Heere zal afrekenen met Izébel en met allen die goddeloosheid met haar bedrijven en daarvan spreken.

Wanneer wij met de prediking van Thyatire tot ons zelf inkeren, dan moet het wel zijn met de bede van de dichter uit de 139ste Psalm en daarvan het 14de vers.

TOEPASSING

Wat een ontzaglijke tegenstelling is er in die éne gemeente. Enerzijds een volk waartegen de

Heere zegt: 'maar hetgeen gij hebt, houdt dat, tot dat Ik zal komen'. Een volk, weliswaar in strijd, in aanvechting en in duisternis. Een volk dat dikwijls onder het geweld van de vijand strijdend neerligt, dat gedurig vraagt: 'Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze', Dat volk moet belijden met de woorden van Zondag 52 van onze Heidelbergse Catechismus: 'dewijl wij van onszelven alzo zwak zijn, dat wij niet één ogenblik zouden kunnen bestaan en daartoe onze doodsvijanden, de duivel, de wereld en ons eigen vlees, niet ophouden ons aan te vechten, zo wil ons toch staande houden en sterken door de kracht van Uw Heilige Geest, opdat wij in deze geestelijke strijd niet onderliggen, maar altijd sterke wederstand doen, totdat wij eindelijk ten enenmale de overhand behouden'. Als eindelijk de morgenster zal opgaan, zal dat volk voor eeuwig de overhand hebben.

Aan de andere kant is er een volk, dat onder het oordeel en de macht van de zonde ligt. Het schuwt de zonde niet. Evenals Izébel Israël tot een strik geworden is, zijn ook zij de gemeente tot een strik. Thyatire was een gezegende gemeente, maar met een ontzaglijke verzoeking in haar midden.

Er zal zodadelijk een sprake door de gemeente gaan, maar ook door al de gemeenten van Klein-Azië, als gezien wordt hoe God de zonde in Thyatire bezoekt. Hij, de levende God, is de God van het gericht. 'Zie, Ik werp haar te bed en die met haar overspel bedrijven in grote verdrukking, zo zij zich niet bekeren van hun werken; en haar kinderen zal Ik door de dood ombrengen'.

De Kerk is altijd en op allerlei wijze in verzoeking. Wij lezen dat in de verschillende brieven die aan de zeven gemeenten geschreven zijn. Ook in deze brief.

Nu wij deze brief overdacht hebben is onze vraag: Waar hoort u bij? Bij hen die de zonde niet schuwen, haten en vlieden, maar die bedrijven en nawandelen? O mijn hoorders, vreest u het oordeel van de levende God niet? Is uw geweten reeds zo zeer afgestompt in de zondendienst, dat de prediking van het oordeel Gods u niet meer ontzet? Denkt u voort te kunnen gaan op uw zondige weg, waarmee u zich dan verhardt? Heeft God niet tot u gesproken? Ga eens terug in uw leven en vraag het u af of God ooit tot u gesproken heeft, hetzij vermanend, waarschuwend of ontfermend. Was het geen ontferming dat Hij u niet overgegeven heeft aan uzelf, noch aan uw dwaasheid, maar dat Hij u tijd gegeven heeft opdat u zich zou bekeren? Of zegt u dat Hij dat nooit heeft gedaan? Dat kunt u toch niet zeggen? God geeft u toch nog het heden? Dit heden is voor u toch nog een tijd om u te bekeren?

O, verwaarloos die tijd dan niet. Verzaak de roepstemmen Gods niet. Verhardt u niet, laat Meriba, laat Massa u ten afschrik wezen, zo roept de Heere het volk van Israël en u toe. Verhardt uw hart toch niet. Hij heeft in Zijn toorn gezworen dat zij niet in Zijn rust zullen ingaan. O, Hij heeft nog tijd gegeven om u te bekeren. Die heeft God u nog gegeven, zondaar en zondares. Verhardt toch uw hart niet. Want, zo u zich verhardt, zegt de Heere, bedenkt dat Ik die vrouw in Thyatire tot een voorbeeld van Mijn gericht gesteld heb, zoals eenmaal de vrouw van Lot in de vlakte van Sodom tot een teken is gesteld. Gedenkt aan de vrouw van Lot! Denkt er aan. Denkt aan die vrouw in Thyatire, deze Izébel, over wie God Zijn gericht heeft doen komen, zodat al de gemeenten het wisten. Hij is de God Die harten en nieren doorzoekt. Neem het toch mee naar huis en laat de vermaning tot bekering toch niet tevergeefs zijn gepredikt. Buig uw knieën, want u hebt nu nog tijd. Hoe dikwijls zal de Heere

nog tot u spreken? Wij weten het niet, slechts het heden is u gegeven.

Er was een volk in Thyatire waarvan de Heere zei: 'Ik weet uw werken, uw liefde'. Dat is een volk dat de Heere zo hartelijk heeft lief gekregen. Die liefde is in de droefheid naar God tot openbaring gekomen. 'Uw liefde, uw dienst'. Dat is een volk dat hartelijk heeft gekozen en zegt: 'U zoekt mijn hart, mijn oog blijft op U staren'. Zij hebben God leren kennen, Die rechtvaardige, heilige en waarachtige God. Zij hebben leren geloven in Hem, Die hen de genade en waarheid bekend heeft gemaakt, toen dat wonder van genade hun is gepredikt. 'En uw werken en dat de laatste meer zijn dan de eerste'. O, wat is dat een voorrecht mijn hoorders, als er zo'n volk in de gemeente is, dat toeneemt in de vreze Gods. Al is het in het midden van de verzoeking, in een wereld die in het boze ligt. Of zelfs in de gemeente. Dan wil dat volk toch met die vrouw geen overspel bedrijven. Dan is er dat hartelijk buigen en een lust om in Zijn wegen te wandelen. Het is wel een volk dat te strijden heeft met zichzelf. Dat laat juist het laatste gedeelte van de brief zien. Daar zegt de Heere: 'hetgeen gij hebt, houdt dat'.

Er kan nooit sprake van overwinning zijn, als er geen strijd is. Gods Kerk is altijd in de strijd. Ze heeft de strijd met dat boze bestaan, met dat vuile bestaan, met dat verdoemelijke bestaan, met dat lichaam der zonde. Dat ligt als een last op hen. Het is echter een volk dat overwint. Wat is dat voor een overwinning? Ach, dat is het gedurig te moeten verliezen van zichzelf en terecht komen aan de voeten van Christus, opdat Zijn werk in hen verheerlijkt wordt. 'En die Mijn werken tot het einde toe bewaart', die worden eindelijk verlost van de vijand, van zichzelf en van de zonde. Voor hen zal het licht opgaan, want God zal ze de morgenster geven. Dan zal er geen strijd en geen zonde en geen bedreiger meer zijn. Dan zullen de verdrukkers voor eeuwig verbrijzeld zijn. De ziel van dat volk, dat in zoveel strijd gezucht heeft, zal het lied der overwinning zingen. De overwinning, die zij hebben mogen behalen door Hem, Die overwonnen heeft en in Wiens overwinning zij mogen delen. Zij zullen eeuwig de lof toebrengen aan Hem, door Wie alle dingen zijn en aan Wie alleen toekomt de lof, de eer en de dankzegging tot in der eeuwigheid.

AMEN

5. De brief aan Sardis

Gemeente, het Woord des Heeren dat wij met u willen overdenken is de brief aan Sardis, die u beschreven vindt in Openbaring 3, vers 1 tot en met 6. Wij lezen u daarvan het 5de vers.

Die overwint, die zal bekleed worden met witte klederen; en Ik zal zijn naam geenszins uitdoen uit het boek des levens, en Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor Zijn engelen.

Gemeente, wij overdenken vandaag de brief aan de gemeente van Sardis en staan dan stil bij:

(1) Het ontzaglijke oordeel dat de Heere uitspreekt

(2) Een genadige aansporing waarin Hij de gemeente opwekt

(3) Een bemoedigend getuigenis, waarin Hij van Zijn werken spreekt

(1) Het ontzaglijke oordeel dat de Heere uitspreekt

Wanneer wij de brief aan de gemeente van Sardis overdenken, dan is het eerste wat ons opvalt het ontzaglijke oordeel dat de Heere over deze gemeente uitspreekt.

Wij kunnen in de verschillende brieven, die geschreven zijn aan de zeven gemeenten van Klein-Azië, opmerken, dat de Heere in deze brieven telkens over Zijn Kerk spreekt. Dat is Zijn gemeente, die zich in deze wereld telkens op een andere wijze openbaart. Soms mag zij zich in een bloeiende welstand bevinden, zoals wij dat lezen van de gemeente van Filadelfia. Soms heeft zij de eerste liefde verlaten, waarin men eerder heeft mogen verkeren, zoals dat vermeld staat van de gemeente van Éfeze. Soms wordt de strijd tegen de zonde niet gestreden zoals de Heere wil dat hij gestreden moet worden. Dit kunt u lezen in de brief aan de gemeente van Pérgamus en ook in die van Thyatire. Maar vandaag worden wij bepaald bij een gemeente, waartegen de Heere op een ontzaglijke wijze spreekt als Hij zegt: ‘gij hebt de naam dat gij leeft, en gij zijt dood!’.

‘De naam dat gij leeft’. Die naam kan zij hebben doordat zij ijveriger is dan de andere gemeenten. Deze ijver kan er op allerlei wijze zijn in de gemeente. Een naam hebben, vanwege de bedrijvigheid die in deze gemeente des Heeren valt waar te nemen. Met deze ijver en bedrijvigheid geeft zij als het ware blijk van verbondenheid aan de Naam des Heeren en van liefde voor de zaak des Heeren. Maar de Heere zegt tot die gemeente: ‘en gij zijt dood’.

O, al wat in u is, het is slechts schijn. U hebt een naam, maar het is alles uiterlijk. De kracht van de godzaligheid hebt u verloochend en verzaakt. Wat is dat ontzaglijk mijn hoorders, dat de Heere dat van een mens en van een gemeente moet zeggen. Hoor Wie dit tot de gemeente van Sardis zegt. Er staat: ‘Schrijf aan de engel der gemeente die te Sardis is: Dit zegt, Die de zeven Geesten Gods heeft en de zeven sterren: Ik weet uw werken, dat gij de naam hebt dat gij leeft en gij zijt dood’. Het wordt dus gezegd door Hem ‘Die de zeven Geesten Gods heeft’. U weet dat het getal zeven in de Schrift en in het bijzonder in de brieven aan de gemeenten in Klein-Azië, herhaaldelijk voorkomt. Dat wijst dan op een volheid, op een vervulling. Welnu, als er sprake is van de zeven Geesten Gods, dan weten wij allen dat er niet mee wordt bedoeld dat er zeven onderscheiden Geesten zijn. Er is één Heilige Goddelijke Geest, Die met de

Vader en de Zoon waarachtig en eeuwig God is. Maar hier spreekt de Schrift over die éne Geest in Zijn volle rijkdom. Zeven Geesten, daarmee worden de onderscheiden bedieningen van die Geest aangewezen, welke zich in de gemeente Gods kunnen openbaren. Als Christus door de mond van Jesaja spreekt en Zichzelf aan het volk van Israël bekend maakt, zegt Hij: 'De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de Heere Mij gezalfd heeft'. Op een andere plaats zegt Jesaja van Hem: 'En op Hem zal de Geest des Heeren rusten, de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennis en der vreze des Heeren'. Hierin worden de bedieningen van de Geest van God rijk geopenbaard. Welnu, Hij, Die de zeven Geesten Gods heeft, is Christus, Die immers de Geest verworven heeft, door Welke Hij in Gods gemeente werkt. Het zijn de gaven Die Hem gegeven zijn en die Hij kan uitdelen. Terecht noemt Hij Zich hier Degene bij Wie de volheid van Gods Geest is. Degene Die de zeven Geesten Gods heeft.

Deze is het die tot de gemeente van Sardis spreekt. Hij klaagt de gemeente aan vanwege hun dood zijn, vanwege hun geesteloosheid. Want het feit van hun 'dood zijn' wordt op een andere plaats in de Schrift ook aangeduid als 'de Geest niet hebbende'. Geen deel hebben aan de werkingen en bedieningen van de zaligende Heilige Geest. Zo is het met de gemeente van Sardis. Want wat dood is voor de Heere, is wat ontbloot is van de bediening van Gods Geest. Dat is vervreemd van de werkingen ten leven, die de Geest des Heeren mededeelt. Nu zegt de Heere tot die gemeente: 'Die de zeven Geesten Gods heeft, en de zeven sterren'. Als Hij dit zegt ziet de Heere op de bediening welke Hij in de gemeente wil verheerlijken. Hij is het Die uit Zijn volheid al hun gebrek zou kunnen vervullen. Hij is ook gewillig al uw gebrek uit Zijn volheid te vervullen. Hij heeft het Zelf gezegd dat bij Hem te vinden is wat wij nodig hebben.

De zeven sterren zijn de engelen van de zeven gemeenten. Daarmee worden de voorgangers bedoeld die Christus Zelf roept en die Hij uitstoot tot de bediening in Zijn Kerk. Het is immers door de dienst van de door de Heere Zelf verordende en ingestelde ambten, dat Hij in de gemeenten wil werken. Zo wil Hij Zijn bediening in het midden van de gemeenten verheerlijken. Dat lezen wij hier. Hij Die de zeven Geesten heeft, heeft ook de gaven en bedieningen van de Geest. Door de dienst van ambtsdragers, die Hij roept en zendt, wil Hij die gaven uitdelen. Hij zegt als het ware tot de gemeente: Ik klaag u wel aan en Ik wijs u wel op uw gebrek, maar Ik doe dit omdat Ik in al uw gebreken kan voorzien. Ik toon u uw gebrek en ellendigheid, maar weet dat bij Mij een eeuwige volheid is. Ik doe dit met de bedoeling dat u overreed zult worden en van Mij zult begeren wat tot uw heil en tot uw leven dienstbaar is. Welnu, Hij Die de zeven Geesten heeft en de zeven sterren, zegt tegen de gemeente: 'Gij hebt de naam dat gij leeft'.

Sardis was vroeger een betekenisvolle plaats. Het is nu vervallen tot een ruïne en het dorpje dat deze naam nog draagt, ligt in de nabijheid van deze eens zo bloeiende stad. Deze stad is in de loop van de geschiedenis tweemaal ingenomen ten gevolge van een gebrek aan waakzaamheid van de bewoners. Zij is bij verrassing in handen van de vijanden gevallen. Omdat ze niet waakzaam waren zijn de inwoners van deze stad verrast door hen, die het om het bezit van de stad en de daarin aanwezige goederen te doen was. Het is alsof de Heere hen wil herinneren aan dat gebrek aan waakzaamheid, wat de stad duur kwam te staan. Zo is er ook in deze gemeente een gebrek aan geestelijke waakzaamheid. Daarom zegt de Heere: 'Zijt wakende en versterk het overige dat sterven zou; want Ik heb uw werken niet vol gevonden voor God'.

‘Gij hebt de naam dat gij leeft’. De gemeente was wel in allerlei opzichten, maar dan in uiterlijke zin, bedrijvig en werkzaam. Vol van ijver voor de Naam en zaak des Heeren. Maar de Heere zegt: ‘Ik heb uw werken niet vol gevonden voor God’. Dat wil niet zeggen dat de Heere heeft gezien dat hun werken niet volkomen zijn. Wij weten immers dat de werken van de heiligen, ook als die in waarachtige beoefening van de godzaligheid gedaan zijn, nimmer volkomen zijn. Mijn hoorders, wanneer Christus spreekt over de werken waartoe Hij de Zijnen roept, dan weten wij, zoals ook in de Heidelberger wordt beleden, dat de allerheiligste in dit leven maar een klein beginsel heeft van deze gehoorzaamheid die de Heere van hem vraagt. De meest geoefende in ware godzaligheid zal daarin allerlei onvolkomenheden vinden, ook al wandelt hij ijverig in de vreze des Heeren en al is hij nauwgezet in de betrachtning van goede werken. Wie zal er volkomen kunnen zijn? De apostel Jakobus zegt: ‘wij struikelen allen in vele’. Als wij de heiligen uit het Woord van God nagaan, dan zien wij de gebreken die Abraham, de vader der gelovigen, hebben aangehangen. Jakob was een man die de Heere vreesde, maar ook zijn gebreken en onvolkomenheden worden in de Heilige Schrift vermeld. Zo zouden wij door kunnen gaan.

Er staat hier niet dat de Heere zegt dat de werken, welke in de gemeente van Sardis gedaan worden, niet volkomen zijn. Nee, de Heere zegt: ‘Ik heb uw werken niet vol gevonden voor God’. Niet vol voor God! Wat wil de Heere daarmee zeggen? Wel, God heeft daarin juist gemist wat deze werken voor Hem welbehaaglijk moeten maken. Het wezen van de goede werken wordt er in gemist. Dat zijn die werken die opkomen uit een waar geloof, die naar de regel van Gods heilige Wet, Hem ter ere geschieden. De Geest Gods ontbreekt in de gemeente van Sardis. O, die gemeente is in een grote geesteloosheid terechtgekomen. Zijn er dan in die gemeente helemaal geen mensen die de Heere vrezen? Ja, wij lezen hier duidelijk dat er ook in Sardis nog enkelen zijn die bij de Heere bekend zijn. Hij heeft zelfs in deze dorre en geesteloze gemeente nog enkelen van Zijn volk overgelaten. Maar, over het geheel van deze gemeente ligt toch een floers van de dood.

O gemeente, als wij aan de kerk in ons land denken, wat is daarin vandaag in velerlei opzicht het beeld van Sardis terug te vinden. Wel ijver in het één en ander, maar wat zouden wij moeten klagen over gebrek aan de waarachtige bediening van de Geest des Heeren. O, als die grote Kerkbezoeker, Jezus Christus, die de gemeenten van Klein-Azië bezocht, ook onze gemeente eens zou bezoeken, ook tot ons zou komen met Zijn Goddelijk onderzoek, wat zou Hij vinden? Wat zou Zijn boodschap, als vrucht van dat onderzoek, tot onze gemeente moeten zijn? Zou, wat er van de gemeente van Sardis vermeld staat, ook op ons van toepassing zijn: een naam te hebben dat wij leven en toch dood zijn? Werken in allerlei opzicht, maar niet vol voor God? Ja, pas dit ernstige woord toch ook toe op uw eigen leven. Wij hebben in velerlei opzicht een naam van rechtzinnigheid, ijver, trouw, kennis van het Woord en de wegen des Heeren, maar zijn we niet vervreemd geraakt van de werkingen van de Geest des Heeren? Nu richt de Heere Zich door deze brief tot die gemeente en wekt haar op als Hij zegt: ‘Zijt wakende’. Er staat niet ontwaak. Nee, Hij spoort aan tot een gedurige waakzaamheid. Daarbij willen wij u bepalen als wij in de tweede gedachte stilstaan bij:

(2) Een genadige aansporing, waarin Hij de gemeente opwekt

‘Zijt wakende’. Dat betekent in de eerste plaats dat u ontwaken moet uit uw doodsslaap waarin u weggezonden bent en uit uw geesteloosheid waarin u zich bevindt. Dat u daaruit

toch zou ontwaken door de kracht van Hem, Die alleen in staat is ons uit de dood op te wekken. Hij heeft gezegd: 'Ik leef'. Het is deze Levensvorst, Die in deze brief tot de gemeente zegt, dat Hij de zeven Geesten heeft. Dat is de Geest des Levens, door Wie Hij alleen uit de geestelijke dood kan opwekken. Niets is ons zo nodig als dat wij door de kracht van Hem, Die uit de doden is opgestaan, uit onze geestelijke doodsstaat worden gewekt. Opgewekt door de kracht van dezelfde Geest, Die Zich zo heerlijk in Hem als een Geest des Levens heeft geopenbaard. Wat zou de gemeente er verlegen om moeten zijn, maar ook een ieder van ons persoonlijk. Dat het toch ons gebed zou zijn: O Heere, dat toch Uw levenskracht ons zou doen verrijzen en U Uw bediening aan ons en in ons zou willen verheerlijken. Het is zo nodig dit in waarheid van de Heere te begeren. Om niet genoeg te hebben aan een uiterlijke belijdenis van de waarheid en een kennis van de rechtzinnigheid. Want daar kunnen wij zo dood mee zijn en blijven. Als er anders niet is dan wat uiterlijke ijver en werken, gemeente, zoals dat het geval was in Sardis, dan zegt de Heere tot die gemeente en daarmee tot u: 'Versterk het overige dat sterven zou'.

Dat wil niet zeggen dat daar, waar de Heere het leven eens geplant heeft, dat leven ooit weer zou kunnen verdwijnen. Wat God gewerkt heeft, dat zal de Heere Zelf onderhouden. Wat uit de volheid Gods deel gekregen heeft aan de Geest des Levens, die uit de Levensfontein is voortgekomen, kan nooit meer tenietgaan. De Heere onderhoudt, naar Zijn eigen Woord, Zijn werk, het werk der genade. Dat heeft Hij naar Zijn trouw beloofd. Waar God het leven heeft geplant, daar zal het in eeuwigheid niet meer tenietgaan.

Maar tegen de gemeente van Sardis, waarover als het ware een lijkwade ligt uitgespreid, waaruit een doodsgneur voortkomt, zegt Hij: 'zijt wakende en versterkt het overige dat sterven zou'. Want het is een proces van afval. De kerk wijkt langzaam aan af. Het gebeurt niet van het ene op het andere ogenblik. Het is een langzaam proces waarin de geesteloosheid zich steeds krachtiger gaat openbaren. Er zullen nog wel enkelen zijn die van de werken des Heeren weten en die van de genade Gods in hun leven niet ontbloot zijn. Maar als ook zij er weldra niet meer zijn, dan zal dat proces van afval zich steeds krachtiger openbaren, in een totale verloochening van God en in verzaking van Zijn dienst. Daarom zegt de Heere: 'Zijt wakende en versterk het overige dat sterven zou, want Ik heb uw werken niet vol gevonden voor God'.

Wat is het een ontzaglijk oordeel dat de Heere over deze gemeente uitspreekt. Mijn hoorders, wat is het ook een ontzaglijk oordeel dat God dit, in de tijd waarin wij leven, gewis ook over onze gemeenten moet uitspreken. De naam te hebben van te leven en dood te zijn. Tegen zulke gemeenten zegt Hij: 'Gedenk dan hoe gij het ontvangen en gehoord hebt en bewaar het en bekeer u', De Heere wekt de gemeenten nog op als Hij zegt: 'Gedenk hoe gij het ontvangen hebt'. De Heere roept in gedachtenis hoe dat woord tot Sardis is gekomen. Wij weten niet op welke wijze de gemeente van Sardis met het Evangelie is bekend geworden. Dat wordt ons in de Schrift niet beschreven, maar de Heere zegt, bedenk eens hoe u tot de kennis der waarheid gebracht bent. Hoe het Woord eenmaal ingang onder u heeft verkregen. Welke rijke en heerlijke werkingen van de genade Gods er onder u gevonden werden. Hoe u toen met een heilige en hartelijke liefde aan de waarheid was verbonden en hoe het Evangelie krachtig in uw leven heeft gewerkt.

Denkt er eens aan hoorders hoe het Woord ook tot ons is gekomen. Hoe in vorige geslachten het Woord van God zulk een kracht Gods tot zaligheid was. Gedenk eens hoe wij het

ontvangen hebben en hoe de Heere Zijn Goddelijk Evangelie onder ons heeft geplant. Dan hoeven wij niet helemaal terug te gaan naar een ver verleden. Maar denk eens aan de vorige geslachten, waarvan de gedachtenis zeker nog onder ons zal zijn. Hoe zij geleefd hebben bij het Woord en gewandeld hebben in de vreze des Heeren. Hoe zij gesproken hebben over de geestelijke omgang met God. Welke ervaringen zij hadden van de bediening van Gods Geest en van Zijn genade. Ja, zij wisten te spreken van het leven dat de Heere hun uit Zijn volheid had geschonken. Zij spraken van de verborgenheden van het Evangelie, zoals Gods Woord ons daar ook van spreekt en die zij hebben mogen ervaren tot hun behoudenis. Denk er eens aan hoe u het ontvangen hebt. Hoe u het misschien ontvangen hebt van uw vader en uw moeder, van uw voorgangers die u het Woord van God hebben gepredikt, die u met tranen hebben vermaand en u de weg der zaligheid hebben voorgesteld. Gedenk eens welke bemoeienissen God met u heeft gemaakt en aan al de zegeningen welke Hij over u heeft willen uitgieten. Hoe zegt de Heere het nu hier? ‘Gedenk dan hoe gij het ontvangen en gehoord hebt’, dat wil zeggen hoe het tot u kwam en hoe u het hebt mogen horen. Wat kunnen er in de herinnering soms nog veel dingen bewaard zijn gebleven over de bemoeienissen Gods in het verleden.

Wij komen nog wel eens op plaatsen waar men zegt: Vroeger waren hier nog zoveel kinderen Gods. Vroeger waren hier nog veel mensen die een leesbare brief van Christus waren. Toen waren hier de samenkomsten van de vromen, waar de lof des Heeren werd vermeld en waar werd gewaagd van Zijn heilige bemoeienissen. Waar soms van week tot week gesproken werd over wat God gedaan had en hoe de omgang met de Heere was. Hoe de één de ander mocht stichten in de kennis van de waarheid Gods. Ach, mijn hoorders, soms leest u over tijden van geestelijke opwekkingen. Hoe de akker van de gemeente nat werd gemaakt met de regen van Gods Geest. Hoe het leven dat de Heere Zelf had gewerkt bloeide en heerlijke vruchten droeg. Gedenk er eens aan hoe u het ontvangen hebt. Hoe u het verkreeg en hoe het u vernederde voor God. Hoe het u in verwondering bracht toen u de Heere hebt mogen belijden. Hoe u het hebt gehoord en hoe het onder u bewaard is gebleven. Nu, zegt de Heere, vergelijk dat dan eens met het heden. Dan moeten wij dit vandaag eens toepassen op de gemeente en op ons leven, op ons hart en op ons huis, op ambtsdragers en voorgangers. Gedenkt hoe u het ontvangen, gehoord en bewaard hebt.

De Heere zegt: ‘bekeert u’. Daarom kunnen wij God nooit de schuld geven als dat leven der genade er niet is. Het ligt niet aan de Heere, want Wie was het ook weer Die deze brief heeft geschreven? Hij, Die de zeven Geesten Gods heeft en de zeven sterren. Daarmee wil Hij zeggen: het ligt niet aan Mij, want bij Mij is de volheid. Een volheid van bediening door Mijn Geest en aan gaven van Mijn Geest. Deze volheid is zo overvloedig dat al uw gebrek er uit vervuld kan worden.

‘Bekeert u’. Wat houdt dat dan in? Wel, dat wij voor de Heere belijdenis moeten doen van onze verharding en afwijking. Wij moeten met ons onbekeerd zijn bij Hem terecht komen, met belijdenis van onze leegte, armoede en gebrek. Bekeert u tot de Heere, tot Hem bij Wie de volheid is en Die al uw gebrek kan vervullen. Die levend kan maken wat nu zo dood ter neder ligt. Ach, dat geldt voor de gemeente en voor allen die het Woord horen. Maar dat geldt ook voor Zijn lieve kinderen. Wat kan er in het leven van Gods volk een geestelijke verachtering hebben plaatsgevonden. Denk er eens aan hoe u het ontvangen en gehoord hebt, volk des Heeren. Het waren tijden van innige verbondenheid aan de Heere. Het waren zoete tijden toen

u uw hart voor Hem mocht uitgieten. Bij dagen en bij nachten was u bezet met de dingen Gods. U wilde er de nachten wel aan besteden om naar Zijn Woord te horen en uw knieën te buigen en om uw hart voor God uit te gieten. Gedenk er eens aan. Waar zijn die tijden gebleven? Wij kunnen de Heere nu soms dagen zonder getal vergeten en Hem aan Zijn plaats laten. Dagen dat er geen innige geestelijke werkzaamheden meer zijn; dat wij zo genoeg hebben aan wat er ooit is gebeurd. Dat onze bekommelingen zijn overgegaan en wij niet meer gedurig levendig aan de troon van Gods genade werkzaam zijn. Soms zo rijk in ons zelf. Een naam te hebben dat wij leven en soms zo dood, zo leeg en geesteloos. Leeg van alles wat voor de Heere waarde heeft. Zonder werkzaamheden aan de troon der genade over de wereld te gaan. Gedenk toch hoe u het ontvangen hebt en hoe u het gehoord hebt. O, wat moeten sommigen toch ver teruggaan als zij daar aan willen gedenken. De Heere zegt: 'Bekeert u'. Gemeente, dat gaat u in zijn geheel aan, maar het volk des Heeren in het bijzonder. 'Bekeert u', zegt de Heere.

Maar als wij voortgaan en ons niet bekeren, zegt Hij: 'Indien gij dan niet waakt, zo zal Ik over u komen als een dief, en gij zult niet weten, op wat ure Ik over u komen zal'. Wij hebben u reeds gezegd dat de geschiedenis van Sardis vermeldt dat de stad tweemaal bij verrassing ingenomen is omdat de bewoners niet waakzaam waren. Daarom is het niet vreemd dat zij door de vijand zijn verrast. Nu zegt de Heere: indien u in geestelijke zin niet waakzaam bent, dan zal Ik ook onverwacht over u ten oordeel komen. Ook als een dief; onverwacht. Zo ineens zal God ten gerichte komen als u niet waakt.

Spreekt de Heere niet dikwijls over de noodzaak van de waakzaamheid? Zo zegt Hij tegen Sardis: 'Gij weet niet op wat ure Ik over u komen zal'. De Heere wil zeggen: indien u niet waakt zult u niet weten in welke ure Ik met Mijn gerichten zal komen om af te rekenen met u die ontrouw geworden bent aan Mijn Woord. Met u, die de tijd in geesteloosheid hebt doorgebracht en u, die het met een rechtzinnige belijdenis hebt kunnen stellen en niet verlegen bent geweest aan de troon der genade om Mijn lieve Geest.

Zeker, de Heere onderhoudt Zijn werk, ook te Sardis. Hoe geesteloos en dor en in allerlei verachtering ze ook gekomen zijn, toch zijn er in die gemeente nog enige ware begenadigden. Het waren er maar enkelen. Namen staan er niet, maar hun namen waren bij de Heere bekend. Hij kent degenen die Zijne zijn. Hij heeft hen bij name geroepen en Hij weet waar zij zijn. Daar zijn er nog een paar. Hoe groot die gemeente is geweest weten wij niet, hoewel het in de dagen waarin deze brief geschreven werd een grote stad was. De gemeente was echter niet meer zo voornaam als in het verleden. De Heere zegt dat er nog een paar waren die de Heere in oprechtheid vreesden. Van hen zegt de Heere: 'Die hun klederen niet bevlekt hebben en zij zullen met Mij wandelen in witte klederen, overmits zij het waardig zijn'.

Het beeld van het witte kleed wordt in de Schrift dikwijls gebruikt. Er zijn er die hun klederen niet hebben bevlekt. Wat waren dat dan voor mensen? Ach, dat waren mensen die in zichzelf de zwartheid van hun kleed hebben leren kennen. Dat zijn mensen die van zichzelf hebben leren zeggen dat zij voor God niet konden bestaan. Zij zijn door genade in hun leven niet alleen verlegen geworden om de bediening van de Geest, maar zij hebben er ook deel aan gekregen. Zij hebben deel gekregen aan een ander kleed, aan het kleed dat Christus voor Zijn Kerk heeft bereid. Wij duiden dat in het geheel van deze brief maar in het kort aan, maar het is dat kleed waarmee een in zichzelf zwart en verwerpelijk volk wordt bekleed. Door de

genade Gods mogen zij in dat nieuwe leven delen. Hoort u, er waren er in Sardis nog die in de vreze des Heeren wandelden, die met een leven in grote geesteloosheid geen vrede hadden. Er waren nog enkelen in wie het werk des Heeren openbaar was en die een tere omgang met God mochten hebben. Van hen zegt de Heere: 'Zij zullen met Mij wandelen'.

Als Hij dan ten gerichte komt zal de Heere de Zijnen er uithalen. Zij zullen met Hem wandelen in witte klederen als de Heere hen zal doen overwinnen. Ja, Zijn ganse Kerk zal tot die overwinning gebracht worden. In dat oord zal dat lange witte kleed de heiligen omgehangen worden. In dat kleed zullen zij wandelen en zich eeuwig in God verheugen, Die naar hen heeft omgezien. 'Zij zullen met Mij wandelen'. Niet door waardigheid die in hen is, want dat leert de Schrift niet. Dat weet ook Johannes die deze woorden in de Naam des Heeren mag doorgeven. Johannes moet weliswaar optekenen: 'omdat zij het waardig zijn', maar zij hebben die waardigheid slechts door genade in Christus verkregen, in Wie zij alleen voor de Heere kunnen bestaan. De Heere roept de gemeente toe: 'Die overwint, die zal bekleed worden met witte klederen en Ik zal zijn naam geenszins uitdoen uit het Boek des Levens'.

Met welk een ernstig, bemoedigend, onderwijzend, maar ook vertroostend woord richt die grote Koning Zich dan tot die gemeente. Daarvan spreekt onze derde gedachte:

(3) Een bemoedigend getuigenis, waarin Hij van Zijn werken spreekt

'Die overwint'. Al de brieven worden na de vermaning besloten met: 'Die overwint'. Dat is geen overwinning die in eigen kracht behaald kan worden. Het is altijd een overwinning die behaald wordt in de Naam van een Ander en door de kracht van een Ander. 'Die overwint'; dat zijn zij die in de strijd gezet zijn en in die strijd gedurig naar Christus uitgedreven worden. Daardoor ontvangen zij ook de kracht van Hem in hun harten en mogen zij ook de overwinning ervaren.

Wij hebben uit het u voorgelezen Matthéüs 10 gehoord: 'Die volstandig zal blijven tot het einde'. Het zal hier op aarde een strijd blijven tot het einde toe. Het is een strijd waarin de Kerk van alle kanten bestreden wordt en waarin zij ook haar eigen zwakheid en krachteloosheid gedurig moet inleven. Gods volk zal langs een heel nauw pad ten hemel geleid worden. De rechtvaardige, staat er, zal nauwelijks zalig worden, omdat er zoveel op af komt en zoveel vijandschap ervaren wordt. Maar in die strijd wordt dat volk gedurig heen gedreven naar Christus, van Wie wij hebben mogen overdenken dat Hij overwonnen heeft. Hij is triomferend opgestaan uit het graf en heeft daarin de overwinning voor Zijn ganse Kerk behaald. Hij heeft de gerechtigheid bereid waarmee God voor eeuwig tevreden is. 'Die overwint'. Dat zijn de overwinnaars die, als verliezers in zichzelf, telkens bij die grote Overwinnaar terechtkomen en uit Zijn bediening moeten leven, ook al is er onderscheid in de staat en stand van het leven van Gods volk. Gelukkig volk dat gedurig in de strijd mag zijn en in die strijd tot de geestelijke waakzaamheid wordt geroepen. Ach, het is een volk dat het in de wereld niet ver brengt. Het kan in het geheel niet bezien dat zij nu dat volk zijn dat niet alleen de naam heeft dat het leeft, maar dat ook werkelijk leven mag. Maar toch worden zij al strijdend tot de overwinning gebracht. Om straks te mogen leven door Hem en uit Hem, Die de zeven Geesten Gods heeft.

De Heere belooft: 'Die overwint, die zal bekleed worden met witte klederen'. O, dat zal

zodadelijk volle werkelijkheid worden. Dan zal dat zo dikwijls moe gestreden volk bekleed worden met het witte kleed van de eeuwige overwinning. Dat is een wit kleed. Waarom? Omdat het een kleed is dat Christus voor hen wit gewassen heeft. Zij hadden zwarte klederen, zij waren onrein en enkel duisternis. Het is een volk dat voor het aangezicht Gods in witte klederen zal wandelen. Een volk, dat hier in de strijd is en straks van de strijd wordt verlost. 'Van waar zijn zij gekomen', zo vraagt één uit de ouderlingen aan Johannes als hij de grote schare ziet, die in lange witte klederen voor het aangezicht des Heeren wandelt en Zijn lof zingt. 'Van waar zijn zij gekomen?' 'Dezen zijn het, die uit de grote verdrukking komen'. Zij komen uit de strijd met de duivel, met de wereld en met zichzelf. Hier dikwijls niet begrepen en op allerlei wijze tegengestaan, soms benauwd van alle zijden. Soms veracht en miskend, ook in hetgeen hun innigste begeerte en zielsverlangen was. Maar die zullen zodadelijk, met de witte klederen bekleed, voor Gods aangezicht verschijnen. 'Ik zal zijn naam geenszins uitdoen uit het boek des levens'.

Welgelukzalig zij, wier namen daarin geschreven staan! Zij die in het Boek des Levens des Lams geschreven zijn, zullen door de kracht van Gods Geest de Heere worden toegevoegd, omdat zij naar het eeuwig voornemen Gods geliefd zijn. Hij heeft hun een nieuwe naam gegeven. Zij zullen de naam van Sions kinderen dragen. Een naam die uit het boek des Levens niet zal worden uitgewist. De Heere zegt: 'En Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor Zijn engelen'.

Deze belijdenis zal de grond van hun eeuwige zaligheid zijn. Christus zal zeggen: die heb Ik gekocht. Die heb Ik verlost. Die heb Ik bewaard. Die wil Ik ook gekroond zien met de kroon van de overwinning, die weggelegd is voor het volk dat Ik Mij verworven heb. Ik zal hun naam belijden, omdat Ik voor hen de dood ben ingegaan. Ik heb hen opgewekt tot een nieuw leven. Ik zal hen, Mijn gekenden, als de gekenden Gods aan Mijn Vader voorstellen. Mijn hoorders, wat zal dat toch zijn: 'Die overwint'. Het is een volk, gewikkeld in de strijd, in moeite en in aanvechting. Hij zal echter voor Zijn Vader en Zijn engelen belijden dat dat het volk is dat Hij Zich verworven heeft en aan wie Hij Zijn zegeningen wil schenken.

'Dit zegt, Die de zeven Geesten Gods heeft en de zeven sterren'. Hij is het Die alles uit Zijn volheid aan de Zijnen meedeelt en hen met witte klederen bekleedt. Daarom zal Zijn lof voor eeuwig ten hemel rijzen. Wat zullen zij dan zingen, wanneer zij als overwinnaars voor het aangezicht Gods en voor Zijn troon staan? Wel, datgene wat wij samen uit Psalm 65:2 gaan zingen.

TOEPASSING

Gemeente, de naam te hebben dat gij leeft en dan te moeten horen: 'gij zijt dood'. Wat is dat ontzaglijk voor de Kerk als de Heere dat van haar moet zeggen. Dood, want: 'Ik heb uw werken niet vol gevonden voor God'. Wij kunnen mensen wel zalig spreken zodat ze een naam hebben. Daarin kunnen mensen zich dan beroemen, zich verblijden en er in opgaan, maar de Heere zegt: 'niet vol gevonden voor God'. De Geest wordt er in gemist. Datgene dat het wezen van deze werken zou moeten uitmaken is er niet. De Heere zegt dus niet dat het geen volkomen werken zijn. Werken zijn hier immers altijd onvolkomen. Maar de werken van de heiligen komen op uit de waarachtige bediening van Gods Geest en Zijn genade. Die werken zijn de Heere dáárom aangenaam, omdat het Zijn eigen werk is. Maar dat is het nu

juist. Dat waarachtige werk Gods ontbreekt in Sardis.

Er waren in Sardis nog mensen die de Heere vreesden, maar het grootste deel van de gemeente lag in de dood. Wat is dat een ontzaglijk oordeel, gemeente. Aan wie ligt dat nu? Dat ligt niet aan de Heere. Dat zegt de Heere zo nadrukkelijk. Dat wil de Heere ook nu gezegd hebben, dat het nooit aan Hem ligt. 'Dit zegt Hij, Die de zeven Geesten Gods heeft'. Overdenkt het toch en betreft het op uzelf. Moet de Heere ook van u zeggen, dat u de naam hebt dat u leeft? Wel een belijden van de waarheid? Naar het oordeel van mensen onberispelijk in uw uiterlijke wandel? Hebt u de naam dat u leeft? Ziet de wereld, voor wat het uiterlijke betreft, tegen u op, maar moet de Heere zeggen: 'gij zijt dood?' Het ergste is helaas dat de Heere vandaag zo moet spreken van de Kerk. Wat ligt er over het kerkelijke erf een rouwfloers van doodsheid en geesteloosheid. Wat is het waarachtige werk van God in onze dagen schaars geworden. Ach, mijn hoorders, wij kunnen wat het waarachtige werk Gods nabij komt er wel voor houden en er ons mee tevreden stellen, maar het is niet vol voor God. Wat is het schaars in onze tijd. O, gedenk eens hoe u het ontvangen hebt. Ga eens terug in uw leven en overdenk eens welke wonderen God aan u deed en waarvan u gehoord hebt. Hoe er een leven was naar Gods getuigenis, in de vreze Gods. Dat was in woord en wandel waar te nemen. Oók in het leven van de gemeente. Maar wat is het nu droevig gesteld. Hoe kon het zo ver komen? Dat is niet van de ene op de andere dag gegaan. Het is een langzaam proces van verwereldlijking en afval. Het leven der godzaligheid wordt steeds schaarser, het werk der genade waarover wij vroeger hoorden spreken wordt steeds minder en zodadelijk wordt het bespot en gesmaad, wordt het veracht en vertreden. Wat moet de Heere nu zeggen? Hij zegt: 'Gij zijt dood'. Geldt dat ook niet voor ons? Ach, wij zien het proces van afval op gang komen. Een proces dat de volledige ondergang van de kerk in de wereld laat zien. Denk niet als wij hier en daar de symptomen van die ontzaglijke afval zien dat dat ons niet aangaat en dat wij daar buitenstaan. Dan vergist u zich. Het is veel verder onder ons voortgeschreden dan u denkt. Daarom zegt de Heere: 'Bekeert u'.

Dit zegt Hij, Die de zeven Geesten Gods heeft. Misschien zitten er hier die zeggen: ik ben zo leeg, zo dood, mijn hart is zo koud en mijn ziel is zo gevoelloos. O, als ik u zou moeten zeggen hoe ik onder de preek zit! Ik hoor het aan, ik erken het en ik ga weer verder. Is dat uw gesteldheid? Moet u zeggen: Heere, ik ben zo dood en weet zelfs niet eens hoe dood, hoe erg het met me is. O God, overreedt mij er eens van. Ligt het zo? Hoor dan wat de Heere nu tegen u zegt: 'Bekeert u'. Dat is Zijn Woord. Leg dat niet naast u neer. Zeg niet, ach dat kan een mens nu eenmaal niet. Wat kunnen wij ons daarmee gemakkelijk verontschuldigen, zodat wij maar voort kunnen leven in ons dood zijn zonder God en zonder de vreze Gods. Vlucht dan met uw ellendigheid en leegte, uw armoede en gebrek en met alles waarover u te klagen hebt naar de Heere. Leg het voor Hem neer en zeg: 'Heere, hier is een mens zo koud, leeg, arm, gevoelloos en met een stenen hart. Ik verbreek niet onder Uw oordelen en ik verbreek niet onder de bliken van Uw goedertierenheden'. Leg dat alles voor de Heere neer. Zeg dan maar dat er in Zijn Woord staat, dat Hij het stenen hart wil wegnemen en een vleses hart wil geven. O, zeg dat het u vandaag in de prediking is voorgehouden. Er is in Hem zo'n volheid! U kunt nooit te hard of te dood voor de Heere zijn, want Ezechiël zag een vallei vol dorre doodsheiden. Daar moet men van zeggen dat er nooit meer leven in kan komen. 'Zullen deze beenderen levend worden?' vraagt de Heere. Ezechiël zag een vallei vol beenderen. Er staat: 'en ze waren zeer dor'. Dat wil dus zeggen dat het uitgedroogde beenderen waren. Zo dood, dat wanneer de vraag aan ons gesteld zou worden: Zullen deze beenderen leven? ook

wij slechts, net als Ezechiël zouden kunnen zeggen: ‘Heere HEERE, Gij weet het!’ Als de Geest komt, van de vier winden der aarde, dan worden de beenderen levend. Zij waren voor de Heere niet té dood, want Hij is de God Die de dingen die er niet zijn roept alsof zij er waren. Als u hier dan zit als een dode, als een lege en als een arme en moet zeggen: ik weet mijn dood, armoede en ellendigheid nog niet recht. Leg dat alles aan Hem voor, Die de doden levend maakt, blinden het liefelijk licht schenkt en hen, die in ‘t stof liggen neergebogen, weer opricht. Daar kunt u allen mee naar huis, mee naar de Heere. Buigt uw knieën, vlucht bij de voortduur tot de troon der genade en bidt om de werkingen van Gods lieve Geest.

O zeker, de Heere houdt Zich nog een volk over, maar wat is het in het leven van Gods kinderen dikwijls donker en geesteloos. Wat is de praktijk van de geestelijke omgang met de Heere vaak ver geweken. Wij kunnen het zo gemakkelijk doen met wat er is gebeurd. Is dat niet vaak een teken van grote geestelijke dorheid? Bekeert u! O, dat onze harten vandaag eens gaande gemaakt mochten worden om de Heere te smeken om Zijn genade, ja, dat wij daar ernstig om verlegen zouden zijn.

‘Die hun klederen niet bevlekt hebben, zullen met Mij wandelen in witte klederen’. De Heere zal Zijn werk heerlijk voleindigen. Hij zegene deze overdenking tot Zijn eer en tot ons eeuwig behoud.

AMEN

6. De brief aan Filadelfia

Gemeente, wij overdenken met u een gedeelte van de Openbaring van Johannes. Onze tekst kunt u vinden in het derde hoofdstuk en wel de verzen 7 tot en met 13. Het is de brief aan de engel van de gemeente van Filadelfia. Wij lezen u daarvan alleen het laatste gedeelte van het 8ste vers:

Want, gij hebt kleine kracht, en gij hebt Mijn Woord bewaard, en hebt Mijn Naam niet verloochend.

Gemeente, wij overdenken vandaag wat de Heere van de gemeente van Filadelfia zegt, als het gaat over:

- (1) Haar arbeid**
- (2) Haar bewaring**
- (3) Haar overwinning**

(1) Haar arbeid

De Heere spreekt in deze brief over de arbeid van de gemeente van Filadelfia om Zijn Woord te bewaren en Zijn Naam niet te verloochenen.

Hij zegt haar Zijn bewaring toe in de grote verzoeking die over de gehele wereld komen zal.

Tenslotte spreekt Hij over haar overwinning, waardoor zij zal zijn tot een pilaar in de tempel van haar God.

In de brief aan de gemeente van Sardis lezen wij dat het een gemeente was die de naam had dat zij leefde, maar van wie de Heere moest zeggen dat zij dood was. Daarin werd ons het beeld voorgehouden van een kerk, die in allerlei uiterlijke opzichten tekenen van leven vertoonde, maar waaraan het waarachtige leven des Geestes ontbrak. Daarom was zij, naar het oordeel van Hem Die de harten kent en de nieren proeft, dood. Welk een ontzaglijk oordeel sprak de Heere dan ook over die gemeente uit!: ‘Gij hebt de naam dat gij leeft, maar gij zijt dood’.

Van de gemeente van Filadelfia wordt ons echter een lieflijk beeld geschetst. Wat zou dat ons jaloers en begerig moeten maken om daarvan ook iets in het leven van onze gemeente te mogen zien.

Filadelfia lag in dezelfde landstreek als Sardis en was daar niet ver van verwijderd. Maar welk een ontzaglijke tegenstelling met de zo nabij gelegen gemeente van Sardis. Sardis had de naam dat zij leefde, maar zij was dood. Van Filadelfia schetst de Heere ons dit lieflijke beeld. Hij vertroost Filadelfia met rijke beloften van bewaring, in de strijd waarin ook zij betrokken zal worden. De naam Filadelfia betekent ‘broederliefde’. En waarlijk, in Filadelfia kwam niet alleen iets van de liefde ten opzichte van de Heere openbaar, maar ook liefde tot de broeders.

De Heere begint Zijn brief aan deze gemeente met de woorden: ‘Dit zegt de Heilige, de

Waarachtige'. Heiligheid en waarachtigheid zijn volmaakte Goddelijke deugden. De Heere doet Zich in Zijn Woord dikwijls als de Heilige en de Waarachtige kennen. Neem de deugd van Zijn heiligheid, waardoor Hij alles wat onheilig is veroordeelt. Alles wat voor Zijn aangezicht niet zuiver wordt bevonden, wordt door het vuur verteerd. Hij is de Heilige, de HEERE der heirscharen. De profeet Jesaja was zo onder de indruk van Zijn heiligheid, dat hij zei: 'Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden eens volks, dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben den Koning, den Heere der heirscharen gezien'. Hij had iets van de heiligheid Gods gezien. Het had een diepe indruk op hem gemaakt. Toen de Heere hem als de Heilige verscheen, heeft dat een stempel op zijn leven gezet. Als God in Zijn Woord over Zijn heiligheid spreekt en de glans er van openbaart, is het altijd om al wat onheilig is te veroordelen.

Hij is ook de Waarachtige en in Zijn waarachtigheid ook de Onveranderlijke. Hij is de God Die Zijn Woord bewaart en Die vervult wat Hij heeft beloofd. Hij zal nooit laten varen het werk van Zijn heilige handen. Hij is de God op Wie Zijn volk aan kan en bij Wie zij mogen schuilen, om onder de schaduw van Zijn vleugelen verbergung te vinden.

'Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, Die de sleutel Davids heeft'. Als hier van de sleutel Davids gesproken wordt, doet ons dat denken aan wat wij in Jesaja 22 vinden. Daar lezen wij van Sebna en van Eljakim en van het dragen van de sleutel van het huis van David. Die sleutelmacht werd Sebna ontnomen en aan Eljakim toevertrouwd, omdat hij voor Gods aangezicht in Zijn dienst getrouw bevonden werd. De sleutelmacht wijst op de bevoegdheid om te openen en toe te sluiten. Dat wil zeggen, om binnen te laten of buiten te sluiten. Om hen die binnen gelaten zijn in dat huis, ook te behoeden en te bewaren. Maar ook hen, die buiten zijn gesloten, de ingang tot dat huis te verhinderen. Nu kondigt de Heere Zich hier in de brief aan als die meerdere Eljakim. Hij is het die de sleutel van het huis van David draagt. Hij is het, Die Zijn Kerk vergadert. Hij is het Die opent en het volk bijeenbrengt dat door God is verkoren en dat met de prijs van Zijn bloed is gekocht. Degenen, die Hij in de gemeente Gods binnenlaat, zal Hij ook in die gemeente bewaren. Hij is het Die opent en niemand sluit. Geen macht is in staat die geopende deur te sluiten. Geen macht in hemel of op aarde kan verhinderen dat Hij de Zijnen vergadert in het huis van Zijn Vader en hen daar een plaats geeft. 'Hij opent en niemand sluit'.

Hij is het, Die over Zijn Kerk waakt en Zijn gemeente bewaart. Hij is het ook Die zal verhoeden dat de gemeente zal worden verstoord en verwoest. Door het aanwenden van Zijn macht sluit Hij hen buiten die niet tot Zijn gemeente behoren. Geen duivel of wereld zal verwoesting of beroering in Zijn Kerk teweeg kunnen brengen. Zij kunnen de voortgang van het welbehagen Gods niet verhinderen. Gewis, de Kerk is veilig in de handen van de grote Sleuteldrager van het huis Davids. Het is alsof de Heere tot de gemeente van Filadelfia zeggen wil: Ik draag de sleutel van het huis van David. Ik open en dan kan niemand hen, die Ik bijeenbreng, er buiten houden. Maar als Ik sluit, zal niemand kunnen indringen die Ik daar buiten wil houden. Ik zorg voor Mijn Kerk, als Degene Die nu aan de rechterhand Gods is en Die alle macht heeft in hemel en op aarde. Wij zien zo dikwijls op de omstandigheden. Menigmaal zijn wij zo verontrust. Dan vragen wij ons af waar alles nog toe leiden zal. Maar de Heere zegt tot de gemeente van Filadelfia: 'Die de sleutel Davids heeft, Dié opent en niemand sluit, en Hij sluit, en niemand opent'. Het is alsof Hij wil zeggen, zie nu eens op die Verhoogde, Die alle macht heeft in de hemel en op de aarde.

Hij kent de gemeente van Filadelfia. In al de brieven staat: 'Ik weet uw werken'. Het wil zeggen: Ik zie uw leven en neem u waar in alles wat u doet. Er is voor Mij niets verborgen. Hij zegt van de gemeente van Filadelfia: 'Zie, Ik heb een geopende deur voor u gegeven en niemand kan die sluiten'. Dan wil de Heere daarmee zeggen: Ik heb uw weg voorspoedig gemaakt. Ik heb Mijn opzicht over u ten goede. Ik heb Mijn hand over u genadig uitgestrekt. Ik heb u die deur geopend welke niemand kon en kan openen. De deur die tot de zalige en zekere gunst des Heeren leidt. De Heere gebruikte het beeld van de sleutelmacht reeds in Zijn eerste verschijning aan Johannes op het eiland Patmos. Johannes aanschouwde de Heere toen Hij in majesteit aan hem verscheen. Toen Johannes de woorden hoorde: 'vrees niet; Ik ben de Eerste en de Laatste; en Die leef, en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels van de hel en van de dood', toen viel Johannes als dood aan Zijn voeten.

De Heere sprak toen tot Johannes: 'vrees niet, Ik heb de sleutels van de hel en van de dood'. Hel en dood heb Ik voor u overwonnen. Ik heb die toegesloten. Ik heb de sleutel van het huis van David, opdat Ik u tot de zalige gunst van God zal leiden. Deze toegang hebt u door de zonde geheel en al verbeurd, toen u zich buiten God en Zijn gunst zondigde. Maar Ik heb een geopende deur voor u gegeven. Er is een volk dat door de deur, welke de grote Sleuteldrager opende, mag ingaan. Zij mogen daarvan de zalige kracht ervaren. Is dat geen wonder? Ik heb een geopende deur voor u. Zo spreekt Hij tot de gemeente van Filadelfia. Die deur wordt voor u geopend en niemand kan die sluiten. Niemand zal u uit Mijn hand rukken, want Ik geef u het eeuwige leven. Dit spreekt van onze tweede gedachte, namelijk:

(2) Haar bewaring

De gemeente van Filadelfia is een gemeente die Hij onder Zijn hoede heeft. Hij zegt: 'Ik weet uw werken, ...gij hebt kleine kracht en gij hebt Mijn Woord bewaard en hebt Mijn Naam niet verloochend'. Dat kan er op wijzen dat het geen grote, indrukwekkende gemeente was. Het kan ook zijn dat in de gemeente van Filadelfia geen rijken of machtigen waren, zoals die er wel waren in de gemeente van Laodicéa. Daar was men rijk en verrijkt en had men aan geen ding gebrek. Hier was echter kleine kracht. Ach, het is het beeld van hen die door genade hebben geleerd in zichzelf geen kracht te hebben. Gij hebt maar een weinigje kracht staat er eigenlijk. Het zijn geen mensen die zichzelf roemen of op zichzelf vertrouwen. Maar zij hebben Gods Woord bewaard. Het onuitsprekelijk grote voorrecht dat God van deze gemeente beschrijft is: 'Gij hebt Mijn Woord bewaard'. Zij zijn gebleven bij de waarheid die in het Goddelijk Evangelie is geopenbaard. Zij zijn door genade gebleven bij de leer die door de apostelen is gepredikt en door hun dienst ook in de gemeente van Filadelfia is gebracht. 'Gij hebt Mijn Woord bewaard'.

O gemeente, dat is het grootste voorrecht van de Kerk als de Heere in haar strijd zegt: u bent bij Mijn dierbaar Woord gebleven. Al hebt u dan kleine kracht, al maakt u geen groot vertoon en al roemt u niet in wat u hebt volbracht, al bent u nietig en gering in u zelf, niettemin bent u in alle eenvoud wel levend. U hebt Mijn Woord bewaard. Wat een voorrecht als God daartoe Zijn Kerk verwaardigt. Van de leer van Christus niet afgeweken, noch ter rechter-, noch ter linkerzijde. In het spoor van de waarheid Gods gegaan, zoals de heiligen van alle eeuwen dat hebben gedaan. U hebt zich verlustigd in de Goddelijke prediking, die door de dienst des Heeren mag plaatsvinden. Het is de prediking waarvan Hij Zijn knechten tot getuigen heeft

gesteld. ‘Gij hebt Mijn Woord bewaard’.

Een Kerk, die zichzelf bewaren kan, die zich in deze wereld met allerlei zaken inlaat, maar die het Woord van de levende God verzaakt, kan het oordeel des Heeren verwachten. Filadelfia, gij hebt Mijn Woord bewaard. Dat is het wezenlijke dat de Heere prijst in deze gemeente. Zeker, dat was Zijn werk, door de kracht van Zijn genade. Het was een eenvoudig volk, dat in ootmoed en nederigheid leefde. Het hoopte op het Woord van de levende God. Hij mocht zeggen: ‘En gij hebt Mijn Naam niet verloochend’.

Daarom zegt de Heere: ‘omdat gij het woord Mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zo zal Ik ook u bewaren uit de ure der verzoeking’. Dat is tot troost en bemoediging, want er is strijd, vervolging en verdrukking gekomen, zoals uit deze brief blijkt.

‘En gij hebt Mijn Naam niet verloochend’. Wat zijn wij daartoe geneigd. Soms voor slechts een schotel linzenmoes van deze wereld. Maar in de gemeente van Filadelfia bleef men door genade standvastig. En dat ondanks de spot, hoon of verguizing, ook van hen die meenden van God en Zijn dienst wetenschap te hebben. U hebt Mijn Naam niet verloochend. Die Naam, welke zij door genade hadden leren kennen. Waarop alleen hun hoop was gegrond. Wat een voorrecht als Gods Kerk er toe wordt verwaardigd Die Naam niet te verloochenen in tijden van afval en geweldige verzoeking, maar dat ook niet te doen wanneer bange verdrukkingen komen. Niet verloochenen bij verleiding onder allerlei vorm en naam, waardoor de gemeenten dreigen afgetrokken te worden van het Woord, zoals dat beschreven wordt van de andere gemeenten in Klein-Azië. Maar evenmin in tijden van gevaar en van vervolging, bij bange en boze tegenstand van de wereld en bij aanvallen van de vorst der duisternis.

‘Gij hebt Mijn Woord bewaard en hebt Mijn Naam niet verloochend’, zo lezen wij. Dat zal de Heere zegenen. Luister maar wat Hij deze gemeente belooft: ‘Zie Ik geef u enigen uit de synagoge des satans, dergenen die zeggen dat zij Joden zijn en zijn het niet, maar liegen’. Wat wil de Heere daarmee zeggen? In de stad Filadelfia was een synagoge. De synagoge is over het algemeen de aanduiding voor de plaats waar de Joden samenkomen. Juist van degenen die daar samenkomen, zegt de Heere, zal Ik u enigen geven. God zal de gemeente van Filadelfia deze genade schenken, omdat zij Zijn Woord bewaard hebben. De zegen bestaat daarin, dat Hij de gemeente zal bouwen en uitbreiden. Er zullen er tot de gemeente worden toegevoegd, zelfs uit de synagoge welke de Heere een synagoge des satans noemt; van hen die zeggen dat ze Joden zijn en zich uiterlijk op hun Jodendom laten voorstaan. God zegt echter: ‘maar zij zijn het niet’. Want Joden, de kinderen van Juda, moeten Godlovers zijn. Het Jodendom dat zich met de naam Jood tooit, maar wezenlijk vreemd is van de genade van het eeuwige leven, behoort niet tot die kinderen van Juda die God groot maken. Zij zeggen dat zij Joden zijn, maar zij zijn het niet. Zij liegen en zij belasteren de waarheid. Zij laten zich voorstaan op hun eigengerechtigheid en steunen op de werken van hun handen. Zij weten niet dat zij verloren liggen en hebben nooit de dood op hun eigen werken geschreven. Zij weten niet van het wonder van Gods genade, zoals Hij dat van eeuwigheid uitdacht en in Christus Jezus heerlijk ten uitvoer bracht. O, dat zijn Joden die zich slechts met die naam tooien, maar die van het wezenlijke heil aan Juda toegezegd, vreemdeling zijn gebleven. Zij zijn het niet. ‘Die is niet een Jood, die het in het openbaar is; noch die is de besnijdenis, die het in het openbaar in het vlees is’, zegt Paulus in zijn brief aan de Romeinen, ‘maar die is een Jood, die het in het

verborgen is, en de besnijdenis des harten, in den geest, niet in de letter, is de besnijdenis; wiens lof niet is uit de mensen, maar uit God'. O, die synagoge des satans lasterde tegen de waarheid. Zij leefde er toch zo dicht bij, want het Woord der waarheid was ook aan haar toevertrouwd. Ze hebben echter de gemeente van Filadelfia tegengestaan. Zij hebben getracht hen af te trekken van die Ene Naam, in welke de zaligheid gevonden wordt.

Nu zegt de Heere, Ik zal u enigen uit hen geven. Het heerlijke Woord Mijner genade zal daar heerschappij hebben. Er staat eigenlijk dat God zal bewerken dat zij zullen komen en zullen aanbidden en bekennen dat Ik u liefheb. Er zal een Goddelijke zegen over de gemeente van Filadelfia uitgegoten worden, zodat zij zullen komen. Ik zal ze bewerken. Dat zal de Heere Zelf doen, als een vrucht van de prediking en het getuigenis dat van die gemeente uitgaat. Ik zal dat maken. Want een mens aan Gods voeten en tot erkenning van de waarheid brengen, is een eenzijdig werk des Heeren. Ik zal maken dat ze komen met smeking en met geweent. Het is Gods werk om een zondaar te overwinnen en hem van zijn eigengerechtigheid af te brengen. Het is ook Zijn werk een zondaar aan zijn grote schuld te ontdekken en hem bekend te maken aan zijn totaal verloren staat voor de Heilige God. Wij kunnen het wel tegen elkaar zeggen, maar het overbuigen van het hart, het vallen voor het Woord van de levende God, is het werk van Gods lieve Geest. 'Ik zal maken'. Wat een wonder als dat gebeurt.

Er zullen nog mensen tot die gemeente worden toegebracht. Zij zullen komen uit de vijanden en tegenstanders, uit de lasteraars en verachters. En toch: 'Zij zullen aanbidden voor uw voeten'. Dat wil niet zeggen, dat zij de mensen in Filadelfia zullen aanbidden, want er staat: 'zij zullen bekennen dat Ik u liefheb'. Zij zullen met de keus van Mozes instemmen. Ze willen liever met dat volk gerekend worden, dan al de schatten van Egypte te hebben. Al is het een veracht volk en al heeft het maar kleine kracht, maar bij dat volk begeren zij te behoren en bij het Woord van Zijn genade wensen zij te leven. Zij zullen met Ruth zeggen: uw volk is mijn volk en uw God mijn God. Zij zullen bekennen dat Ik u liefheb. Ja, zij zullen zien dat u door de Heere gezegend bent. Als God Zijn werk in het hart van mensen begint, gaan zij het volk van God hoogachten. Dan gaan zij Gods kinderen liefkrijgen. Zij zullen van hen, die zij voorheen gelasterd, veracht en bespot hebben, zeggen: dat is dat gelukkige volk van God, waar men met een jaloers hart naar kijkt. Zij zullen zien dat de Heere hen rijkelijk zegent.

Kom mijn hoorders, hebt u het geluk van het volk van God wel eens gezien? Moest u toen niet bekennen dat de Heere het liefheeft? Hier staat: 'Zij zullen aanbidden voor uw voeten'. Er staat aanbidden. Niet die mensen aanbidden, maar God die het wonder in hen verheerlijkt heeft. Ze werden begerig gemaakt om deel te krijgen aan datzelfde goed. Ze werden verwaardigd de keuze te doen om liever met dat volk gerekend te worden dan in de wereld voorspoedig te zijn. Om van harte te breken met alles wat met het leven van Gods volk strijdt en om in het spoor der waarheid met de vromen te gaan en te zeggen:

*Ik ben een vriend, ik ben een metgezel
Van allen, die Uw Naam ootmoedig vrezen,
En leven naar Uw Goddelijk bevel.
O, HEER', hoe wordt Uw goedheid ooit volprezen!*

Zij zullen bekennen, dat Ik u liefheb. Dat waren nu de mensen die soms niet anders deden dan lasteren, tegenstaan, spotten en het volk van God verachten. Maar zie, hoe zij het nu

navolgen, het liefkrijgen en hoogachten. Niet omdat in het volk van God iets zou zijn, maar omdat zij zien dat God het liefheeft. Zo staat het hier. Omdat zij zien dat zij de beminden des Heeren zijn en God hen in genade aanziet. Hebt u dat wel eens mogen doen, gemeente? Bekennen, dat de Heere Zijn volk liefheeft en dat u dáárom dat volk hebt liefgekregen? Bent u hun vriend en metgezel geworden en hebt u toen de wereld gaarne vaarwel gezegd? Toen kon u hen immers niet langer meer bespotten en tegenwerken? Toen zag u wel dat dit nu het volk was dat God Zijn volk noemde en dat naar Zijn Naam werd genoemd. De Heere zegt tot de gemeente van Filadelfia, met zulke mensen zal Ik u nu zegenen. Wat zal dat een blijdschap voor die gemeente geweest zijn, toen zij hen zagen komen die daartoe waarachtig door God waren bewerkt. In verslagenheid zijn zij aan hun voeten terechtgekomen en zó tot de gemeente gebracht. Want dat staat hier: 'Zie, Ik geef u enigen'. De Heere brengt hen zelf tot de gemeente. Hij heeft ze Zelf bewerkt en dat nieuwe leven geschonken. Dan zegt Hij tegen de gemeente van Filadelfia: u zult in deze wereld nog veel meemaken, maar u zult door Mij bewaard worden, omdat u het woord Mijner lijdzaamheid bewaard hebt. Daarom zal Ik ook u bewaren.

'Het woord Mijner lijdzaamheid'. Wat betekent dat? Dat kan verschillende dingen betekenen. Het betekent dat de gemeente van Filadelfia lijdzaamheid heeft mogen betrachten in het verwachten van de Heere. Dat is onderwerping in tijden van beproeving, van verdrukking en van vervolging. Onderwerping. Wat is het een rijke genade als wij in een weg van kruis of tegenspoed en raadsels, met onderwerping en waarachtige zelfverloochening, de Heere mogen volgen. 'Het woord Mijner lijdzaamheid'. Dat kunnen wij in de eerste plaats betrekken op Christus, Die in lijdzaamheid Zijn weg is gegaan en Die hier van Zichzelf spreekt als Hij zegt: 'het Woord Mijner lijdzaamheid'. In het Woord wordt ons de lijdzaamheid van Christus immers gepredikt. Wij lezen daarin: 'dat Hij, Die in de gestaltenis Gods zijnde, het geen roof behoefde te achten Gode gelijk te zijn; maar Zichzelf heeft vernietigd en de gestaltenis van een dienstknecht heeft aangenomen'. O, Hij is dat grote voorbeeld van lijdzaamheid. Hij zegt: 'Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart'. Jesaja sprak reeds van de lijdzaamheid van Christus, die zich daarin openbaarde, 'dat Hij niet weder schold, toen Hij gescholden werd, niet dreigde toen Hij leed. Hij bood Zijn wang aan degenen die Hem het haar uitplukten'. In die lijdzaamheid en onderwerping van Christus vindt de Kerk het leven. Hij is één en al lijdzaamheid in Zijn vernedering, waardoor Hij Zich, ter wille van het behoud van Zijn volk, tot in de allerdiepste versmaadheid vernederd heeft. Door de lijdzaamheid heeft Christus het kruis gewillig verdragen en de schande veracht. Is dat Woord, waarin de lijdzaamheid van Christus wordt gepredikt, onze ziel al dierbaar geworden? Want juist uit die lijdzaamheid van Christus, kan Gods volk lijdzaamheid leren. 'Leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben'. Wij zijn zo lijdzaam niet, maar wij zijn opstandig, vijandig en onwillig. Wij kunnen wel eens ogenblikken hebben, dat wij ons onderwerpen aan de wil des Heeren, maar wat kan er van buitenaf en van binnenuit niet tegen opkomen. Wij zijn van nature vol opstand en vijandschap. Wat komt dat dikwijls in het menselijke leven openbaar. Maar nu mag de Heere tegen Filadelfia zeggen: 'omdat gij het Woord Mijner lijdzaamheid bewaard hebt'.

De Kerk in Filadelfia had iets van dat heerlijke beeld van het volgen van Hem, Die hen voorging. Wat is dat een gezegende gemeente. Daarin ziet men dat zij in het spoor van de Koning ging, achter Hem aan kwam. Dat het gevoelen dat in Christus Jezus was, ook in de gemeente was. Dat zij het beeld van de Koning mocht dragen en Hem in waarachtige

verloochening en onderwerping mocht volgen. De Heere zegt tegen de gemeente van Filadelfia: 'Ik zal ook u bewaren uit de ure der verzoeking, die over de gehele wereld komen zal, om te verzoeken die op de aarde wonen'. Dat zullen zij in Filadelfia ook mee gaan maken. Een geweldige verzoeking.

Mijn hoorders, ook wij leven in zo'n Lijd. Geweldige verzoeken die over de gehele wereld gaan, om te verzoeken die op de aarde wonen. Het is een tijd van geweldige afval, van opstand tegen God, van spot met het heilige. Van het 'laat ons Zijn banden verscheuren en Zijn touwen van ons werpen'. Wat een geweldige verzoeking! In de verzoeking die over de wereld gaat wordt ook de Kerk betrokken. Ze zal verzocht worden om afgevoerd te worden van het Woord van de Goddelijke waarheid. Het is een spoor van leugen en bedrog, waarin de Kerk betrokken zal worden, gedurende de geweldige verzoeking, die over heel de wereld komen zal. Daarvan zien wij vandaag de dag al de tekenen.

Maar nu is ons in de gemeente van Filadelfia een volk getekend dat achter de Heere aan mag komen. Dat het Woord Zijner lijdzaamheid bewaart. Dat volk zal in de verdrukking volhardend mogen wachten. Hoe bang het dan ook wordt, zegt de Heere, Ik zal u bewaren. U kunt uzelf niet bewaren. Denk toch niet dat u tegen de verzoeking met iets van uzelf bestand bent en dat u kunt zeggen: ik zal hierin niet omkomen. O mens, bedrieg uzelf niet. Overschat uzelf niet en onderschat de verzoeking niet. Als God u niet bewaart, mij niet bewaart, ons niet bewaart, dan worden wij in de strik van de verzoeking gevangen en van God en Zijn Woord afgetrokken, want wij hebben een dwaalziek hart. Maar het volk dat ons in de gemeente van Filadelfia is voorgesteld, dat het Woord Zijner lijdzaamheid bewaart, komt door genade achter de Heere aan. Want de Heere zegt: Ik zal u bewaren en u niet overgeven, maar Mijn hand naar u uitstrekken. Ik zal u bewaren in die geweldige verzoeking. Wie God bewaart, is wel bewaard. Ik zal u een vurige muur zijn en uw hoofd als met een schild bedekken. Daar heeft de vijand boog en schild en vurige pijlen op verspild. Gemeente, wat is dat een voorrecht, wanneer God ons bewaart in de verzoeking die over de aarde gaat. Bewaart daarom het woord Zijner lijdzaamheid, opdat ook u tijdens de verzoeking in die bewaring mag delen. Van deze verzoeking zijn reeds allerwegen de sporen te zien. Men ziet het in het zoeken van een valse leer. Een betrouwen op wat er op lijkt, maar het niet is. In een dode verstarring en verharding, zoals wij dat ook kunnen zien in de brieven aan de andere gemeenten in Klein-Azië. Christus zegt: 'Ik zal u ook bewaren uit de ure der verzoeking'. Dat is het uur waarin de strijd tussen de duivel en Christus op aarde openbaar komt.

De brief vervolgt met: 'Zie, Ik kom haastelijk'. Ook in de strijd waarin u betrokken wordt zal Ik u niet alleen laten. Ik kom. Dat is de troost waarmee Hij Zijn lieve volk in de strijd vertroost. Het is een strijdende Kerk, een strijdend en een beproefd volk, verzocht en benauwd. Maar hoor: 'Zie, Ik kom haastelijk'. Ik zal u in de strijd niet alleen laten. Ik kom tot u. 'Houd dat gij hebt, opdat niemand uw kroon neme'. Blijf, zegt de Heere tot de gemeente van Filadelfia, bij het Woord Mijner lijdzaamheid. Want dat hebt u. U hebt het Woord dat u is toebetrouwd en de waarheid die daarin is geopenbaard. 'Houd dat gij hebt'. Dat wil niet zeggen in eigen kracht, want in het begin van de brief staat: 'Gij hebt kleine kracht'. Des te meer wij weten dat wij kleine kracht hebben, zoveel te minder zullen wij op onszelf steunen, maar in onze beproevingen tot deze Goddelijke toezegging vluchten. Dan wordt het onze bede: Heere bewaar ons, laat Uw aangezicht over ons lichten, opdat wij bewaard mogen blijven bij het Woord Uwer waarheid, opdat niemand onze kroon neme.

Wat is die kroon, waar de Heere hier over spreekt? Dat is de lauwerkrans of kroon die aan het eind van de strijd de strijders toekomt. Zoals Paulus er van sprak: 'Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden, voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid'. Dat spreekt van onze derde gedachte:

(3) Haar overwinning

Hij zegt: zie, die kroon is er aan het einde van het strijdperk. Het blijft hier een strijd, ook om bij het Woord te blijven, om van de waarheid Gods niet te vervreemden. Houd wat gij hebt in de verzoeking die aanstaande is, opdat niemand uw kroon neme. De Heere doet een heerlijke toezegging aan hen die in de verzoeking staande blijven, als Hij zegt: 'Die overwint'. Wij zien dezelfde uitdrukking in al de brieven, die geschreven zijn aan de zeven gemeenten. Die overwint roemt niet in eigen kracht. In zichzelf zijn deze overwinnaars krachteloos, maar zij worden bekrachtigd door Hem, Die de grote Overwinnaar is.

Aan deze overwinnaars zegt God toe: 'Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in de tempel Mijns Gods en hij zal niet meer daaruit gaan'. De pilaren waren de dragende elementen in de tempel. Nu heeft deze belofte betrekking op de geweldige verzoeking waarop de Heere de gemeente wijst. Die in die verzoeking overwint, zal als een pilaar staande blijven op de Goddelijke waarheid en onbewogen zijn. Te midden van allerlei verzoeking en afval, zullen zij die overwinnen, in het licht van deze toezegging, op het Woord van de levende God blijven hopen. God zegt, dat zij als zo'n pilaar in Zijn tempel zullen zijn. Dit getuigt van vastheid en bestendigheid. Het is een eeuwigdurende zegen. Daar, in de tempel Gods, zal een eeuwig, ongestoord delen in de gunst des Heeren, het deel zijn van het volk dat overwint, dat hier in de strijd en in allerlei gevaren heeft verkeer. Dan zullen zij eeuwig door de Heere bewaard worden.

De Heere zegt dan: 'Ik zal op hem schrijven de Naam Mijns Gods'. Wat wil dat zeggen? Wel, dat eeuwig op hem die overwint, geschreven zal staan dat hij het eigendom des Heeren is. Zo schrijft Christus het in deze brief. Zo stelt Hij het de gemeente voor ogen. Zij zullen in de tempel Gods voor eeuwig de Heere toebehoren. Altijd zal Zijn Naam op hen geschreven staan. Dat zal de toekomst van Gods Kerk zijn. Hier gestreden, daar gekroond en altijd in de gemeenschap van God mogen verkeren. Hij is de oorzaak van hun behoud en verlossing.

Verder staat er: 'de naam van de stad Mijns Gods, namelijk van het nieuwe Jeruzalem'. Daar, in het nieuwe Jeruzalem, zullen zij voor altijd bij de Heere zijn en Hem toebehoren. Het nieuwe Jeruzalem is de stad, die ons in de Openbaring van Johannes wordt beschreven in zijn weergaloze luister en heerlijkheid. Voor eeuwig zullen zij in het nieuwe Jeruzalem zijn, dat uit de hemel van God afdaalt.

De tekst vervolgt met: 'En ook Mijn nieuwe Naam'. Christus zal ook Zijn nieuwe Naam op hen schrijven. Dat is de Naam die Hij als de Verheerlijkte van Zijn Vader ontvangen heeft, nadat Hij dood geweest is en weer levend is geworden. Zo is Hij aan Johannes verschenen, als de verheerlijkte Christus en zo spreekt Hij ook in de brieven tot de gemeenten. Hij is het Die leeft tot in alle eeuwigheid. Hij zal Zijn Naam schrijven op hen, die zijn gekocht met het bloed van het Lam en bewaard worden door de kracht van Zijn Geest. Zij zullen God eeuwig toebehoren en het nieuwe Jeruzalem bewonen. Het nieuwe Jeruzalem is de stad die uit de

hemel is neergedaald en door de Heere is bereid. De Naam van het Lam, de Leeuw uit de stam van Juda, zal op hen geschreven zijn. Dat volk zal huppelen van zielevreugd. De dichter zingt er van en wij zullen het samen eerst ook gaan zingen en wel uit Psalm 68 en daarvan het 2de vers.

TOEPASSING

‘Gij hebt Mijn woord bewaard’, zegt de Heere van Filadelfia.

Wij letten nog een ogenblik op het Woord waarin Christus’ lijdzaamheid is gepredikt. Want dat is het Woord dat zij in Filadelfia lief hebben gekregen. Dat is hun leven en roem geworden. In dat Woord is hun de enige Naam ontdekt, welke onder de hemel gegeven is tot zaligheid. Die Naam heeft Hij in hun leven geschreven. Die Naam hebben zij niet verloochend, omdat er buiten deze Naam geen leven is, maar alleen een eeuwig zielsverderf. De Heere zegt: ‘Gij hebt het Woord Mijner lijdzaamheid bewaard’. Dat is het woord des vredes. De Kerk in Filadelfia heeft het Woord Zijner lijdzaamheid leren verstaan.

In de verschillende brieven wordt ons het leven van en in de gemeenten van Klein-Azië getekend. Tot ons komt nu de vraag, gemeente, of wij het evenbeeld zijn van de gemeente van Filadelfia. Als dat zo is, dan zal dat in ons leven zichtbaar moeten zijn en wel daarin, dat wij Zijn lijdzaamheid in ons leven leerden verstaan. Hebben wij dat Woord, waarin die lijdzaamheid wordt gepredikt, door Gods Geest ervaren als een kracht Gods tot zaligheid? Dat is het Woord waarin ons de dood in onszelf en het leven in een Ander wordt voorgehouden. Het Woord, dat het vonnis des doods over ons leven velst, ons ontkleedt en afbreekt en dat niets van de mens overlaat. Het veroordeelt ons als een vuile, verwerpelijke en goddeloze zondaar. Maar dat Woord predikt ons ook genade in de gerechtigheid van het Lam, dat geslacht is van voor de grondlegging der wereld. ‘Gij hebt het Woord Mijner lijdzaamheid bewaard’.

Mijn hoorders, hebben wij daar door genade kennis aan gekregen? Heeft dat Woord u wel eens voor het Goddelijk gericht gedaagd, zodat er niets meer van u over bleef? Heeft het u ontdekt aan uw leegte, armoede, onreinheid en uw verwerpelijkheid voor de Heere? Hebt u dat leren onderschrijven en omhelzen? Bent u er met uw hart voor ingewonnen? Hebt u amen moeten zeggen op het vonnis dat het Woord ook over u uitsprak? Maar dan ook het wonder dat de Heere het daar nu nooit bij laat, want daarin wordt nu juist Gods liefde verheerlijkt, dat Hij neerziet op de gebrokenen en verslagenen van hart. Kent u daar iets van, geliefde hoorders? Heeft het Woord Gods uw ziel begerig gemaakt om de zaligheid buiten uzelf te gaan zoeken in Christus? Hebt u daarom dat Woord liefgekregen, omdat daarin de weg der zaligheid voor u is ontdekt geworden? Als dat zo is, dan is Gods Woord uw levenskracht. David zei er van: ‘Uw Woord is zeer gelouterd en uw knecht heeft het lief’. Dat Woord was zijn steun en toevlucht. De prediking is u dan ook lief, omdat Christus daarin wordt uitgestald.

Dat gold ook voor de gemeente van Filadelfia. De Heere zegt van haar: ‘Gij hebt Mijn Woord bewaard’. ‘Houd dat gij hebt’, want er komt strijd. Die strijd is er, die blijft er en die kan de

Kerk niet ontlopen. Maar, 'gij hebt Mijn Woord bewaard' en daarom, zegt de Heere, 'zo zal Ik ook u bewaren'. Welk een voorrecht als het in ons leven en in het leven van de gemeente gezien mag worden, dat er een volk is zoals er in Filadelfia was. Dat er door Gods genade kracht van zou uitgaan. Want dat ging er in Filadelfia van uit. Daarom kwamen er enigen uit de synagoge des satans. De vijanden, de tegenstanders, de lasteraars, zij zullen komen. Dan gaat er wat van dat leven uit. 'Zij zullen komen en aanbidden voor uw voeten en bekennen dat Ik u liefheb', omdat zij gezien hebben dat het een volk is dat door de Heere gezegend is.

God geve het ook in onze gemeente. Wees er om verlegen dat het Woord van God in uw leven deze kracht en heerschappij heeft. Als u dat Woord hebt liefgekrege, dat u het dan ook zou bewaren. 'Houd dat gij hebt'. Dat is een opwekking. Laat u niet van de waarheid aftrekken, zegt God tot deze gemeente, omdat er toen een macht van dwaling over de aarde ging en Gods Kerk beroerde. Blijf bij dat Woord, waarmee u het leven door kunt, maar eenmaal ook uit kunt. Weet, dat het leven naar dat Woord in de strijd komt en bestreden zal worden, maar Ik kom haastelijk. De strijd zal maar een ogenblik zijn. Een ure van verzoeking, zegt de Heere. En Hij voegt er aan toe: 'Ik zal u ook bewaren uit de ure van verzoeking'. Er staat niet van de ure der verzoeking. Het zal niet zo zijn dat u er niet mee te maken hebt. U komt er in, maar Ik haal er u uit en Ik bewaar u in die ure, omdat Ik de Heilige en Waarachtige ben. Want zó heeft Hij Zich aangekondigd. Hij is het Die de sleutels van het huis van David heeft, Die opent en niemand sluit. Zij kunnen niet aan Zijn Kerk komen. Zij kunnen Zijn gemeente niet aantasten, de poorten der hel zullen Zijn gemeente niet overweldigen. Zij zullen Zijn volk niet uit Zijn hand kunnen rukken. Ik open en niemand sluit en Ik sluit en niemand opent. Uw vijanden sluit ik voor eeuwig uit en niemand zal dan openen. U zal Ik kronen en zegenen met deze zegen dat 'u een pilaar zult zijn in het huis Mijns Gods en Ik zal op u schrijven de Naam Mijns Gods en de naam der stad Mijns Gods, namelijk van het nieuwe Jeruzalem dat uit de hemel van Mijn God afdaalt en ook Mijn nieuwe Naam'. Dan zullen zij de eer en heerlijkheid vermelden van Hem uit Wie, door Wie en tot Wie alle dingen zijn.

AMEN

7. De brief aan Laodicéa

Gemeente, wij overdenken met u het Schriftgedeelte dat u kunt vinden in het boek van de Openbaring van Johannes, daarvan het 3de hoofdstuk, het 14de tot en met het 22ste vers. Wij lezen u daarvan de verzen 17 en 18.

Want gij zegt, ik ben rijk, en verrijkt geworden, en heb geens dings gebrek; en gij weet niet, dat gij zijt ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind en naakt.

Ik raad u, dat gij van Mij koopt, goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt.

Gemeente, als wij worden bepaald bij de brief aan de gemeente van Laodicéa, staan wij stil bij:

(1) Het oordeel dat de Heere over haar uitspreekt

(2) De raad die de Heere haar geeft

(3) Het genadeloon dat de Heere de Zijnen in het vooruitzicht stelt

(1) Het oordeel dat de Heere over haar uitspreekt

Laodicéa was een plaats in de landstreek Frygië. Daar was, zoals uit de brief die wij in dit gedeelte van de Schrift aantreffen, ook een gemeente des Heeren. Van deze gemeente weten wij niet hoe zij is ontstaan. Wij lezen niets van de prediking van Paulus in deze plaats. Laodicéa lag niet ver van Kolosse. Wij weten wel dat er in Kolosse een gemeente was ontstaan door één van de medewerkers van Paulus: Epafra. Dat lezen wij in de brief aan de Kolossenzen. Sommigen menen dat de gemeente van Kolosse nauw met die van Laodicéa verbonden was en dat het werk van Epafra van bijzondere betekenis is geweest voor het ontstaan van die gemeente. Dat is niet onmogelijk, omdat ook in de brief aan de Kolossenzen nadrukkelijk staat, dat zij die brief ook in Laodicéa moesten laten lezen. Uit Gods Woord blijkt dus dat er een nauwe band tussen deze gemeenten bestond. Daarom moest de brief die aan de ene gemeente was gericht ook in de andere gemeente worden gelezen.

Laodicéa was een bekende handelsstad, waar allerlei belangrijke wegen elkaar kruisten. Er werd handel bedreven in goederen uit verschillende delen van de toenmaals bekende wereld. Het was een stad die bekend was vanwege de geweldige rijkdommen die men daar aantrof. Velen die in deze stad woonden, deelden ook in de rijkdom van deze stad. Het treft onze aandacht, dat ook in deze brief over allerlei rijkdom in Laodicéa wordt gesproken. Ja, dat de Heere Zelf, in de raad die Hij aan deze gemeente geeft en die wij met u overdenken, ook spreekt van goud en kostelijke kleding. Hij raadt de gemeente die te kopen. Deze raadgeving houdt ongetwijfeld verband met het feit, dat men aan het bezit van goud veel waarde hechtte. Ook zocht men de rijkdom, waarin men deelde, tot uitdrukking te brengen in het bezitten van allerlei kostelijke klederen.

Welnu, de Heere schrijft aan deze gemeente. De brief begint zo: ‘En schrijf aan de engel der gemeente die te Laodicéa is: Dit zegt de Amen, de getrouwe en waarachtige Getuige, het Begin van de schepping Gods’.

Zoals ook in al de andere brieven, worden wij in dit opschrift bepaald bij hetgeen de Heere te zeggen heeft. Het is alsof de Heere wil zeggen: ik ben de Waarachtige. Bedenk, dat de woorden die Ik spreek, ook waarachtige en ontwijfelbare woorden zijn. Dat Amen wil zeggen, het is waar en het is ontwijfelbaar. Dat heeft zowel betrekking op het oordeel waarvan de Heere spreekt, als op de raad die Hij de gemeente geeft en op de belofte die Hij hun doet. Ik ben de Amen, de getrouwe en waarachtige Getuige. Het is alsof de Heere zegt: Mijn woorden zijn waarachtige woorden. Dit in tegenstelling tot hetgeen in de gemeente van Laodicéa wordt aangetroffen, waar men wel woorden spreekt, maar waar geen getuigenis van uitgaat. Waar men misschien wel godzaligheid voorwendt, maar waaraan de kracht ontbreekt. Waar men wel van de waarheid weet, maar waarvan toch de kracht niet gekend, noch ervaren wordt. Daarom zegt de Heere: Ik ben de Amen, de getrouwe en waarachtige Getuige. Mijn woorden zijn waarachtig en ontwijfelbaar.

Met de woorden: ‘het Begin van de schepping Gods’, duidt de Heere Zijn almacht aan. Hij is het Die alle dingen heeft voortgebracht naar Zijn Goddelijke wil. Hij is immers Degene Die sprak en het was er, Die gebod en het stond er. Het Begin van de schepping.

Ja, Hij is de oorsprong van alle dingen. Hij is Die God, Die de woorden Die Hij spreekt, ook zal bevestigen en waar zal maken, omdat Hij getrouw en waarachtig is, maar ook omdat Hij almachtig en algenoegzaam is.

En zie, dan zegt Hij van deze gemeente, zoals Hij dat ook van de andere gemeenten heeft gezegd: ‘Ik weet uw werken’. Hij zei dat van Pérgamus en van Éfeze, alsmede van Sardis en Filadelfia. Wij weten hoe de Heere over die onderscheiden gemeenten sprak. Het moet ons in de brief die wij nu overdenken opvallen dat Laodicéa grote overeenkomst vertoonde met de gemeente van Sardis. Want van Sardis staat er: ‘dat gij de naam hebt dat gij leeft, en gij zijt dood’. Die gemeente had een naam. Ongetwijfeld kwam dat door de wijze waarop zij zich openbaarde en de wijze waarop zij de waarheid heeft uitgedragen en het Evangelie heeft beleden. Misschien wel werken gedaan waar anderen tegen hebben opgezien. ‘Een naam dat gij leeft’, maar de Heere doorzag het. ‘Ik weet uw werken’. Hij doorzag de gemeente van Sardis en wist dat de dood daar heerste!

Zo staat er ook van de gemeente van Laodicéa een oordeel van God opgetekend. Want zo zegt Hij: ‘Ik weet uw werken, dat gij noch koud zijt, noch heet. Och, of gij koud waart of heet. Zo dan, omdat gij lauw zijt, en noch koud noch heet, Ik zal u uit Mijn mond spuwen’. Welk een ontzaglijke beschuldiging spreekt de Heere hier over die gemeente uit. U bent niet koud en niet heet, maar lauw. Wat bedoelt de Heere met dat lauw zijn? Er is in de gemeente van Laodicéa geen duidelijke afkeer waar te nemen en ook geen sprekende vijandschap tegen God en Zijn dienst. Nee, er kwamen geen verschrikkelijke dwalingen openbaar zoals in andere gemeenten. Er was geen weerstand tegen de dienst des Heeren, noch tegen het Woord van God. Nee, dat was het niet. Er is geen strijd in deze gemeente. Ook geen bijzondere zonden, zoals wij die in Pérgamus en Éfeze hebben gezien, waar de Heere ondermeer de zonden van de Nikolaiëten heeft aangewezen en andere zonden die in die gemeente geduld werden. Nee, er is in de gemeente van Laodicéa wat dat betreft geen strijd, geen tegenkanting tegen de waarheid van het Evangelie. Men is daar niet vol vijandschap en afkeer, zodat men geen zware strijd hoeft te voeren met tegenstanders van de waarheid. Maar er is ook geen brandende, innige liefde voor de Heere en Zijn dienst. Er staat: ‘Ik weet dat gij noch koud zijt,

noch heet'. Bij wijze van spreken niet warm geworden voor de heilige dienst waartoe zij in de prediking van het Woord zijn geroepen. Men is in grote lauwheid en in zelfgenoegzaamheid terechtgekomen, zodat men noch vóór het ene, noch tégen het andere is. Lauw ten aanzien van Gods Woord en van Zijn dienst. In zulk een lauwheid leeft de gemeente. Gewoon geraakt aan de boodschap die er wordt gebracht. Zelfgenoegzaam, want hoor wat de Heere zegt: 'Gij zegt, ik ben rijk en verrijkt geworden en heb geens dings gebrek'.

O zeker, dat kan betrekking hebben op hetgeen wij al hebben gezegd, namelijk dat Laodicéa een rijke plaats was, een machtige handelsstad. De burgers van die stad deelden ook in algemene zin in de voorspoed die men allerwegen waarnam. Ze waren rijk en verrijkt. De mensen hadden geen gebrek. Er was geen armoede, geen zorg. Hetgeen echter in een uiterlijke zin in Laodicéa is waar te nemen, typeert ook de geestelijke gesteldheid van de gemeente. Men acht zich rijk en verrijkt in kennis van het Woord. Men heeft genoeg aan de uiterlijke prediking van het Evangelie en met dat alles is men tot een stille gerustheid gekomen. Dat is Laodicéa. Men bespeurt niet de blijde verwondering, waarin het hart van de heiligen Gods gebracht wordt, als zij iets leren van het geheim dat God heeft willen omzien naar hen, die naar Hem niet omzagen. Men is er lauw en in die lauwheid tegelijkertijd ook tevreden met zichzelf. Men heeft genoeg aan wat men heeft en men mist de waarachtige ontdekking aan de wezenlijke nood. Daarom zegt de Heere: 'gij zegt, ik ben rijk en verrijkt en ik heb geens dings gebrek, maar gij weet niet dat gij zijt, ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt'.

Dat is Gods oordeel over deze gemeente. Gij weet het niet! Het is eigenlijk de grootste nood, wanneer de nood niet wordt gekend. Het is precies wat Ledeboer bedoelt als hij in zijn eenvoudig catechisatieboekje vraagt: wat is uw grootste ellende. Als antwoord geeft hij: uw ellende niet te kennen. O, dat is de grootste ellende van hen, die in Laodicéa zijn. Zij weten niet dat zij ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt zijn. Zij houden zich voor rijk, maar zij zijn blind voor hun eigen wezenlijke gesteldheid. Zij zijn ook in godsdienstig opzicht rijk en verrijkt. Het zijn gelukkige mensen. Ach, zij zullen zeker wel enigermate over zonde en over schuld hebben gesproken. Maar zij hebben zichzelf geholpen, met de boodschap van Goddelijke genade, zonder de werkelijkheid van het één en ander in hun leven te doorleven! We treffen hier een gemeente aan, die in velerlei opzicht het beeld van een godsdienstigheid geeft, waar wij ook in onze tijd zoveel voorbeelden van kunnen aantreffen. Rijk en verrijkt, ondanks de rechtzinnige prediking waaronder men verkeert. Soms behouden, zonder dat men weet dat men voor God verloren ligt. Soms spreken over zaligheid, zonder dat men iets van eigen rampzaligheid inleefde. O, misschien een oppervlakkig begrip van zonde en schuld en tevreden met enige oppervlakkige indrukken van genade en ontferming. Wat vinden wij het in veler leven terug, rijk en verrijkt te zijn. Behouden mensen, die niet weten dat zij verloren liggen. Mensen die menen dat zij zalig zullen worden, maar er nooit achter zijn gekomen, dat zij voor God rampzalig zijn. Gij weet niet dat gij zijt...

Welk een oordeel moet de Heere over deze gemeente uitspreken. Ja, wat kan ook zelfs het leven van kinderen Gods een Laodicéese zelfgenoegzaamheid te zien geven. Daardoor komt men soms te spoedig tot rust, omdat de innerlijke bekommelingen, over wat tot onze behoudenis strekt, zijn overgegaan. Er is eens iets gebeurd. God heeft in ons leven wel eens gesproken en ach, wat is de kwaal van ons hart dan soms spoedig genezen. Wat is de breuk van de ziel dan soms op het lichtst genezen, zo zegt de profeet Ezechiël. Men is tot rust

gekomen. Men weet niet meer van strijd en bekommernis. Men is rijk en verrijkt, zodat de Heere er geen nooddriftigen in vindt die Hij kan verschonen. Want dat zal toch immers het volk zijn, dat de Heere Zich zal doen overblijven, een arm en ellendig volk. Zelfs na zalige ondervindingen van Zijn genade. Dan brengt de Heere de Zijnen altijd weer in de armoede, opdat zij als armen, smekingen zullen smeken. Opdat zij, als een behoeftig volk, in hun noden, gans hulpeloos tot Die Éne zullen vlieden, bij Wie voor hulpelozen hulp is besteld en Die Zich over de nooddriftigen ontfermt.

‘Gij weet niet dat gij zijt ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt’. De Heere zegt als het ware, wat u nodig hebt is ontdekking. Ware ontdekking door de Heilige Geest, om er achter te komen wat uw kwaal is en om uw nood recht te leren verstaan. Opdat uw nood eens ware nood mag worden en uw ellende werkelijke ellende. Opdat uw schuld eens waarlijk schuld voor God mag worden. ‘Gij weet niet dat gij zijt ellendig’. Ellendig, dat is van God vervreemd. Want dat drukt het woord ellendig uit. Weg uit het land waarin u leefde. Kom mijn hoorders, is het wel eens tot u doorgedrongen dat u zonder God in de wereld bent en dat er een breuk is geslagen tussen God en onze ziel? Is dat wel eens onze ellende geworden? Is dat misschien ook het gemis waarmee u over de wereld gaat? Zonder God in de wereld. Is dat de kwaal van uw hart, de leegte waarop u in uw leven stuit?

Bovendien jammerlijk. Jammerlijk als aanduiding van het feit dat de mens een voorwerp van de toorn Gods is. Een voorwerp van een rechtvaardige gramschap. Wij hebben tegen God gezondigd. Dan gaat de ziel met de psalmdichter belijden: ‘dies ben ik Heer’ Uw gramschap dubbel waardig’. Hebben wij wel eens erg gekregen in de toorn van die God tegen Wie wij gezondigd hebben? God, Die in heiligheid en rechtvaardigheid brandt tegen de ongerechtigheid? Jammerlijk, arm, niets om te betalen. Lege handen. Waar kunnen wij God mee tegemoet gaan? Want al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed. Hoe meer u zich in het licht van de toorn van een rechtvaardige God gesteld ziet, ach, zo veel te meer komt u er achter dat al het kooggeld, dat wij God zouden willen aanbieden, voor God niet aanvaardbaar is. Wij kunnen bij de Heere met al het onze niet terecht. Want wij kunnen de schuld alleen maar dagelijks meerder maken. Kom, weet u iets van die armoede? Van dat gans hulpeloos te zijn?

Bovendien blind, zoals in de tekst staat. De weg niet te weten. In Laodicéa wisten ze het wel. Want dat is de godsdienstige mens in zijn godsdienstige zelfgenoegzaamheid zo eigen. Die weet precies hoe het is en hoe het gaat. Die haalt dikwijls de schouders op voor mensen die het niet weten en die aan hun geestelijke blindheid zijn ontdekt. Voor mensen die hebben leren verstaan dat zij de weg niet weten. Wel, zegt de Heere, u weet niet dat u blind bent. U bent net als die farizeeërs die ook dachten dat zij zagen. Zij vroegen dan ook: ‘zijn wij dan ook blind?’ Dan zegt de Heere: ‘Indien gij blind waart, zo zoudt gij geen zonde hebben; maar nu gij zegt: Wij zien; zo blijft dan in uw zonde’, dat wil zeggen in uw blindheid! Op een andere plaats zegt Hij: ‘Die gezond zijn, hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn’.

Blind en naakt. Verstoken van alles waarmee u eenmaal voor God bekleed was. Het is de omschrijving van onze rampzalige toestand. Dat wist men nu niet in Laodicéa, terwijl dat zo nodig was en nog steeds is om te weten. Dit wordt in de weg van waarachtige zielsontdekking bij de aanvang geleerd, maar ook telkens bij de voortgang in het leven van de gemeente Gods

gekend en ervaren. Daar is men in Laodicéa overheen gegaan. Men is rijk. Het zijn gelukkige mensen, behouden mensen, verrijkte mensen. In het uiterlijke hebben ze God niet nodig en ook in het geestelijke leven zijn zij geholpen en behouden. Men hoort niet meer van smeking en strijd, van bekommering of aanvechting, van kruis en verdrukking. U hoort niet meer van dat zuchten en van dat klagen, van hen die in banden zijn geslagen. Van hen die uit de diepte van hun verlorenheid naar God schreien. Daar weten ze in Laodicéa niets van. ‘Gij weet niet dat gij zijt...’ Zo is die gemeente vol van zelfbedrog en zelfmisleiding. Het is een zelfgenoegzaamheid welke de Heere tot ergernis is. Daarom: ‘Ik zal u uit Mijn mond spuwen’. Daarmee wil Hij zo veel zeggen als: Ik zal Mij van u afkeren. Want al die godsdienst van Laodicéa, die zich in een verrijkt leven openbaart, is voor de Heere verwerpelijk. Hij heeft er geen smaak in. Zoals wanneer u iets proeft waar geen smaak in zit, of wanneer u van een drank drinkt die een walging bij u opwekt, zodat u die dadelijk uitspuwt. Zo, zegt de Heere, wekt dat verrijkte leven van die Laodicensen bij Mij een walging op. God mist daarin het wezenlijke van Zijn genade. Als deze brief met deze ontdekkende boodschap naar de gemeente van Laodicéa wordt gezonden, is het doel des Heeren de behoudenis van de gemeente, want er staat: ‘Ik raad u’. Dat is onze tweede gedachte.

(2) De raad die de Heere haar geeft

Als de Heere dit kwaad aanwijst, de wond blootlegt, stelt Hij tegelijkertijd het geneesmiddel voor. Het is een liefelijke raad die Hij geeft.

‘Ik raad u’. Ik, dat is de Amen, de getrouwe en waarachtige Getuige. Zo begon toch de brief? De Heere schrijft het er toch boven: Ik, Ik ben de waarachtige Getuige. Als Ik u raad geef, dan is dat ook een waarachtige raad. Ik raad u, zo spreekt de Heere tot deze gemeente. ‘Ik raad u’. Wat een woord! De Heere spreekt ook deze gemeente nog aan. Wat raadt de Heere? ‘Ik raad u, dat gij van Mij koopt, goud, beproefd, komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde; en zelf uw ogen met ogenzelf, opdat gij zien moogt’. Dat is het wat de Heere hun raadt. De rijkdom waarvan de Laodicensen spraken was niets dan armoede. Zij meenden wel rijk te zijn, maar de Heere zegt, al wat u hebt is maar armoede en heeft geen waarde voor Mij! Noch in het natuurlijke, noch in het geestelijke. Bij Mij is echter ware rijkdom te krijgen. Goud, dat beproefde, gelouterde goud, dat in het vuur is geweest, dat als waarachtig goud kan worden aangemerkt. Want wat u hebt, Laodicensen, houdt u voor goud, maar het is niets dan klatergoud. Het kan het vuur van de beproeving niet doorstaan. Want dan zal het als bedrog en inbeelding openbaar komen. Maar wat Ik heb, dat is dat beproefde goud.

Waar doelt de Heere dan op? De Heere bedoelt het goud van Zijn Goddelijke genade. Het werk van Hem, Die Zich heeft gegeven tot een rantsoen voor velen. Het werk van Christus, Die in het vuur van de toorn Gods is geweest en de toorn heeft gedragen. Hij is in het vuur geweest en het heeft de beproeving van de hemel doorstaan. Maar dit woord wijst ons niet alleen op het werk van Christus Zelf. Het wijst ons ook op de Goddelijke toepassing van dat werk in het leven van een mens, waardoor men deel krijgt aan de Heere en aan Zijn gerechtigheid. Dat werk zal de Goddelijke beproeving kunnen doorstaan. Dan krijgt de zondaar, door genade, deel aan dat beproefde goud. Het is, zoals u begrijpt, beeldspraak, maar dan raadt de Heere Zelf aan dat goud te kopen, dat waarlijk beproeving kan doorstaan. Dat wordt nu in Laodicéa niet gevonden. Als God het daar zou gaan beproeven moet Hij zeggen,

u meent wat te hebben, maar u bezit niets! U beeldt zich iets in, doch u bedriegt zich voor die grote, nimmer eindigende eeuwigheid. Maar ach, bij Mij is te verkrijgen wat u nodig hebt. Dát, waar u werkelijk het leven mee door en het leven mee uit kunt. Ach, Ik raad u, dat u van Mij koopt.

Als de Heere deze vriendelijke raadgeving geeft, dan staat daarbij, ‘en witte klederen’. Zeker, er zijn allerlei mooie klederen, want de rijkdom die men in Laodicéa najaagt, is aan allerlei ijdele pronkzucht zichtbaar. Zoals de rijke, dwaze mens, zo dikwijls doet. Hij leeft zich met al zijn rijkdom uit in allerlei dwaasheid. Met allerlei pronk, die voor God verwerpelijk is. En nu zegt de Heere: Ik heb witte klederen. Witte klederen van Christus’ gerechtigheid en heiligheid. Dat is die gerechtigheid en heiligheid welke Hij heeft aangebracht en waarmee u alléén voor God kunt bestaan. Als u met dat kleed bekleed bent, zal de schande van uw naaktheid niet openbaar komen. Dat heerlijke kleed van Christus! Ik raad u, dat u dat van Mij koopt. Want, zegt de Heere, dat kleed is nu te koop op de markt van Mijn genade. O zeker, de Heere moet een scherp oordeel over Laodicéa uitspreken. Maar bij dat spreken is tegelijkertijd die vriendelijke raad. Wat gaat het ook in deze boodschap om het behoud van zielen. Ik raad het u, ter wille van uw eeuwig welzijn, dat u dat van Mij koopt.

Dan staat er verder bij: ‘Zalf uw ogen met ogenzalf opdat gij zien moogt’. Wat is deze ogenzalf? Dat is niet anders dan de getrouwe, ontdekkende prediking. Dat is ogenzalf. Zalf uw ogen met ogenzalf! En dan staat er zo nadrukkelijk - en ach, dat u dat getrouwe Woord ter harte zou nemen - ‘opdat gij zien moogt’. Opdat u, als u uw ogen bestrijkt, de werkelijkheid ziet van uw verloren staat en de noodzakelijkheid van het gehoor geven aan de raad die de Heere geeft. Zalf toch uw ogen met ogenzalf, dat is, neem de middelen waar, in diepe afhankelijkheid van de Geest Gods, opdat de Heere door de prediking van het Woord uw ogen zou openen en u de Goddelijke waarschuwingen zou mogen verstaan, zodat u zich niet bedriegt voor de eeuwigheid.

Zalf toch uw ogen met ogenzalf! Mijn hoorders, dat is de raad die de Heere ook u geeft. Want met deze woorden spreekt Hij ook tot u. Let daar op! Wees er mee bezig. O, dat u het aan uw hart zou leggen teneinde uw leven te onderzoeken. Dan zegt u misschien, ja maar, dat kan ik nu juist niet. O, de Heere verplicht het u en beveelt het u in Zijn Woord om van Hem de verlichting van Zijn Geest af te smeken. Zeker, u bent van uzelf blind, maar er is ogenzalf. U bent van uzelf dood, maar er is er Eén Die levend maakt. Dat blijkt ook uit deze vriendelijke raad. Hij neemt alle verontschuldigen weg, want Hij zegt het zo nadrukkelijk in Zijn Woord, dat Hij een weg van beproeving en loutering wil gaan ter wille van hun behoudenis. Zeker, als de Heere zulk een ernstige vermaning geeft, dan doet Hij dat uit liefde. ‘Die Ik liefheb, die kastijd Ik en die bestraf Ik’. Hoort u dat? Bestrafing geschiedt uit liefde. Zoals ook de prediking van dit woord. O zeker, ook in het leven van de Zijnen geldt dat Hij kastijdt, die Hij liefheeft. Zoals een vader zijn zoon kastijdt tot zijn behoud.

Zo komt de Heere in de prediking van Zijn Woord scherp, veroordelend, met Goddelijke kastijding en bestraffing. Maar houdt het er voor dat dit liefde is. Ook als anderen met u spreken over uw zielenheil en u met ernst waarschuwen voor uw gevaar, u wijzend op uw geestelijk gebrek, bedenkt dan dat dit liefde is. Want is dat nu liefde als men iemand maar door laat lopen, waarvan u naar de Schrift moet geloven dat hij zichzelf voor eeuwig misleidt en bedriegt? Is dat liefde? Zou het liefde geweest zijn als de Heere de gemeente van Laodicéa

maar had gelaten voor wat het was? Nee, maar het is liefde als de Heere komt en zegt, u meent rijk en verrijkt te zijn, maar u weet niet hoe ellendig u bent! O, die ontdekkende bestraffingen van God door de prediking van Zijn Woord! Dat is nu liefde, volk des Heeren, als u onder dat Woord van God aan uw armoede, blindheid en gebrek wordt ontdekt. Als uw kwalen worden blootgelegd. Als uw geestelijk gebrek u wordt voorgehouden en u moet zien wie u voor de Heere bent. Zijn bestraffingen en kastijdingen zijn blijken van Zijn liefde.

Weest dan ijverig en bekeert u. Hoort dan de vermaning die in al deze brieven doorklinkt: Bekeert u, bekeert u. De Heere geeft nooit grond voor onverschilligheid of voor die dodelijke gerustheid, waarin velen hun leven maar voortzetten. Bekeert u! Onbekeerd blijven, zich niet te bekeren, zal maken dat God zekerlijk de mens voor eeuwig zal veroordelen. Beking is Zijn eigen werk. Maar Hij is het Die Zelf door Zijn Woord u tot beking maant en zegt: 'Ik sta aan de deur en Ik klop'. Ik sta aan de deur, Ik spreek u aan. Hoort, hoe de bestraffende aanspraak geschiedt in een prediking, die vol is van een Goddelijke bewogenheid. Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Want Hij staat daar buiten Laodicéa en zegt: Ik klop. Ik klop op de deur van de gemeente. Ik klop op de deur van uw leven. Dat doet Hij door de prediking van Zijn Woord. Bestreffend en vermanend. Maar tegelijkertijd geeft Hij u de Goddelijke raad, welke tot uw behoud dient. Zie, zo zegt Hij, Ik sta aan de deur. Indien iemand Mijn stem zal horen. Hoort u? Ja maar, zult u zeggen, wij zijn toch doof? Jawel, maar dat kunnen hóren is nu Gods werk. Waarlijk! In de prediking wil de Heere Zelf dat horen verwekken. O, stel u toch altijd getrouw onder de prediking van het Woord van God. Dat is de plaats waar Hij de oren opent en u tot uw behoud wil aanspreken. Indien iemand Mijn stem zal horen, Ik zal tot hem inkomen. De deur van ons hart is gesloten en wij kunnen die deur nooit meer open doen. Dat is Gods eigen werk. Gewis, laat ons dat gezegd zijn. En toch, als die deur van ons hart gesloten blijft, ondanks dat Hij aan de deur heeft gestaan en ons heeft aangesproken, dan zal de Heere ons verwijten dat wij Hem geen gehoor hebben gegeven. Het Woord is tot u gekomen. Het is ons voorgelezen uit Hebréeën 2 vers 3, 'Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht geven?' Enerzijds laat Hij u waarschuwen voor het gevaar waarin u verkeert. Anderzijds laat Hij u prediken wat er in de Heere te vinden is. Hoe zult u dán ontvlieden? 'Indien iemand Mijn stem zal horen'. Gelukkig volk, dat gaat beleven dat de deur van het hart, die van nature gesloten is, door de overwinnende kracht des Heeren, ja, door de Heere Zelf, wordt geopend.

Dat klinkt misschien vreemd in uw oren. Die deur open doen, dat is Zijn eigen werk. Wij zullen die deur voor de Heere nooit openen. Wij hebben die deur voor Hem in het slot geworpen om die voor altijd gesloten te laten. Maar het wonder is dat Hij onwilligen gewillig maakt, doordat Hij trekt met het koord van Zijn eeuwige liefde. Een afkerig hart neemt Hij voor Zich in. Is dat geen wonder, gemeente? Is dat niet een eeuwig wonder, wanneer God, als die Sterkere, in ons leven komt en dat onwillige hart gewillig maakt, en dat wat hoog is voor Hem vernedert?

Zie, dan staat er: 'Ik zal tot Hem inkomen en Ik zal avondmaal met hem houden en hij met Mij'. Dit bepaalt ons bij onze derde gedachte:

(3) Het genadeloon dat de Heere de Zijnen in het vooruitzicht stelt

God roept en nodigt tot deze allerinnigste gemeenschap. In deze innigste gemeenschap wil Hij ook de zoetste verborgenheid ontsluiten. Hij zal met mij avondmaal houden. Ik met Hem en

Hij met mij. Daarin betuigt de Heere dat Hij met u te doen wil hebben. O, zo laag bukt Hij nu neer. Hoe scherp dat Hij ook in liefde bestraft en de wond blootlegt, toch roept Hij u toe: 'Zie, Ik raad u dat gij dat van Mij koopt'. Bedenk, het is getrouw, het is waarachtig, het is welmenend. Want Ik ben de getrouwe en waarachtige Getuige. Mijn woorden zijn waarachtig en ontwijfelbaar. De Heere spreekt geen woorden die Hij niet meent. Hij roept ons geen woord toe, waarvan de inhoud onwaarachtig is. Zowel in Zijn bestraffing als in Zijn nodiging is de Heere de Waarachtige, de Betrouwbare, Die naar Zijn eigen toezeggingen Zich wil verheerlijken. Zie; dan stelt Hij Zijn volk deze Goddelijke toezeggingen voor ogen: 'Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn troon, gelijk als Ik overwonnen heb en ben gezeten met Mijn Vader in Zijn troon'. Die overwint. Wij hebben die aanspraak in al die brieven gelezen. De aanspraak richt zich tot het volk dat in de strijd niet door zichzelf overwint, maar dat in de strijd geworpen wordt op die grote Overwinnaar. Een volk, dat met de apostel weet, ik heb de goede strijd gestreden en het geloof behouden. Het kent ook de bate des geloofs. Gods volk lijdt in zichzelf niets dan nederlagen. In zichzelf behaalt het geen overwinningen, maar door het geloof wordt het gebracht tot de overwinning van Hem, Die zegt: 'gelijk als Ik overwonnen heb'. Hij heeft overwonnen in Zijn strijd. Hij heeft de pers alleen getreden. Hij had geen medestanders in die strijd. Daarin ligt de overwinning van Zijn Kerk. Dat volk mag het leren in zichzelf ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt te zijn, maar in deze Goddelijke raadgeving leert het iets verstaan van het geheim van dat beproefde goud, van de heerlijkheid van dat witte kleed en van de kracht van die helende ogenzalf. Dat volk is door Zijn liefde overwonnen en mocht het gesloten hart openen. Het is begerig gemaakt naar Zijn komst in hun hart. Hij kwam! Hij kwam en hield avondmaal en in dat avondmaalhouden heeft Hij Zichzelf weggeschonken. O, gelukkig volk dat iets van dat avondmaalhouden mag kennen, wanneer Hij Zelf ons het brood breekt, zoals Hij het bij de Emmaüsgangers deed, toen Hij het hun overhandigde en Zichzelf aan hen bekend maakte. O, daar heeft Hij zich aan hen geopenbaard en tot hun ziel gesproken en Zichzelf aan hen weggeschonken. Gezegend avondmaalhouden; Hij met ons en dan wij met Hem. Wat een wonder.

Wie zijn dat dan die met Hem avondmaal houden? Dat zijn zij waarvan Hij heeft gezegd, ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt. Daar zijn zij achter gekomen! Ze zijn er achter gekomen dat zij zo zijn. Ze hebben er ook amen op leren zeggen. Zij beamen dat dit waar is en dat zij met lege handen voor Zijn aangezicht staan en de dood waardig zijn. Mensen die het eens zijn met het vonnis dat over hen geveld wordt. Maar die ook het wonder van Zijn Amen op Zijn beproefde werk hebben leren verstaan. Door genade iets kennen van wat er in onze tekst op volgt: 'Die overwint, die zal Ik geven te zitten in Mijn troon'. Wat een weldaad! Deel te hebben aan Zijn heerlijkheid. Gelijk als Ik overwonnen heb. Ik heb overwonnen en ben met Mijn Vader gezeten in Zijn troon. Hij heeft een Naam ontvangen welke boven alle naam is. Dat gaat de Kerk nu tegemoet. Dat arme volk, dat ellendige volk, wordt dán door Zijn hand uit lijden verlost. Hij zal nooddruftigen bevrijden, verbrijzelen, wie het verdrukt. Wij willen daarvan samen eerst zingen uit de 72ste Psalm en daarvan het 2de vers.

TOEPASSING

'Het ellendig volk wordt dan uit lijden door Zijnen arm gerukt'. Ellendig, dat waren zij nu juist niet in Laodicéa. Ze waren het wel, alleen zij wisten het niet, net zo min als de farizeeërs wisten dat zij blind waren, terwijl zij meenden te zien. O gemeente, wat is dat een dodelijk

gevaar. Menen iets te bezitten en niets te bezitten. Wat is het een gevaar dat de gemeente Gods inloopt. Niet meer koud te zijn en niet meer heet, maar zelfgenoegzaam en tevreden. Wat komt men vandaag toch vaak zulke mensen tegen, ook in onze gemeente. Laodicees! Geholpen, behouden, men heeft wat. Men heeft eens wat meegemaakt. Er is een verandering gekomen. Men is bekeerd geworden, men heeft Zijn Woord gehoord en is geholpen en behouden. Maar zij weten niet dat zij zijn zoals van de Laodicensen geschreven staat. O, dat vreselijke zelfbedrog. Zelfinbeelding. Zo snel behouden. Gemeente, vrees er voor, vrees er voor! Wees eerlijk met uw eigen hart en smee God of Hij u eerlijk maakt, want wij zijn zelfbedriegers, als God ons aan onszelf overlaat. Dat God ons eerlijk zou doen handelen met de kwaal van ons hart en ons die noodzakelijke Goddelijke ontdekking zou willen schenken. Wij hebben ontdekking nodig. Zoals de Heere dat tegen Laodicéa gezegd heeft. Het is scherp als dat zo tegen u gezegd wordt. Als God het Zelf gaat zeggen: 'gij weet niet dat gij zijt'. Maar de Heere laat het in de brief horen: zo wie Ik liefheb, die bestraf en kastijd Ik. Dat is nu liefde, gemeente. Want de Heere wil hen voor zelfbedrog behoeden. Het is liefde als de Heere uw kwaal bloot legt en u uw kwaal en gemis doet kennen. O, het is liefde als hij van u afneemt wat u meent te bezitten, omdat Hij u wil verrijken met dat kostelijke goud van Zijn genade. Want dat is Zijn doel. Niet om u in uw ellendigheid, jammerlijkheid, armoede, blindheid en naaktheid te laten. Maar Hij wil u schenken dat beproefde goud, dat doorlouterde werk des Heeren. Hij zegt het immers: 'Ik raad u dat gij dat van Mij koopt'. Hij is die evangelische koopman. Hij zegt dat dát nu bij Hem te vinden is. Dat goud is in de smeltkroes van Goddelijke beproeving op Golgotha gelouterd en zuiver bevonden. Dat werk is beproefd. Dat wil Hij hen deelachtig maken. Dat goud van Goddelijke genade kan ook beproeving verdragen.

Het is kopen op evangelievoorwaarden. Dat betekent, dat het om niet is! Het is niet op grond van uw geschiktheid of waardigheid, nee, maar het is om niet, uit enkel genade. Zie, daar ligt nu het wonder. Keer daarmee in tot uw eigen hart en leven, mijn hoorders. De Heere binde het u op het hart, om dit alles vandaag te herkauwen, te bepeinzen en te overdenken. Wees er mee bezig, opdat u er in de strijd van het leven iets van mag verstaan. Als u daar nog nooit bevindelijk bent achter gekomen, ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt te zijn, beeldt u dan toch niets in. Zegt dan niet, wij hebben dit en hebben dat, wij zien het zus en zo. U bedriegt uzelf voor de eeuwigheid. O, u bedriegt uzelf voor een alles beslissende eeuwigheid! Er is geen groter zelfbedrog dan zelfbedrog gezien in het licht van de eeuwigheid. O, mijn hoorders, duizenden worden in onze tijd voor eeuwig bedrogen, omdat de ontdekkende bediening in hun leven ontbreekt. Deze ontdekkende bediening is niet alleen nodig in het leven van Gods volk, maar in ons aller leven. Wat moest het ons gedurig gebed zijn: Heere, ontdek mij toch! Zalf mijn ogen met ogenzalf! Laat mij toch maar zien wie ik ben Heere, opdat er zo plaats gemaakt wordt voor Uw Goddelijke raadgeving: Ik raad u, bekeert u. Hij spreekt u hier allemaal aan. Niemand is uitgesloten van de raad die de Heere geeft. Ik raad u. Want zo spreekt Hij zelfs tot een dorre, dode gemeente, zoals Laodicéa was. In deze Goddelijke raadgeving zocht Hij nog hun heil, zoals de Heere ook nu, in de prediking van het Woord, nog uw heil zoekt. Elke bedienaar van het Woord, die het in de Naam des Heeren mag bedienen, zoekt uw heil en uw zaligheid. Begeer van de Heere om op dit fundament gebouwd te worden. Dat u met dat lange witte kleed bekleed mag worden en met dat goud mag worden verrijkt. Dat uw ogen met deze ogenzalf gezalfd mogen worden, opdat u zich in de Heere zou kunnen verlustigen. Nu, daartoe zegene de Heere ons, zegene Hij de gemeente, zegene Hij deze overdenking. Bedenk dat Hij zegt: Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. De

Heere spreekt ons in Zijn Woord aan en zoekt ons eeuwig behoud. De God aller genade make dit Zijn Woord krachtig tot Zijn eer en tot onze behoudenis.

AMEN